

ด่วนที่สุด

ที่ ทส 0100/157

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

21 มกราคม 2547

เรื่อง โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. แผนที่แสดงผืนป่าตะวันตก
 2. แผนที่แสดงกลุ่มป่าที่สำคัญของประเทศไทย
 3. รายชื่อของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในผืนป่าตะวันตก
 4. ภาพถ่ายดาวเทียมพื้นที่แนวป่าไทย - พม่าบริเวณเทือกเขาตะนาวศรี
 5. รายงานสรุปการดำเนินงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ พ.ศ.2542 - 2547

เรื่องเดิม

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้บริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในรูปของอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่ดังกล่าวรวมทั้งสิ้น 158 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ ทั้งที่เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่แยกออกเป็นแห่งเดียวและพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่รวมกันเป็นกลุ่มป่า โดยกลุ่มป่าที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ กลุ่มป่าตะวันตก ซึ่งประกอบด้วยอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 17 แห่ง มีพื้นที่รวมประมาณ 11.7 ล้านไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ 6 จังหวัด คือ จังหวัดตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี สุพรรณบุรีและกาญจนบุรี เป็นต้นน้ำลำธารของแม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำปิงดอนล่าง แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง อันเป็นพื้นที่ที่องค์การยูเนสโก (UNESCO) ประกาศให้เป็นมรดกทางธรรมชาติของโลก เป็นพื้นที่แกนของผืนป่าแห่งนี้

2. ได้มีการนำหลักการจัดการเชิงระบบนิเวศมาใช้กับผืนป่าตะวันตกในลักษณะเป็นโครงการนำร่อง โดยเน้นให้เกิดการจัดการพื้นที่บนข้อมูลวิชาการด้านนิเวศวิทยาและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์พื้นที่ โดยจัดทำเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมและพัฒนา (DANCED) จากประเทศเดนมาร์ก ในชื่อโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ

(Western Forest Complex : Ecosystem Management Project) หรือ WEFCOM : Project ซึ่งเริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2542 และกำหนดสิ้นสุดโครงการระยะที่ 1 ในวันที่ 31 มีนาคม 2547

ข้อเท็จจริง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอรายงานการดำเนินโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ สรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมหลักของโครงการฯ ระยะที่ 1 (1 ธันวาคม 2542 - 31 มีนาคม 2547)

1.1 กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็ว (Rapid Ecology Assessment , REA) แบ่งออกเป็น

- 1.1.1 การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วด้านสัตว์ป่า โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบการกระจายของสัตว์ป่า รวมทั้ง ความเหมาะสมของถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าเป้าหมาย ในผืนป่าตะวันตกและพื้นที่เสี่ยงต่อการคุกคามสัตว์ป่า
- 1.1.2 การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วด้านพืช มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำแผนที่พรรณพืชในผืนป่าตะวันตกอย่างละเอียด และทราบถึงการกระจายและความหลากหลายของพืชหายาก รวมทั้งสถานภาพของป่าในผืนป่าตะวันตก
- 1.1.3 การประเมินศักยภาพด้านนันทนาการและการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วในผืนป่าตะวันตก มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอข้อมูลพื้นฐานโดยสรุปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในผืนป่าตะวันตก ประกอบด้วย ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ที่ตั้ง ศักยภาพ และแนวโน้มของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวในผืนป่าตะวันตก และนำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวไปใช้ในการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ของผืนป่าตะวันตก
- 1.1.4 การสำรวจข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมอย่างรวดเร็วในผืนป่าตะวันตกและแนวกันชน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจำแนกเขตการจัดการเบื้องต้นร่วมกับข้อมูลด้านอื่นๆ และจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในภาพรวม และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเสนอแนะกลยุทธ์การมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ของประชาชน

ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดในกิจกรรมด้านวิชาการจะจัดเก็บรวบรวมเข้าสู่ระบบฐานข้อมูล GIS และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลพื้นฐานอื่น ๆ เพื่อจัดทำแผนที่แสดงศักยภาพของผืนป่าตะวันตกในภาพรวม

1.2. กิจกรรมด้านการฝึกอบรม เป็นการดำเนินการเพื่อมุ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในผืนป่าตะวันตก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก เช่น คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก (กอต.) ระดับจังหวัด สถาบันการศึกษาท้องถิ่น และชุมชนรอบผืนป่าตะวันตก โดยรูปแบบของการดำเนินการประกอบด้วยการฝึกอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกการปฏิบัติการในภาคสนามและการศึกษาดูงานด้านการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ทั้งในและต่างประเทศ

1.3. กิจกรรมด้านข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ในพื้นที่ผืนป่าตะวันตก ควบคู่ไปกับการพัฒนาสมรรถนะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและระดับในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี GIS ในการจัดการผืนป่าตะวันตกและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งให้บริการและสนับสนุนข้อมูล GIS เพื่อการวางแผนและการจัดการผืนป่าตะวันตก และเน้นการให้บริการข้อมูลเชิงระบบนิเวศกับหน่วยงานและโครงการที่จะดำเนินการในพื้นที่ผืนป่าตะวันตกผ่านทางศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ประจำสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เกี่ยวข้อง

1.4. กิจกรรมด้านเครือข่ายชุมชนและส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างรูปธรรมของการมีส่วนร่วม โดยการจัดตั้งคณะกรรมการอันประกอบด้วยตัวแทนของจากทั้งภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนขึ้นในทั้ง 6 จังหวัด โดยรอบผืนป่าตะวันตก เรียกคณะกรรมการชุดนี้ว่า คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก (กอต.) มีการดำเนินกิจกรรม คือการจัดการประชุมคณะกรรมการรวมทั้งการจัดการฝึกอบรมและศึกษาดูงานรวมทั้งร่วมกันทำกิจกรรมนาร่องในพื้นที่แต่ละจังหวัด เช่น โครงการเกษตรปลอดสารพิษ โครงการจัดทำแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของราษฎรในพื้นที่ ฯลฯ

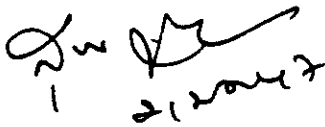
และได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกขึ้นที่สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ที่อยู่รอบผืนป่าตะวันตก อันประกอบด้วย สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 (บ้านโป่ง) สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6 (นครสวรรค์) และสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 (ตาก) และจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกอันเป็นตัวแทนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และองค์กรชุมชนเพื่อร่วมกันดำเนินการศูนย์ประสานงานฯ ดังกล่าวรวมถึงการร่วมกันวางแผนจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในผืนป่าตะวันตก โดยในขั้นแรกโครงการฯ จะเน้นการเพิ่มขีดความสามารถให้ศูนย์ประสานงานฯ เป็นศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ รวมทั้งการขยายเครือข่ายและสร้างแนวร่วมเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกต่อไป

2. การขยายผลโครงการฯ ในระยะที่ 2 (1 เมษายน 2547 – 31 มีนาคม 2551)

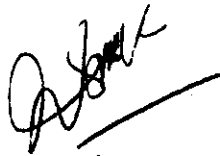
ในระยะต่อไปได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายที่จะขยายผลการดำเนินโครงการต่อไปที่กลุ่มป่าอื่น ๆ เช่นกลุ่มป่าเขาใหญ่ฯ และกลุ่มป่าแก่งกระจาน โดยเฉพาะกลุ่มป่าแก่งกระจาน ซึ่งอยู่ในจังหวัดราชบุรี เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะวางแผนการเพื่อดำเนินการอนุรักษ์ผืนป่าระหว่างประเทศ (Transboundary Conservation) กับสหภาพมา ซึ่งจะเป็นการสร้างรูปธรรมของผืนป่าอนุรักษ์ตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี (Tennasserim Range) ซึ่งมีแนวป่าเชื่อมต่อระหว่างผืนป่าตะวันตก และผืนป่าแก่งกระจานอยู่ในเขตสหภาพมา นับเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีขนาดใหญ่และมีความสำคัญยิ่งแห่งหนึ่งของโลกอันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการอนุรักษ์และการดำเนินการด้านอื่น ๆ ร่วมกันในระดับภูมิภาคต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอกณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบต่อไป

1566 ลพ.ททว

1
21 ม.ค. 51

ขอแสดงความนับถือ

(นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานรัฐมนตรี

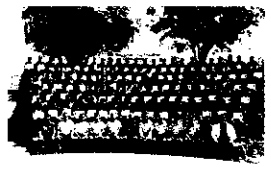
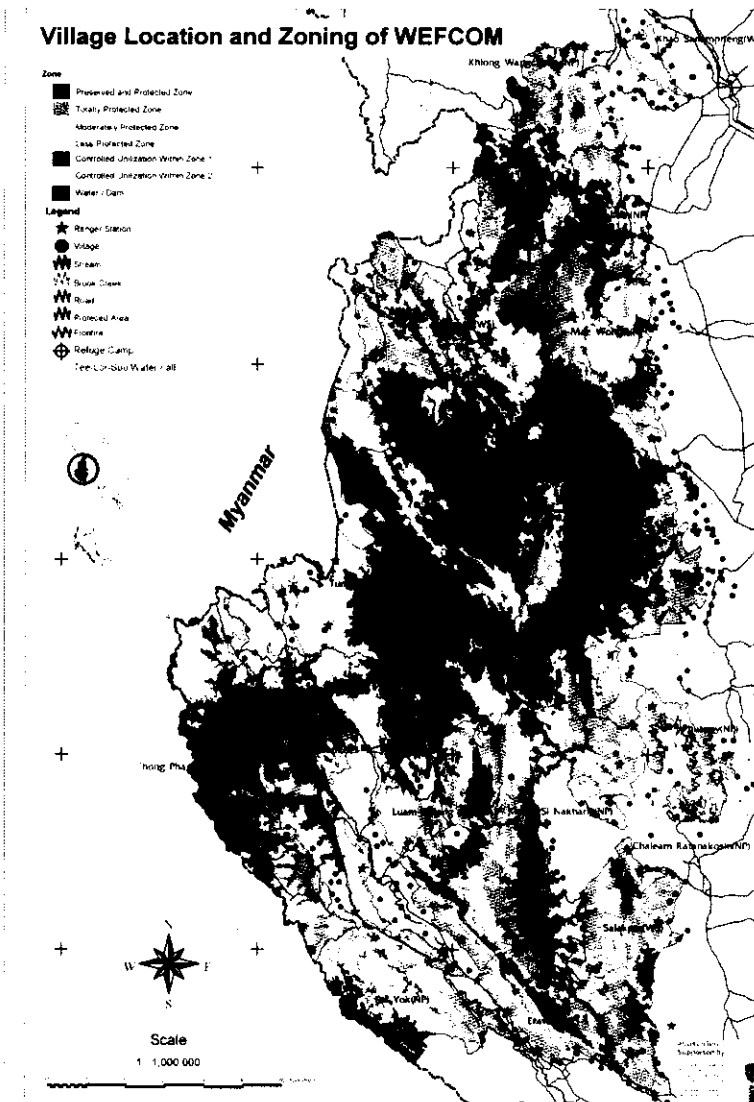
โทร. 0 2298 2137

โทรสาร. 0 2298 2113

รายงานสรุป

การดำเนินโครงการจัดการพื้นที่ตะวันตกเชิงระบบนิเวศ

พ.ศ.2542-2547

โครงการจัดการพื้นที่ตะวันตกเชิงระบบนิเวศ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

คำนำ

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยโดยกรมป่าไม้ (ในขณะนั้น) ได้ใช้กฎหมายเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติหลัก 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ ประกาศให้พื้นที่ป่าต่าง ๆ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งจัดส่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าปกป้องคุ้มครองพื้นที่ดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมายทั้งสองฉบับนั้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการ คือ มุ่งรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ คงความเป็นธรรมชาติและเป็นต้นน้ำลำธาร รวมถึงมุ่งอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งถิ่นที่อยู่อาศัย ชนิดพันธุ์และพันธุกรรมในพื้นที่ป่านั้น ๆ ให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป

การดำเนินการดังกล่าวในครั้งนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว เนื่องจากอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าจากการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะและที่สุุดก็ส่งผลให้ประเทศไทยยังคงมีผืนป่าอนุรักษ์เหลืออยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ผืนป่าอนุรักษ์ที่รวมกันเป็นกลุ่มป่าขนาดใหญ่ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่กระจัดกระจายกันเป็นแห่ง ๆ ซึ่งแน่นอนที่สุดว่าผืนป่าขนาดใหญ่ย่อมจะเป็นเครื่องกำประกันความอยู่รอดของความหลากหลายทางชีวภาพและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารอันทรงประสิทธิภาพของราชอาณาจักรได้อย่างสมบูรณ์

ผืนป่าตะวันตกอันเป็นกลุ่มป่าอนุรักษ์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยอันประกอบด้วยพื้นที่อนุรักษ์ทั้งเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติรวม 17 แห่ง พื้นที่รวมกว่า 11.7 ล้านไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ 6 จังหวัด คือ จังหวัดตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี จึงถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการในลักษณะนำร่องของการจัดการเชิงระบบนิเวศ

การดำเนินกิจกรรมของโครงการ ซึ่งเป็นการมองภาพรวมของพื้นที่เป้าหมายและดำเนินการสำรวจองค์ประกอบหลักของระบบนิเวศทั้งพื้นที่อันประกอบด้วยการสำรวจสัตว์ป่าและถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าชนิดหลักต่าง ๆ การสำรวจพันธุ์พืชและชนิดป่า การสำรวจสภาพสังคมและชุมชนในพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด และจัดเก็บข้อมูลที่ได้ทั้งหมดร่วมกับข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่หน่วยงานต่าง ๆ มีอยู่ร่วมกับภาพถ่ายดาวเทียมปัจจุบันนำมาวิเคราะห์และจัดเก็บในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อดำเนินการจำแนกพื้นที่ป่าทั้งผืนให้ประจักษ์ว่าบริเวณใดมีศักยภาพเชิงนิเวศอย่างไร รวมทั้งระบุบริเวณที่ตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินของชุมชนในพื้นที่ป่าเท่าที่ปรากฏอยู่จริงได้ด้วย นอกจากนี้ โครงการยังเน้นสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในผืนป่าตะวันตก โดยการจัดตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกอันเป็นตัวแทนของภาครัฐและภาคเอกชนใน จังหวัดทั้ง 6 จังหวัด โดยรอบผืนป่า รวมทั้งวางแนวทางและเตรียมจัดตั้งคณะกรรมการในระดับพื้นที่อนุรักษ์เป็นรายพื้นที่ต่อไป

ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง โครงการได้ดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเสริมทักษะการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ทุกระดับ ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมและศึกษาดูงานร่วม

ของทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อปรับทัศนคติและสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกันเพื่อเป็นพลังในการอนุรักษ์ผืนป่าต่อไปในอนาคต

แม้การจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศจะเป็นโครงการใหม่ในลักษณะนำร่อง แต่โครงการฯ คาดหมายว่า กิจกรรมต่าง ๆ สามารถสร้างบทเรียนความรู้ ความเข้าใจจากการลงมือปฏิบัติการจริง รวมทั้งได้สร้างคู่มือเพื่อการดำเนินการต่อไปในอนาคตไม่ว่าจะเป็นคู่มือด้านการปฏิบัติการสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ คู่มือการสำรวจองค์ประกอบระบบนิเวศอย่างรวดเร็ว แผนที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมาย เป็นต้น และแผนที่แสดงความเหมาะสมของการเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อเตรียมการ ขยายผลสู่กลุ่มป่าที่สำคัญแห่งอื่น ๆ ภายในประเทศ ตลอดจนกลุ่มป่าที่ต่อเนื่องกับผืนป่าในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไร้พรมแดน รวมทั้งการก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานของข้อมูลและวิชาการต่อไป

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ

มกราคม 2547

สารบัญ

	หน้า
โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ	1
สรุปการดำเนินโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ พศ. 2542 - 2547	8
กิจกรรมด้านวิชาการ	
การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วด้านสัตว์ป่าในผืนป่าตะวันตก	9
การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วด้านพืชในผืนป่าตะวันตก	13
การประเมินศักยภาพด้านนันทนาการและการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วในผืนป่าตะวันตก	16
การสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมอย่างรวดเร็วในผืนป่าตะวันตกและแนวกันชน	18
กิจกรรมด้านการฝึกอบรม	
การฝึกอบรมข้าราชการในผืนป่าตะวันตก	22
การฝึกอบรมพนักงานพิทักษ์ป่า (ลูกจ้างประจำ)	23
การฝึกอบรมผู้พิทักษ์ป่า	23
การฝึกอบรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์	25
การฝึกอบรมการสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม	25
การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็ว	26
กิจกรรมด้านข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์	27
กิจกรรมด้านการส่งเสริมและเครือข่ายชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน	32
การดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนท้องถิ่นและพื้นที่อนุรักษ์	46
ภาคผนวก	
• การจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก	
การจัดตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดก ๖ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กอส.)	
• การจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน (กอส.คลองลาน) จังหวัดกำแพงเพชร	
• การจัดตั้งคณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง (กสป.เขาสนามเพรียง) จังหวัดกำแพงเพชร	
• ประมวลภาพเหตุการณ์	
1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องแนวทางการดำเนิน โครงการจัดการผืนป่าตะวันตก	
เชิงระบบนิเวศ ระยะที่ 2 วันที่ 12 – 13 ธันวาคม 2545 ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	
จังหวัดนครราชสีมา	
2. คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก 6 จังหวัด เข้าพบรัฐมนตรีว่าการ	
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ 27 มกราคม 2546	
ณ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ

ระยะที่ 1 (2542-2546)

ชื่อโครงการ : โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ “WEF COM Ecosystem Management Project”

หลักการพื้นฐานของการจัดการผืนป่าตะวันตก :

1. ต้องถือว่าผืนป่าตะวันตกโดยธรรมชาติเป็นป่าผืนเดียวกันทั้งผืน คือเป็น Western Forest Complex หรือ “Western Forest Ecosystem”
2. ต้องวางแผนเพื่อการอนุรักษ์เป็นกรอบการปฏิบัติเดียวกันทั้งผืนป่า
3. ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าภายใต้หลักการที่ว่า “ป่าเป็นสมบัติของคนทั้งชาติ”
4. ต้องรักษาและคงไว้ซึ่งคุณค่าของผืนป่าอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์เชิงพัฒนา : เพื่อให้ระบบนิเวศของผืนป่าตะวันตกได้รับการดูแลรักษาให้เกิด
ความสมบูรณ์

วัตถุประสงค์เร่งด่วน : เพื่อให้ผืนป่าตะวันตกได้รับการบริหารจัดการในรูปแบบผสมผสานและ
ทุกหน่วยจะต้องทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- กิจกรรมหลัก :
- (1) พัฒนา ปรับปรุงระบบและโครงสร้างในการบริหารงานโครงการพร้อมกับ
นำมาใช้เป็นทางการ
 - (2) สร้างและพัฒนาระบบสารสนเทศในการจัดการและระบบการติดตาม
ด้านนิเวศวิทยาของผืนป่าตะวันตกและพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้
 - (3) กำหนดและพัฒนาแผนการใช้ที่ดินโดยรวมของบริเวณผืนป่าตะวันตกภายใต้
ความเห็นชอบอนุกรรมการเครือข่ายท้องถิ่นและในระดับคณะกรรมการ-
อนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
 - (4) พัฒนาและปรับปรุงยุทธศาสตร์การดำเนินงานในระดับพื้นที่
 - (5) พัฒนาและปรับปรุงนโยบายและแผนการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ในภาพรวมและ
จะต้องมีการนำเสนอเพื่อพิจารณาเห็นชอบในระดับนโยบาย
 - (6) จัดตั้งและฝึกอบรมคณะกรรมการอนุรักษ์ในระดับจังหวัดของทั้ง 6 จังหวัด
 - (7) พัฒนายุทธศาสตร์และหลักสูตรการฝึกอบรม สำหรับ
 - ก) หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และหัวหน้าอุทยานแห่งชาติในพื้นที่
ป่าตะวันตก
 - ข) พนักงานพิทักษ์ป่า

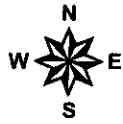
ค) คณะกรรมการอนุรักษ์ฯ ในระดับจังหวัด และเครือข่ายฯ

(8) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ที่ปฏิบัติงานประจำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
/อุทยานแห่งชาติ ในพื้นที่ป่าตะวันตกทั้งหมดร่วมกัน

(9) ดำเนินงานและประเมินกิจกรรมนำร่องเพื่อการอนุรักษ์ที่ได้รับการวางแผน
โดยคณะกรรมการอนุรักษ์ระดับจังหวัด

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ : ได้รูปแบบของการบริหารองค์การที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินการ
จัดการผืนป่าตามวัตถุประสงค์ภายใต้แผนการกันเป็นที่ยอมรับของ
ทุกฝ่ายเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมี
ประสิทธิภาพและสร้างสรรค์รวมทั้งจะก่อให้เกิดการวางแผนตรวจ
ติดตามและประเมินผลภายใต้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นระบบต่อไป

ระยะเวลาดำเนินการ : 1 ธันวาคม 2542 – 31 กรกฎาคม 2546

แผนที่แสดง

ผืนป่าตะวันตก

สหภาพพม่า

ตาก

พื้นที่ป่าเขาสวนพริก
กำแพงเพชร

อุทยานแห่งชาติคลองวัง

อุทยานแห่งชาติคลองลาน

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์

นครสวรรค์

อุทัยธานี

สุพรรณบุรี

พื้นที่เตรียมประกาศเป็น
อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ

อุทยานแห่งชาติเขาแหลม

พื้นที่เตรียมประกาศเป็น
อุทยานแห่งชาติลำคลอง

อุทยานแห่งชาติศรีนครินทร์

อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ

อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์

อุทยานแห่งชาติไทรโยค

อุทยานแห่งชาติเอราวัณ

กาญจนบุรี

เครื่องหมาย

สำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/อุทยานแห่งชาติ
หน่วยพิทักษ์ป่า/หน่วยพิทักษ์อุทยาน

สถานีวิจัยสัตว์ป่า

พื้นที่ที่วางโครงการ

ขอบเขตผืนป่าตะวันตก

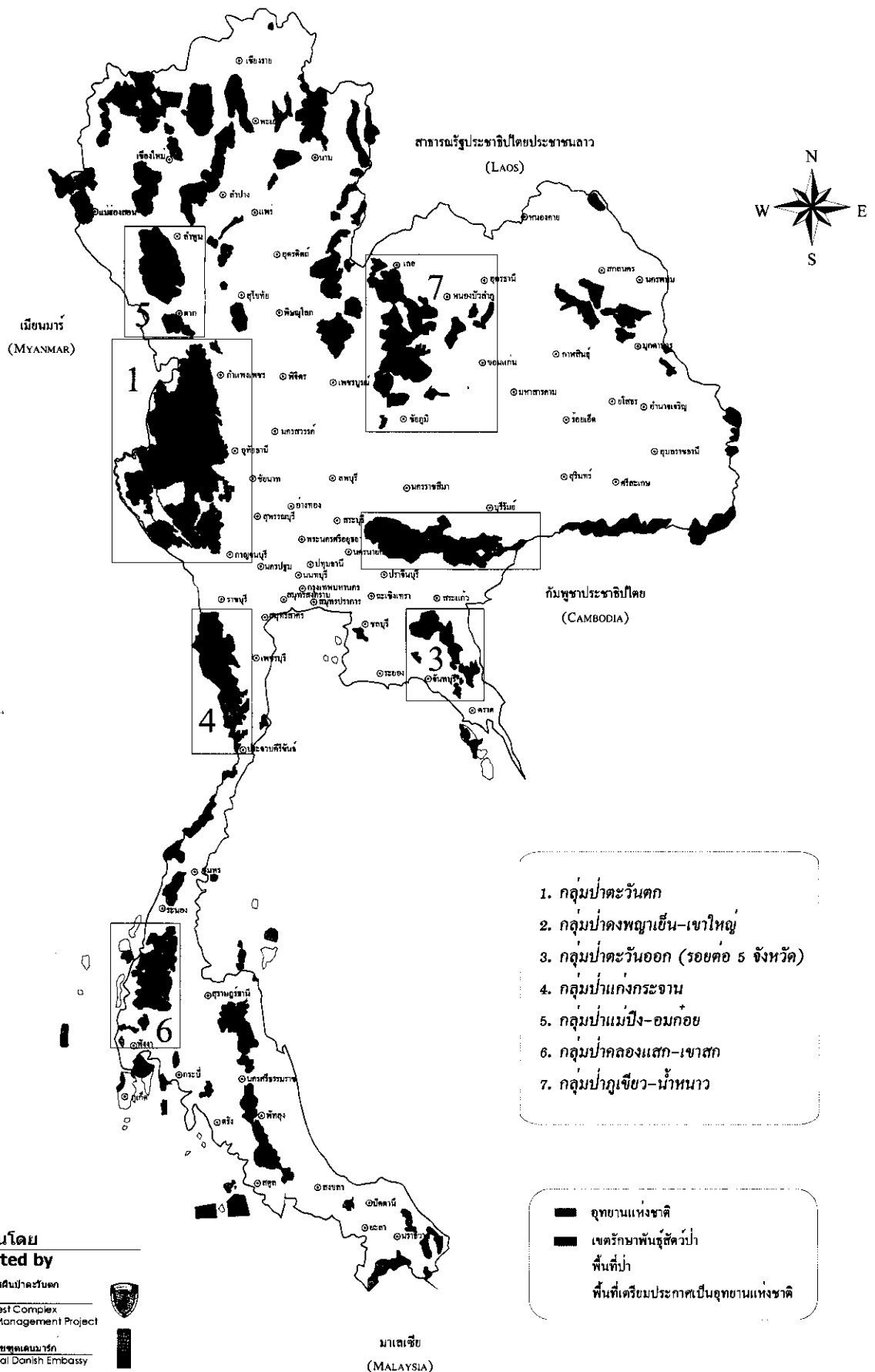
แนวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า/อุทยานแห่งชาติ

ลำน้ำ

แนวเขตจังหวัด

แนวเขตประเทศ

กลุ่มป่าที่สำคัญในประเทศไทย

สนับสนุนโดย
Supported by

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตก
เชิงระบบนิเวศ
Western Forest Complex
Ecosystem Management Project

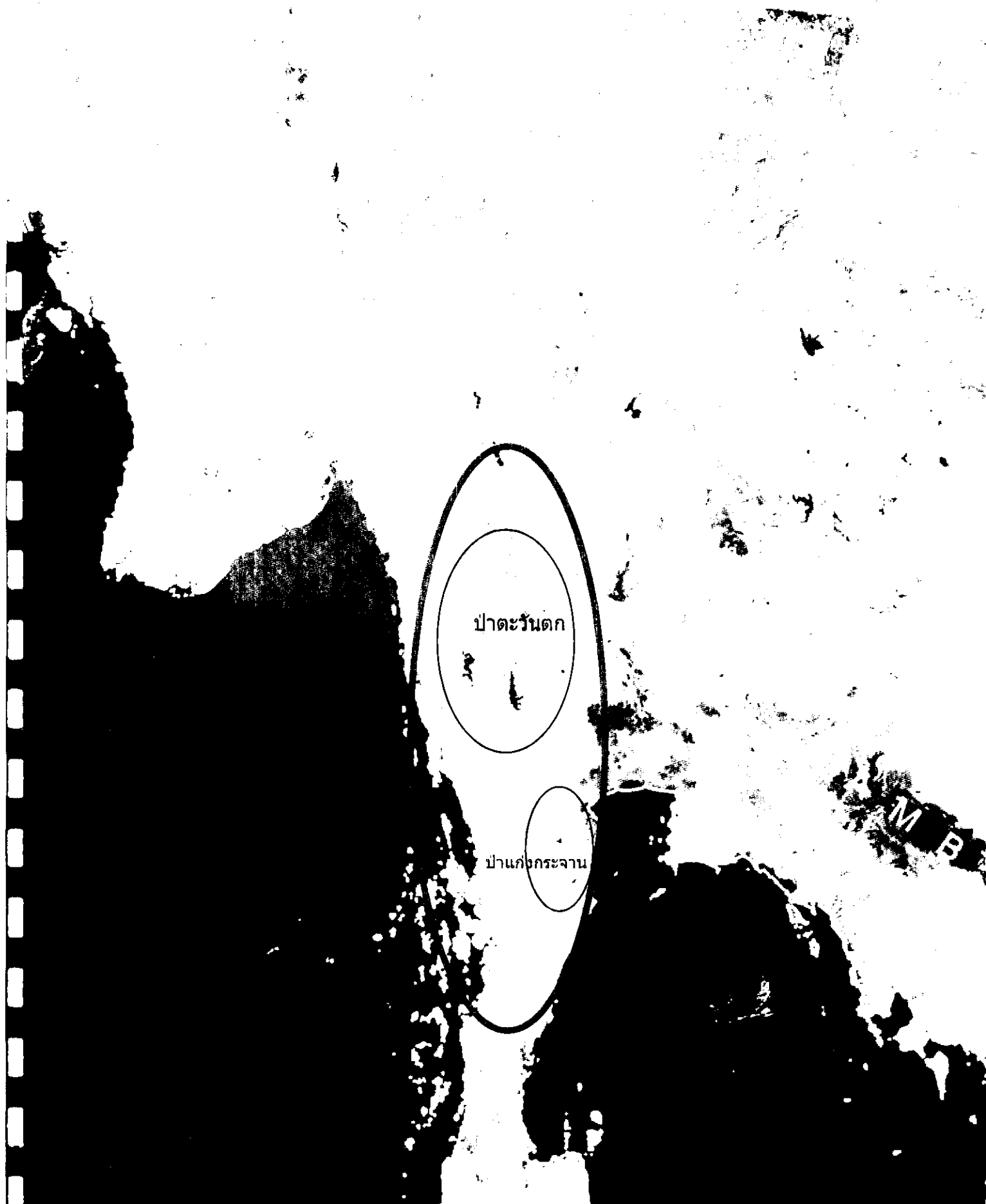
สถานเอกอัครราชทูตเดนมาร์ก
DANIDA, Royal Danish Embassy

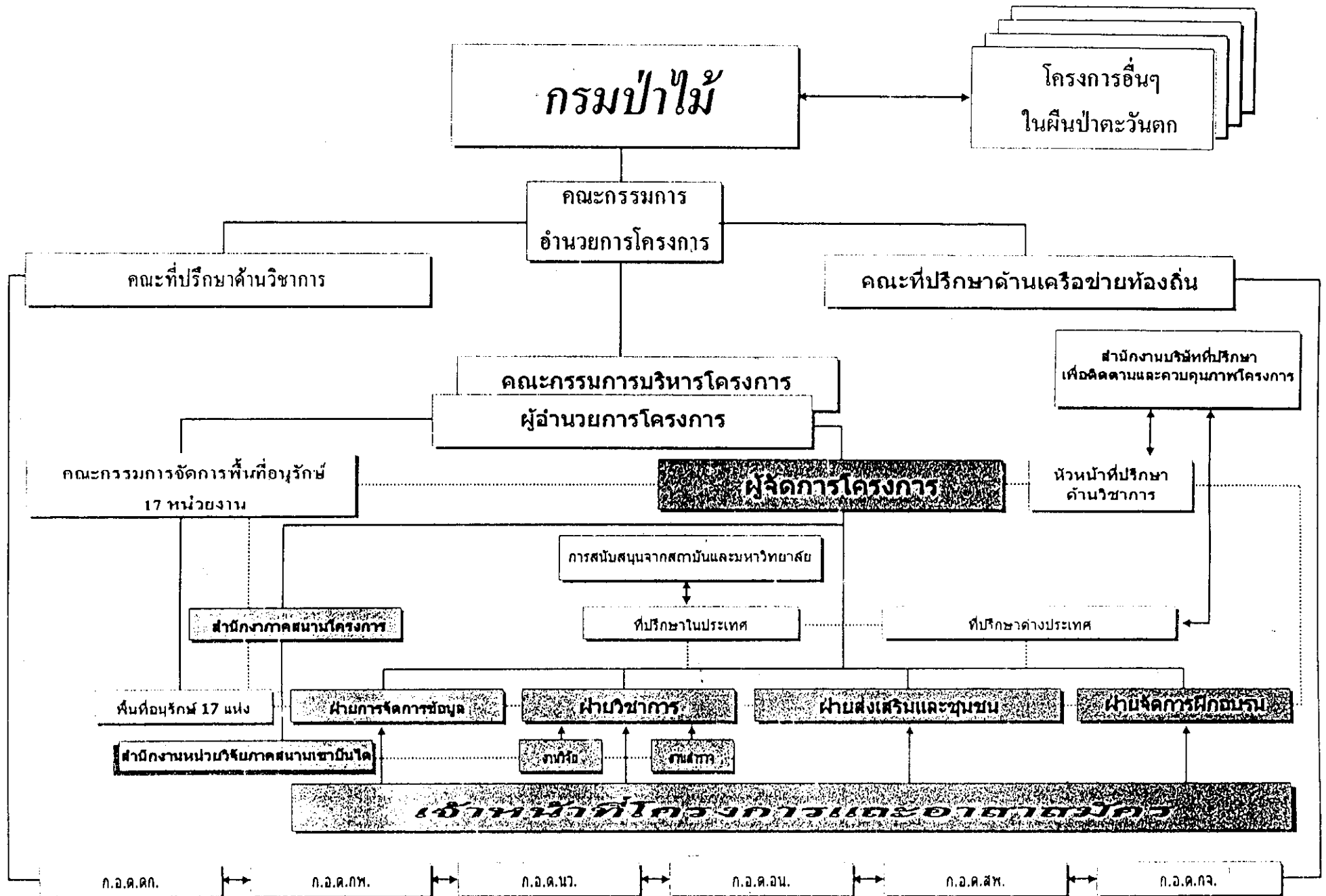
รายชื่อและจำนวนพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในผืนป่าตะวันตก

ลำดับที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	พื้นที่ (ไร่)
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า :-			6,236,086
1.	สลักพระ	กาญจนบุรี	536,594
2.	ห้วยขาแข้ง	อุทัยธานี ตาก	1,737,587
3.	ทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก	กาญจนบุรี	2,279,500
4.	ทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก	ตาก	
5.	เขาสนามเพரியง	กำแพงเพชร	63,125
6.	อุ้มผาง	ตาก	1,619,280
อุทยานแห่งชาติ :-			4,295,500
7.	คลองวังเจ้า	กำแพงเพชร ตาก	466,875
8.	คลองลาน	กำแพงเพชร	187,500
9.	แม่วังกั	กำแพงเพชร นครสวรรค์	558,750
10.	เขาแหลม	กาญจนบุรี	935,625
11.	ศรีนครินทร์	กาญจนบุรี	975,500
12.	เฉลิมรัตนโกสินทร์	กาญจนบุรี	36,875
13.	ไทรโยค	กาญจนบุรี	598,750
14.	เอราวัณ	กาญจนบุรี	343,750
15.	พุแค	สุพรรณบุรี	191,875
อุทยานแห่งชาติเตรียมประกาศ :-			1,175,000
16.	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี	800,000
17.	ลำคลองงู	กาญจนบุรี	375,000
รวม			11,706,586

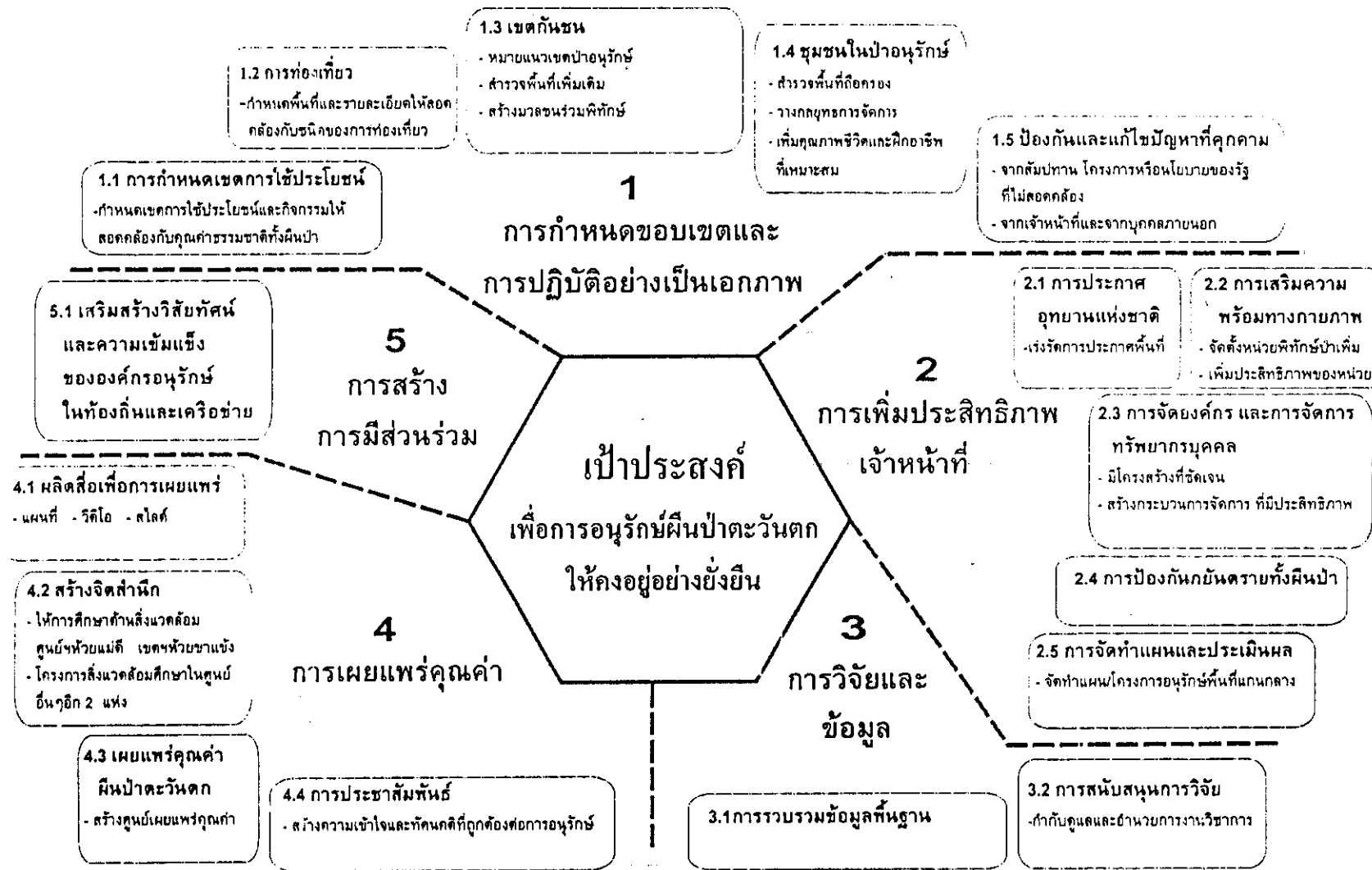
ภาพถ่ายดาวเทียมพื้นที่แนวป่า ไทย-พม่า
บริเวณเทือกเขาตะนาวศรี

แผนภูมิการจัดการโครงการ WEF.COM

แผนการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ปี-.....

1. การอำนวยการ และติดตามประเมินผล

- จัดตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
- จัดตั้งคณะกรรมการวิชาการ

การอำนวยการ

2. การประสานงาน

- จัดให้มีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกทั้งในส่วนกลางและภาคสนาม

สรุปการดำเนินโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ , 2542 -2546

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และรัฐบาลเดนมาร์กโดย DANIDA ซึ่งได้เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2542 และกำหนดสิ้นสุดโครงการในวันที่ 31 มีนาคม 2545 มีพื้นที่เป้าหมายโครงการในป่าอนุรักษ์ที่มีสภาพต่อเนื่องกันตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี มีพื้นที่ ประมาณ 11.7 ล้านไร่ ประกอบด้วยเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและอุทยานแห่งชาติ รวม 17 แห่ง และมีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง มรดกทางธรรมชาติของโลกเป็นแกนกลางของพื้นที่ และตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ 6 จังหวัด อันประกอบด้วย จังหวัดตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี โดยมีเป้าหมายของโครงการว่า “เพื่อให้ผืนป่าตะวันตกได้รับการจัดการในรูปแบบบูรณาการและทุก ๆ หน่วยจะต้องทำหน้าที่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ระบบนิเวศของผืนป่าได้รับการดูแลรักษาให้เกิดความสมบูรณ์” และได้วางหลักการพื้นฐาน เพื่อให้โครงการบรรลุสู่เป้าหมายดังกล่าวไว้ 4 ประการ คือ

1. ให้ถือว่าผืนป่าตะวันตกโดยธรรมชาติเป็นป่าผืนเดียวกันทั้งผืน คือเป็น Western Forest Complex หรือ Western Forest Ecosystem
2. ให้วางแผนเพื่อการอนุรักษ์เป็นกรอบการปฏิบัติเดียวกันทั้งผืนป่า
3. ให้รักษาและคงไว้ซึ่งคุณค่าของผืนป่าอย่างยั่งยืน
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภายใต้หลักการที่ว่า “ป่าเป็นสมบัติของคนทั้งชาติ”

จากหลักการพื้นฐานทั้ง 4 ประการนี้ จึงนำไปสู่กิจกรรมหลักในด้านต่างๆของโครงการอันประกอบด้วย

1. กิจกรรมทางด้านวิชาการ การสำรวจเชิงระบบนิเวศ
2. กิจกรรมทางด้านการฝึกอบรม
3. กิจกรรมทางด้านข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
4. กิจกรรมทางด้านการส่งเสริมและเครือข่ายชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

กิจกรรมด้านวิชาการ

การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็ว (Rapid Ecology Assessment , REA)

การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็ว(Rapid Ecology Assessment REA) เป็นงานหลักด้านหนึ่งของโครงการการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ (Western Forest Complex Ecosystem Management หรือ WEFCOM) ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านนิเวศวิทยาของพืชและสัตว์ป่า ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านแหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการ ซึ่งเหตุผลความจำเป็นในการทำ REA คือ เป็นแนวทางการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำแผนที่ แสดงสถานภาพทรัพยากรชีวภาพของพื้นที่ที่เป็นปัจจุบัน และแผนที่การแบ่งโซนการจัดการเบื้องต้น โดยใช้เวลาสั้นกว่า การศึกษาวิจัยด้านนิเวศวิทยาและสังคมวิทยาทั่วไป แต่ได้ข้อมูลที่ให้ความมั่นใจในระดับหนึ่งซึ่งสามารถนำมาประกอบการตัดสินใจการอนุรักษ์และการจัดการให้ทันกับปัจจัยต่างๆที่กำลังคุกคามผืนป่าตะวันตก

เป้าหมายหลัก REA (Primary goal)

เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการแบ่งเขตการจัดการผืนป่าตะวันตก (Zoning) ตามข้อมูลหลัก 3 ด้าน คือ สัตว์ป่า พืชพรรณ และเศรษฐกิจและสังคม ที่เ็นปัจจุบันที่สุด

เป้าหมายรอง REA (Secondary goals)

1. สร้างระบบการใช้ข้อมูลเพื่อการจัดการ และการอนุรักษ์อย่างจริงจัง
2. ปรับปรุงศักยภาพของเจ้าหน้าที่ ให้สามารถดำเนินการเก็บข้อมูล
3. เผยแพร่ข้อมูล ปรัชญาหรือเครือข่ายอนุรักษ์ เพื่อเห็นภาพความจริงร่วมกัน
4. วางเค้าโครงระบบการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงระยะยาวแก่ผืนป่าตะวันตก

1. การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วด้านสัตว์ป่าในผืนป่าตะวันตก

(Rapid Ecology Assessment REA of wildlife)

จากการที่ทรัพยากรด้านสัตว์ป่า เป็นทรัพยากรที่เป็นจุดเด่นของผืนป่าตะวันตก โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ จึงได้ให้ความสำคัญกับการทำ REA ด้านสัตว์ป่าเป็นกรณีพิเศษโดยคาดหวังว่า ข้อมูล REA ด้านสัตว์ป่าจะเป็นข้อมูลสำคัญข้อมูลหนึ่งที่ใช้ในการจัดการและอนุรักษ์ผืนป่าแห่งนี้

วัตถุประสงค์หลัก (Primary Objective)

1. เพื่อทราบการกระจายของสัตว์ป่าเป้าหมาย ในผืนป่าตะวันตก
2. เพื่อหาความเหมาะสมของถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าเป้าหมาย ในผืนป่าตะวันตก
3. เพื่อวิเคราะห์หาพื้นที่เสี่ยงต่อการคุกคามสัตว์ป่าและถิ่นอาศัย

วัตถุประสงค์รอง (Secondary Objectives)

1. เพื่อปรับปรุงศักยภาพเจ้าหน้าที่ให้มีความรอบรู้ในด้านวิชาการที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์และการจัดการ
2. เพื่อสร้างแนวทางการศึกษาวิจัยที่เป็นการประสานงานวิจัยพื้นฐานและงานวิจัยประยุกต์ที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์และการจัดการ
3. เพื่อวางแผนโครงการและการนำร่องระบบการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงระยะยาว (Longterm Monitoring System) ให้เกิดขึ้นกับผืนป่าตะวันตก
4. เพื่อนำข้อมูลจัดทำเอกสารเผยแพร่ สไลด์ วีดีโอ CD แจกจ่ายให้กับหน่วยงานและสถาบันการศึกษา ได้ช่วยกันขยายและสร้างจิตสำนึก ถึงคุณค่าของผืนป่าตะวันตก

ขั้นตอนการทำ REA ด้านสัตว์ป่า

1. รวบรวมเอกสารวิชาการ และงานวิจัย ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนแรกโดยเป้าหมายของการตรวจและรวบรวมเอกสาร คือ

- 1.1. เพื่อข้อมูลทางธรรมชาติวิทยา (Natural history) บางประการ เช่น การกระจายขอบเขตการหากิน (Home range) ชนิดถิ่นอาศัยหลัก (Habitat type), ความสัมพันธ์กับแหล่งน้ำ, โป่ง, ความไวต่อการถูกรบกวน
- 1.2. เพื่อทราบระดับความเข้มข้นของงานวิจัยในพื้นที่ต่างๆ ในผืนป่าตะวันตก
- 1.3. เพื่อจัดระบบฐานข้อมูลให้แก่งานศึกษาวิจัยให้ง่ายต่อการค้นคว้า หรือการใช้ประโยชน์

2. การเสนอขอความเห็นจากคณะกรรมการที่ปรึกษา

3. การคัดเลือกชนิดพันธุ์สัตว์ป่าเป้าหมาย (Target species selection)

การคัดเลือกชนิดพันธุ์สัตว์ป่าเป้าหมาย เป็นขั้นตอนสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งที่ต้องให้ความสนใจในเป้าหมายของโครงการมาเป็นหลักในการพิจารณา สำหรับผืนป่าตะวันตก เป้าหมายของโครงการคือ การจัดการโดยมองป่าผืนใหญ่แห่งนี้ผืนเดียวกันเพราะฉะนั้นข้อมูลด้านนิเวศวิทยา จึงพยายามเน้นที่ระบบนิเวศเป็นหลัก ในด้านสัตว์ป่าการทราบการใช้พื้นที่ กระจาย สภาพถิ่นที่อยู่อาศัย และปัจจัยคุกคาม เป็นจุดประสงค์หลักในการคัดเลือก หลักสำคัญในการคัดเลือก คือ

1. เป็นสัตว์ป่าที่มีพื้นที่หากินกว้าง (Large area requirement) เพื่อทราบการกระจายและการใช้พื้นที่ของสัตว์ป่าในระบบนิเวศผืนป่าตะวันตกโดยรวม ซึ่งหมายถึงว่าเราจะทราบขอบเขตการใช้ทรัพยากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นๆ

2. เป็นสัตว์ป่าที่เป็นดัชนีของระบบนิเวศ (Indicator) เพื่อทราบสถานภาพของสัตว์และใช้สถานภาพนี้เป็นจุดชี้วัดสถานภาพของระบบนิเวศได้แง่ใดแง่หนึ่ง คุณค่าในการเป็นดัชนีของสิ่งแวดล้อม (Environment Indicator Value) เช่น อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม หรือชนิดพันธุ์เป็นตัวบ่งชี้ถึงการรบกวนสิ่งแวดล้อมเฉพาะถิ่น มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ (Ecosystem Value) เช่น เป็น Keystone species ของชนิดพันธุ์อื่น

3. เป็นสัตว์ที่มีผู้ทำวิจัยในประเทศ (Specialist availability) เพื่อนำข้อมูลในเชิงลึกที่ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำไว้มาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ข้อมูลถิ่นอาศัย แหล่งอาหาร แหล่งน้ำ ขนาดของถิ่นอาศัย (Home range) เพื่อนำข้อมูลที่ได้รายงานให้สังคมได้รับทราบถึงสถานภาพ และอนาคตของสัตว์ป่าและถิ่นอาศัยในผืนป่าตะวันตก

4. เลือกชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่มีคุณค่าในด้านต่างๆ (Species with value) : โดยชนิดนั้น ๆ ต้องมีคุณค่าทั้งในด้านการอนุรักษ์ (Conservation value) เป็นชนิดพันธุ์ที่ประชาชนให้ความสนใจ (Public interest) เช่น สนใจในสถานภาพของชนิดพันธุ์หรือคุณค่าด้านจิตใจของคนทั่วไป

จากหลักการดังกล่าวมาแล้วก็นำมาซึ่งสัตว์ป่าเป้าหมายที่ทางโครงการได้ผ่านการคัดเลือกมาแล้วทั้งหมด 10 ชนิด ดังต่อไปนี้คือ

1. เสือโคร่ง (*Panthera tigris*) การมีเสือโคร่งอยู่ในพื้นที่เป็นดัชนีวัดความสมบูรณ์ของป่า เพราะเสือโคร่งเป็นสัตว์ผู้ล่าขนาดใหญ่และมีบทบาทในการจำกัดประชากรของสัตว์กินพืช การที่เสือโคร่งจะอยู่รอดได้ในพื้นที่จะต้องมีสัตว์ที่เป็นเหยื่ออยู่อย่างสมบูรณ์ การลดลงของประชากรเสือโคร่งเกิดจากการล่า ทั้งการล่าเสือโคร่งและการล่าสัตว์ที่เป็นเหยื่อของเสือโคร่ง รวมทั้งการลดลงของพื้นที่ป่า ส่งผลให้เสือโคร่งมีสถานภาพเป็นสัตว์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable : VU)การที่จะเพิ่มจำนวนประชากรเสือโคร่งขึ้นมาได้ จะต้องมีการป้องกันการล่าและการบุกรุกพื้นที่ รวมทั้งอาจมีการปรับปรุงโป่ง หรือทุ่งหญ้าให้มีสภาพดีขึ้นให้มีความเหมาะสมสำหรับสัตว์กินพืช เพื่อที่เสือโคร่งจะได้มีเหยื่ออย่างเพียงพอ

2. ช้าง (*Elephas maximus*) เป็นสัตว์ที่มีพื้นที่หากินกว้างเพราะฉะนั้นพื้นที่ที่จะสามารถรองรับประชากรช้างให้สามารถดำรงไว้ได้ซึ่งเผ่าพันธุ์ต้องเป็นป่าผืนใหญ่ที่ต่อเนื่องกัน การหากินของช้างจะเคลื่อนย้ายไปตามแหล่งอาหาร และเดินผ่านทุกสภาพป่าซึ่งเป็นการเปิดทางด่านให้กับสัตว์อื่นที่มีขนาดเล็กกว่าได้เข้ามาใช้ประโยชน์ จึงถือได้ว่าช้างเป็น Umbrella species หรือเป็นร่มเงาให้กับสัตว์ชนิดอื่น เช่น กระต๊อ สมเสร็จ เก้ง และกวางป่า ไม่เว้นแม้แต่สัตว์ปีกจำพวกนก หรือไก่ป่าที่เข้ามาใช้ทางด่านที่ช้างเปิดไว้ ช้างประสบปัญหาในการอยู่รอดเนื่องจากพื้นที่ป่าในปัจจุบันลดลงกลายเป็นหย่อมป่าขนาดเล็ก รวมทั้งการล่าเพื่อเอางาช้างส่งผลโดยตรงต่อจำนวนประชากรของช้าง ทำให้ช้างมีสถานภาพเป็นสัตว์ใกล้สูญพันธุ์

(Endanger : En) หากสามารถแก้ปัญหาการล่า รวมทั้งการบุกรุกพื้นที่ป่าได้ ช้างก็จะสามารถอยู่รอดและเพิ่มประชากรได้

3. กระทิง (*Bos gaurus*) เป็นวัวป่าขนาดใหญ่ ลักษณะเด่นของกระทิงคือขนมีสีดำ ขาค้นแต่เข่าลงไปมีสีขาวที่เรียกว่าถุงเท้าขาว กระทิงสามารถอาศัยอยู่ในป่าได้เกือบทุกประเภท ตั้งแต่ป่าผลัดใบไปจนถึงป่าดิบเขา โดยกระทิงใช้พื้นที่อาศัยประมาณ 40 ตารางกิโลเมตร การมีพื้นที่ป่าขนาดใหญ่และมีชนิดป่าที่หลากหลายทั้งแหล่งโป่งและแหล่งอาหารจะช่วยรองรับให้ประชากรของกระทิงคงอยู่ได้ การลดลงของประชากรกระทิงเกิดจากการล่าเพื่อเอาเนื้อและเขา ทำให้ประชากรกระทิงลดลงในหลายพื้นที่จนมีสถานภาพเป็นสัตว์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (VU : Vulnerable) หากสามารถป้องกันการล่าได้ กระทิงก็จะอยู่รอดได้

4. วัวแดง (*Bos javanicus*) วัวแดงหากินในพื้นที่ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณและทุ่งหญ้า ประชากรหลักของวัวแดงในผืนป่าตะวันตกอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งและมีกระจายไปทางตอนใต้ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ด้านตะวันออกซึ่งอยู่ติดกันบ้าง วัวแดงเป็นสัตว์คุ้มครองที่หายากและมีจำนวนประชากรน้อยลงทุกทีในธรรมชาติ ปัจจุบันวัวแดงกำลังประสบปัญหาด้านการอยู่รอดจากการถูกล่าเนื่องจากวัวแดงค่อนข้างเฉพาะหากินในป่าเต็งรัง จึงทำให้ถูกล่าได้ง่ายและการสูญเสียถิ่นที่อยู่อาศัย ทำให้วัวแดงมีสถานภาพเป็นสัตว์ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically endangered : CR)

5. กวางป่า (*Cervus unicolor*) เป็นสัตว์ตระกูลกวางที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ลำตัวสีน้ำตาล คอมีขนยาวคล้ายแผงคอ กวางป่ามีเขาเฉพาะตัวผู้เท่านั้น โดยมีเขาข้างละ 3 กิ่งและมีการผลัดเขาทุกๆ ปี กวางป่าเป็นเหยื่อที่สำคัญของสัตว์ผู้ล่าขนาดใหญ่ ซึ่งได้แก่เสือโคร่ง เสือดาว และหมาใน จากการมีกวางป่าอยู่อย่างชุกชุมจึงเป็นการบ่งบอกได้ว่าพื้นที่นั้นสามารถรองรับสัตว์ผู้ล่าขนาดใหญ่ได้ กวางป่าลดจำนวนลงจากการถูกล่าเพื่อเอาเขาและเนื้อ ในผืนป่าตะวันตกสามารถพบเห็นได้ง่ายในพื้นที่ที่มีการจัดการและการป้องกันที่ดี

6. สมเสร็จ (*Tapirus indicus*) สมเสร็จเป็นสัตว์กึ่งคี ดินหน้ามี 4 กีบและดินหลังมี 3 กีบ รูปร่างหน้าตาเป็นที่มาของชื่อ คือ มีตาเล็กเหมือนหนู มีงูขึ้นยาวออกมาคล้ายวงช้าง หางสั้นเหมือนหมี คล้ายกับว่าเป็นลูกผสมของสัตว์หลายชนิดจึงเรียกว่า ผสมเสร็จ หรือ สมเสร็จนั่นเอง การหายไปของพื้นที่ป่าเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ประชากรสมเสร็จลดน้อยลง สมเสร็จจึงมีสถานภาพเป็นสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ (Endanger : EN) รวมทั้งถูกจัดอยู่ใน 1 ใน 15 ชนิดของสัตว์ป่าสงวนของไทย

7. นกกก (*Buceros bicornis*) เป็นนกเงือกที่มีขนาดใหญ่ที่สุด พื้นที่อาศัยได้แก่ป่าดิบที่สมบูรณ์ ช่วงวางไข่ต้องการโพรงรังที่อยู่บนต้นไม้ขนาดใหญ่และสูงเพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ผู้ล่า เนื่องจากนกเงือกกินผลไม้ป่าหลายชนิด เช่น ไทร ขางโอน ดาเสื่อ และถ่านมูลที่เต็มไปด้วยเมล็ดไม้ออกมา จึงเป็นผู้กระจายพันธุ์ไม้ป่าที่สำคัญของระบบนิเวศ การลดจำนวนลงของนกกก เกิดจากการถูกล่าและการขโมยลูกนก รวมทั้งการลดลงของพื้นที่ป่า

8. นกเงือกคอแดง (*Aceros nipalensis*) เป็นนกประจำถิ่นที่หายาก (Rare resident) เนื่องจากมีพื้นที่อาศัยที่จำเพาะคือเป็นป่าดิบเขาที่ระดับความสูง 800 - 2000 เมตรและตั้งเป็นป่าดิบเขาที่อุดมสมบูรณ์ นกเงือกคอแดงเป็นนกที่มีความสวยงามติดตาผู้พบเห็น คือมีสีแดงที่มันตา หันงตามีสีฟ้าอมเขียวสดใส ขนใต้คอสีแดงอมส้ม ตัวผู้มีลักษณะแตกต่างจากตัวเมียตรงบริเวณหัวคอและหน้าอกจะมีสีแดงคล้ายสีสนิม ชีวิตของนกเงือกคอแดงมีความสัมพันธ์ที่ขึ้นอยู่กับป่าดิบเขาที่สมบูรณ์ มีต้นไม้ใหญ่ที่มีโพรงรัง มีแหล่งอาหารที่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้นกเงือกคอแดงจึงเป็นนกเงือกที่ใช้บ่งชี้ความสมบูรณ์ของป่าดิบเขา ปัจจุบันประเทศไทยมีรายงานพบเพียงในผืนป่าตะวันตกเท่านั้น ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจำนวนประชานกเงือกคอแดง คือการลดลงของพื้นที่ป่าดิบเขา

9. นกยูง (*Pavo multicus*) เป็นไก่ฟ้าขนาดใหญ่ ลำตัวสีเขียวเป็นประกาย มีเกล็ดน้ำเงินบนปีก ข้างลำตัวมีสีทอง หัวมีหงอน ในฤดูผสมพันธุ์นกยูงตัวผู้จะรำแพนหางด้วยการกางขนคลุมหางหรือแพนหางออกเป็นรูปพัดเพื่อดึงดูดตัวเมียให้มาสนใจ นี่เป็นการเพิ่มเสน่ห์และสีสันให้กับผืนป่าได้เป็นอย่างดี นกยูงจะใช้หาดทรายริมน้ำในการทำกิจกรรมเกี้ยวพาราสี แต่จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ริมน้ำให้กลายเป็นชุมชนหรือพื้นที่เกษตรกรรมทำให้นกยูงต้องสูญเสียถิ่นอาศัยและแหล่งทำรังวางไข่ ประกอบกับการถูกล่า นกยูงจึงถูกจัดเป็นสัตว์ที่กำลังถูกคุกคามและอาจจะหมดไปในอนาคต

10. กบทูต (*Limnonectes blythii*) อาศัยอยู่เฉพาะริมลำห้วยในป่าดิบที่ปราศจากการรบกวนของมนุษย์ กบทูตจึงเป็นอีกดัชนีหนึ่งที่ใช้บ่งชี้ให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของต้นน้ำได้ แต่จากการทำลายป่าต้นน้ำและการบุกรุกพื้นที่อันเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของกบทูต เพื่อทำการเกษตรทำให้จำนวนประชากรกบทูตลดลงประกอบกับการล่ามาเป็นอาหารทำให้สถานภาพของกบทูตไม่มั่นคงในหลายพื้นที่ การป้องกันการล่าและการบุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำจะทำให้กบทูตสามารถคงอยู่ได้

2. การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วด้านพืชในผืนป่าตะวันตก

(Rapid Ecology Assessment REA of vegetation)

ฝ่ายวิชาการของโครงการได้เลือกใช้วิธีการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วในการเก็บข้อมูลและปรับความรู้ด้านสถานภาพของพรรณพืชและสัตว์ป่าในพื้นที่ให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงขนาดของพื้นที่ผืนป่าตะวันตกและระยะเวลาดำเนินการที่มีอย่างจำกัด วิธีการนี้นับเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ทฤษฎีหลักของการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วคือการได้รับข้อมูลมากที่สุดในระยะเวลาน้อยที่สุด ข้อมูลจากการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสำรวจและวิจัยในผืนป่าตะวันตกในอนาคต

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในการประเมินสถานภาพพรรณพืชอย่างรวดเร็ว คือ การศึกษาเบื้องต้นถึงสังคมพืชและชนิดป่า เพื่อ

- 1) จัดทำแผนที่พรรณพืชในผืนป่าตะวันตกอย่างละเอียด
- 2) ทราบถึงพื้นที่ที่มีความสำคัญเพื่อจัดการอนุรักษ์อย่างเข้มข้น
- 3) ทราบถึงการกระจายและความมากมายของพืชมีท่อลำเลียง รวมทั้งสถานภาพป่าในผืนป่าตะวันตก
- 4) รวบรวมฐานข้อมูลพรรณพืชซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการสังคมพืช เช่น การจำแนกชนิดพันธุ์หายากเพื่อวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ การรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและการกระจายและถิ่นอาศัยของพรรณพืช
- 5) พัฒนาวิธีการประเมินพรรณพืชอย่างรวดเร็วในพื้นที่ขนาดใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ
- 6) เพิ่มความตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของพรรณพืชและป่าไม้ในผืนป่าตะวันตก

วิธีการประเมินสถานภาพพรรณพืชอย่างรวดเร็วในผืนป่าตะวันตก

วัตถุประสงค์หลักของการทำงาน คือ การจัดทำแผนที่พรรณพืชฉบับสมบูรณ์ใน 17 พื้นที่อนุรักษ์ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 18,000 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้การทราบถึงคุณค่าความสำคัญทางพฤกษศาสตร์และนิเวศวิทยาของพื้นที่ และพื้นที่ที่มีความเปราะบาง หรือที่เรียกว่า “Biodiversity hotspots” นับเป็นภาระหน้าที่ที่มีความสำคัญอีกด้วย ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสถานภาพอย่างรวดเร็ว จะนำไปใช้ในการจัดทำแผนที่การใช้ประโยชน์พื้นที่ในผืนป่าตะวันตก และจัดทำฐานข้อมูลที่มีความครอบคลุม เพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์การจัดการในอนาคตต่อไป

ขบวนการประเมินสถานภาพพรรณพืชอย่างรวดเร็วมี 3 ขั้นตอน โดยใช้คำถามข้างต้นเป็นตัวนำ โดยทำการเก็บรวบรวมและตรวจเช็คข้อมูลเกี่ยวกับพรรณพืชและชนิดป่าในผืนป่าตะวันตก ซึ่งนอกจากการสำรวจพรรณพืชที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ยังรวมถึงข้อมูลด้านเศรษฐกิจ-สังคม (ได้แก่ การใช้ประโยชน์ป่าไม้ทั้งในอดีตและในปัจจุบัน) สภาพอากาศ, ลักษณะทางกายภาพ และลักษณะทางธรณีวิทยา ข้อมูลเหล่านี้สามารถช่วยให้เราทราบถึงพื้นที่ที่มีความสำคัญในผืนป่าตะวันตกและสถานภาพของป่าในปัจจุบันได้ (ได้แก่ องค์ประกอบของชนิดพันธุ์, ชนิดป่า, การใช้ประโยชน์, รูปแบบการกระจาย ฯลฯ) พื้นที่อนุรักษ์ส่วนใหญ่จะมีแผนแม่บท (จัดทำโดยกรมป่าไม้ และโครงการมิยาซาว่า) ซึ่งได้บรรยายข้อมูลสรุปเกี่ยวกับพรรณพืชไว้ด้วย

ขั้นที่สอง คือ การศึกษาแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม (LANDSAT TM : 453 (RGB) และแผนที่พรรณพืชเบื้องต้นที่แปลงจากแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมและใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยฝ่าย GIS สำหรับ

รายละเอียดอื่นๆสามารถติดต่อขอข้อมูลได้จากฝ่าย GIS โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ เมื่อรวมเข้ากับขั้นแรก ทำให้สามารถทราบถึงพื้นที่ที่มีข้อมูลไม่เพียงพอหรือไม่ถูกต้อง

ขั้นที่สาม คือ การเลือกวิธีการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วที่มีประสิทธิภาพที่สุด และเลือกพื้นที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของชนิดป่าในภาคสนาม การจัดทำแผนที่พรรณพืชฉบับสมบูรณ์ และการจำแนกพื้นที่ที่มีความสำคัญ หรือที่เรียกว่า Biodiversity hotspot จัดเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ดังนั้นจึงได้เลือกวิธีการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังต้องการพัฒนาวิธีการประเมินสถานภาพให้สามารถใช้งานได้ง่ายและมีมาตรฐานอีกด้วย

การดำเนินงาน

การประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็วใช้ในการจำแนกและอธิบายชนิดป่าในผืนป่าตะวันตก เราได้ทำการตรวจเช็คและแก้ไขแผนที่พรรณพืชที่ได้แปลมาจากแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม โดยการตรวจสอบภาคพื้นดิน ในการดำเนินงานได้ใช้วิธี Point Center Quarter Method โดยกำหนดระยะห่างระหว่างเส้นสำรวจ 250 เมตร และทำการจำแนกชนิดพันธุ์ และวัดขนาดต้นไม้จำนวน 5 ต้นที่อยู่ใกล้จุดสำรวจมากที่สุด และบรรยายชนิดป่าและสภาพป่าโดยรอบ รวมถึงจัดทำแผนภาพโครงสร้างป่า ครอบคลุมพื้นที่ 10 x 50 เมตร วิธีการนี้สามารถคำนวณข้อมูลพื้นฐาน เช่น ความหนาแน่นของต้นไม้ และพื้นที่หน้าตัดของไม้ในพื้นที่สำรวจได้ ซึ่งผลการคำนวณจะบอกได้ถึงสถานภาพของป่า อย่างไรก็ตาม เมื่อดำเนินการตามวิธีการนี้พบว่าต้องใช้เวลาในภาคสนามมากเกินไป จึงปรับเปลี่ยนวิธีการโดยทำการจับพิกัดบริเวณที่มีการเปลี่ยนแปลงของชนิดป่าโดยใช้เครื่องจับพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) และทำการบรรยายชนิดป่าและองค์ประกอบของชนิดพันธุ์พืช รวมทั้งจัดทำแผนภาพโครงสร้างป่า โดยใช้ข้อมูลต้นไม้ที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางเพียงอกมากกว่า 10 เซนติเมตร ในจุดที่คัดเลือกเป็นตัวแทนของแต่ละชนิดป่า นอกจากนี้ยังได้เก็บตัวอย่างพรรณไม้ที่ไม่สามารถจำแนกชนิดพันธุ์ในพื้นที่ได้ โดยไปหอพพรรณไม้ในประเทศไทยจำนวนหลายครั้งเพื่อปรึกษานักพฤกษศาสตร์และนักนิเวศวิทยาสาขาพืช ข้อมูลที่จัดเก็บได้ทั้งหมดจะนำเข้าในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องกับแผนที่พรรณพืช และแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม ที่มีอยู่ ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2544 ถึง เดือนกรกฎาคม 2545 งานประเมินสถานภาพพรรณพืชอย่างรวดเร็วในภาคสนาม เริ่มในเดือนมีนาคม 2544 และสิ้นสุดในเดือน กรกฎาคม 2545 การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำแผนที่โดยอาศัยข้อมูลที่เก็บได้ในงานภาคสนาม, ข้อมูลที่มีอยู่, แผนที่สารสนเทศทางภูมิศาสตร์และแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม 2545 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานทางวิชาการฉบับสมบูรณ์ คู่มือการเก็บตัวอย่างพรรณไม้ และการวิเคราะห์ข้อมูล ฐานข้อมูลได้จัดทำขึ้นหลังจากการออกพื้นที่ครั้งแรก และได้ทำการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันหลังจากการออกเก็บข้อมูลทุกครั้ง รวมถึงเมื่อได้รับข้อมูลใหม่ๆจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ในฐานข้อมูลได้บันทึกพรรณพืชทุกชนิดที่พบในผืนป่าตะวันตก จากการประเมินสถานภาพอย่างรวดเร็ว รวมถึงข้อมูลการกระจาย ความมากมาย-ลักษณะทางชีวลักษณะ-ระดับความสูงที่พบ วิสัยของพืช และถิ่นอาศัย

3. การประเมินศักยภาพด้านนันทนาการและการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วในพื้นที่ป่าตะวันตก

พื้นที่ป่าตะวันตกประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย แต่แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ยังไม่ปรากฏชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมองภาพของการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวอย่างมีระบบ รวมทั้งยังมิได้มีการพิจารณาถึงความหลากหลาย ของโอกาสด้านนันทนาการและการท่องเที่ยวที่มีอยู่ ให้เหมาะสมกับพื้นที่และเป้าหมายการจัดการพื้นที่ป่าตะวันตก

สำนักงานโครงการจัดการพื้นที่ป่าตะวันตกตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวและผลกระทบจากการท่องเที่ยวซึ่งอาจมีต่อระบบนิเวศและสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในหรือใกล้เคียงกับพื้นที่ป่าตะวันตก จึงได้กำหนดให้มีกิจกรรมเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ณ พื้นที่ป่าตะวันตก และการประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น เพื่อให้มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดแนวทางเบื้องต้นสำหรับการจัดการด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ป่าตะวันตกต่อไป ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำแผนที่เขตการจัดการพื้นที่ (Initial Zoning Map)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอข้อมูลพื้นฐานโดยสรุปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าตะวันตก ประกอบด้วยประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ที่ตั้ง ศักยภาพ และแนวโน้มของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าตะวันตก
2. เพื่อนำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวไปใช้ในการแบ่งเขตการจัดการพื้นที่ของพื้นที่ป่าตะวันตก

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. วางแผนการสำรวจรวบรวมข้อมูล โดยเน้น Rapid assessment method สำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยแบบสอบถามไปยังพื้นที่อนุรักษ์ทั้ง 17 แห่ง และกำหนดประเภทของข้อมูลที่ต้องการ (สิงหาคม – ตุลาคม 2543)
2. สร้างแบบสำรวจข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (พฤศจิกายน 2543)
3. จัดหาทีมสำรวจและฝึกอบรมวิธีการสำรวจรวบรวมข้อมูล (ธันวาคม 2543)
4. ออกสำรวจและรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ (มกราคม-มีนาคม 2544)
5. นำเสนอให้หัวหน้าพื้นที่อนุรักษ์รับทราบและให้ข้อเสนอแนะ (เมษายน 2544)
6. วิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลรายพื้นที่ (เมษายน-มิถุนายน 2544)
7. นำเสนอข้อมูลเบื้องต้นในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ป่าตะวันตก วันที่ 23-24 มิถุนายน 2544 ณ โรงแรมพาวิลเลียน จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีการดำเนินการ

1. สำรวจ ที่ตั้ง พิกัดของแหล่งท่องเที่ยวที่ปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว

โดยการสำรวจตามแหล่งท่องเที่ยวที่สอบถามได้จากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และเอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตลอดจนข้อมูลหัตถภูมิที่ค้นคว้าได้ แล้วบันทึกข้อมูลดังต่อไปนี้

- ชื่อแหล่งท่องเที่ยว
- แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในระแวกใกล้เคียง (รัศมี 10 กม.)
- ชื่อพื้นที่อนุรักษ์
- ที่ตั้ง พิกัด UTM (ค่าเหนือ-ใต้ และค่าตะวันออก-ตะวันตก) ที่ตั้งการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ตำบล อำเภอ จังหวัด
- ขอบเขตแหล่งท่องเที่ยว

2. ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแยกตามลักษณะทรัพยากรหลัก และตามหลักการของการแบ่งช่วงชั้นโอกาสันทนาการ (Recreational Opportunity Spectrum-ROS)

2.1 ประเภทของกลุ่มทรัพยากรท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะของทรัพยากรหลัก โดยจำแนกเป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติหรือกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แล้วจำแนกประเภทย่อยของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็นน้ำตก ป่าไม้ หุบเขา ภูเขา/เนินเขา หน้าผา ถ้ำ ธรณีสัณฐาน ลำน้ำ แอ่งน้ำ/อ่างเก็บน้ำ/ทะเลสาบ บ่อน้ำร้อน โบราณสถาน/แหล่งโบราณวัตถุ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ชุมชน/วัฒนธรรม พื้นที่พัฒนา/เขตบริการ รวมถึงบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์ของพื้นที่

2.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวตามหลักการของ ROS การจำแนกแหล่งท่องเที่ยวหรือแหล่งนันทนาการโดยวิธี ROS นี้ใช้ปัจจัยทั้งทางชีว-กายภาพ, ด้านสังคม และลักษณะการจัดการ รวมทั้งสิ้น 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่

- 1) ปัจจัยการเข้าถึง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยย่อย 3 ปัจจัย ได้แก่ ความยากง่าย ระบบการคมนาคม และพาหนะที่ใช้เดินทาง
- 2) ปัจจัยความเป็นธรรมชาติและจัดการในพื้นที่ซึ่งจำแนกเป็น 3 ปัจจัยย่อย ได้แก่ ความเป็นธรรมชาติ ขนาดของพื้นที่ที่มีการพัฒนา และวัตถุประสงค์ของสิ่งอำนวยความสะดวก
- 3) โอกาสพบปะผู้คน
- 4) ผลกระทบที่ย่อมให้เกิดขึ้นได้
- 5) วิธีการจัดการดูแลนักท่องเที่ยว และการควบคุมดูแลการใช้พื้นที่ของนักท่องเที่ยว โดยได้ทำการแบ่งช่วงชั้นโอกาสันทนาการ เป็น 5 ช่วงดังนี้
 1. D หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติที่มีการพัฒนาสูง (Highly developed natural area)
 2. SD หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติที่มีการพัฒนาบ้างแล้ว (Semi-developed natural area)
 3. P หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติต้นโคย (Primitive area)

4. SP-1 หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติสันโดยใช้น้ำมัน (Semi primitive motorized area)
5. SP-2 หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติสันโดยไม่ใช้น้ำมัน (Semi primitive non motorized area)

3. กิจกรรมท่องเที่ยว/นันทนาการ

ทำการสำรวจและสอบถามถึงกิจกรรมท่องเที่ยวที่กระทำในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และบันทึกข้อมูลในแบบสำรวจ

4. ศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ปัจจัยที่ใช้ในการประเมินศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว/นันทนาการประกอบด้วยปัจจัยชี้วัด 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นปัจจัยที่ใช้ชี้วัดความเป็นประโยชน์ในการรองรับหรือเอื้อในการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว กลุ่มที่ 2 เป็นการวัดศักยภาพในเชิงความสนใจ การดึงดูดให้คนมาเที่ยว

5. ผลกระทบจากการท่องเที่ยวและแนวโน้ม

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวทำการประเมินโดยอาศัยจากการสังเกต ประสาทสัมผัสทั้งห้า การสอบถามและโดยผู้สำรวจทำการประเมินอย่างง่ายถึงขนาดและทิศทางของผลกระทบออกเป็น 5 ระดับด้วยกันโดย 5 หมายถึงรุนแรงมาก 4 ,3,2,1 หมายถึง ปานกลาง น้อย-ไม่ปรากฏตามลำดับ ตัวอย่างผลกระทบที่ปรากฏ เช่น พืชพรรณที่ถูกหัก/เด็ด ลูกไม้ขนาดเล็กถูกเหยียบย่ำ การปะปนของไม้ต่างถิ่น เป็นต้น

4. การสำรวจข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมอย่างรวดเร็วในพื้นที่ป่าตะวันตกและแนวกันชน

ปรัชญาของการจัดการผืนป่าตะวันตกมุ่งเน้น 2 ประการ ได้แก่ การจัดการป่าให้เป็นผืนเดียวกัน และการให้ประชาชนและสาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการผืนป่าตะวันตก สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก ได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ดังกล่าว กิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจำแนกเขตการจัดการเบื้องต้น (Initial zoning) พร้อมกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการจัดการพื้นที่สำหรับแต่ละเขต (management objectives and strategies) และการกำหนดกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก เพื่อให้สามารถดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับความเป็นจริง และมีความเป็นไปได้ โดยคำนึงถึงปรัชญาทั้ง 2 ประการข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการศึกษารวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ การใช้ประโยชน์พื้นที่ปัจจุบัน รวมถึงสภาพการณ์ด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนที่อยู่ภายในผืนป่าตะวันตกและที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจสามารถใช้เป็นเครื่องชี้วัดถึงโอกาสของผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำรงชีพและตอบสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจของมนุษย์ ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ขนาดและที่ตั้งของชุมชน จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากร และอัตราการเจริญเติบโตของประชากร เป็นต้น ในอีกนัยหนึ่ง ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมสามารถชี้แนะถึงหมู่บ้านที่จำเป็นต้องดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ และควรใช้กลยุทธ์ใดในการดึงให้หมู่บ้านดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก และหมู่บ้านใดที่มีความพร้อมและเข้มแข็งด้านการอนุรักษ์ซึ่งสามารถส่งเสริมให้เป็นตัวอย่างของแนวร่วมที่เข้มแข็งจากชุมชนท้องถิ่นในระดับรากหญ้า

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อใช้ในการจำแนกเขตการจัดการเบื้องต้นร่วมกับข้อมูลด้านอื่นๆ และจัดทำแผนรวมการใช้ทรัพยากร (over all resource use plan)
- 2) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเสนอแนะกลยุทธ์การมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ของประชาชนท้องถิ่น

วิธีการ

2.1 แนวคิดในการสำรวจข้อมูล (Survey Concept)

ผืนป่าตะวันตกประกอบด้วยพื้นที่กว้างใหญ่ถึง 11.7 ล้านไร่ ประกอบด้วยชุมชนที่อาศัยอยู่ภายในและภายนอกพื้นที่มากกว่า 200 หมู่บ้าน ซึ่งก่อให้เกิดกิจกรรมของมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความยั่งยืนของผืนป่าตะวันตก ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการจำแนกเขตการจัดการพื้นที่เบื้องต้น (Initial zoning) และสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน (Outreach strategies) ได้อย่างเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ การเก็บรวบรวมข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดระยะเวลา งบประมาณและทรัพยากรบุคคล จึงดำเนินการโดยวิธีการสำรวจข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมอย่างรวดเร็ว (Participatory Rapid Assessment, PRA) และกำหนดเป้าหมายของการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้เป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) การเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการจำแนกเขตการจัดการเบื้องต้น (Initial zoning) ซึ่งข้อมูลทั้งหลายจะถูกนำมาจัดเก็บในลักษณะแผนที่ เป็นการเก็บข้อมูลพื้นฐานหลักของทุกชุมชนในผืนป่าตะวันตกที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกเขตการจัดการเบื้องต้น และ (2) การเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพเพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาแนวทาง หรือกลยุทธ์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่และเขตกันชน

2.2 การรวบรวมข้อมูล

2.2.1 การรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการจำแนกเขตการจัดการเบื้องต้น (Initial zoning)

- การเก็บข้อมูล

- เก็บข้อมูลแบบ census ทุกหมู่บ้านและกลุ่มบ้านในผืนป่าตะวันตก

- เก็บข้อมูลแบบ census ที่อยู่ในเขตแนวกันชน รัศมี 0-5 กิโลเมตร ทุกหมู่บ้านและกลุ่มบ้าน
 - ประเภทของข้อมูล
 - ชื่อและที่ตั้งของหมู่บ้าน (พิกัด)
 - ผ่าพันธุ์
 - จำนวนครัวเรือน
 - จำนวนประชากร
 - รูปถ่ายหมู่บ้าน
- 2.2.2 การรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ ของชุมชนท้องถิ่น (Outreach strategy development guidelines)
- การสุ่มตัวอย่าง
 - ในเบื้องต้นได้มีการออกแบบการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการคัดเลือกหมู่บ้านสำหรับการสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยให้เจ้าหน้าที่ภาคสนามของผืนป่าตะวันตกให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ (1) ชื่อหมู่บ้านที่ปรากฏปัจจุบัน (2) ความรุนแรงของปัญหาในด้านการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ลักลอบตัดไม้ล่าสัตว์ป่า เก็บหาของป่า และบุกรุกที่ดิน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปหาค่าเฉลี่ยระดับความรุนแรงของปัญหาทั้ง 4 ด้าน และจัดว่าอยู่ในพิสัยใดของภาวะวิกฤตในการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ ระดับวิกฤตน้อย/ไม่มี คือพิสัย 0 - 1 ระดับวิกฤตปานกลาง คือพิสัย 1⁺ - 2 และระดับวิกฤตรุนแรง คือ พิสัย 2⁺ - 3
 - ทำการสำรวจข้อมูลหมู่บ้านในเขตผืนป่าตะวันตกที่จัดอยู่ในพิสัยระดับวิกฤตปานกลาง – วิกฤตมาก
 - ทำการสำรวจข้อมูลหมู่บ้านในเขตกันชนที่จัดอยู่ในพิสัยระดับวิกฤตมาก

2.3 การวิเคราะห์ผล

2.3.1 ข้อมูลเพื่อใช้ในการจำแนกเขตการจัดการเบื้องต้น (Initial zoning)

- ข้อมูลที่ตั้ง ชื่อของหมู่บ้านและผ่าพันธุ์จะแสดงผลในรูปของตารางและแผนที่แสดงการกระจายตัวหมู่บ้าน
- แผนที่แสดงการใช้ที่ดิน (แสดงสภาพป่าและไม้ใช้ป่า)
- จำนวนครัวเรือนและประชากร แสดงผลในรูปแบบตารางและแผนที่

2.3.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ของชุมชนท้องถิ่น (Outreach strategy development guidelines)

วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบของรายงานสถานการณ์ เกี่ยวกับชุมชนและการพึ่งพิงทรัพยากรภายในผืนป่าตะวันตก รวมถึงการสรุปข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้มีการพิจารณาหาคำตอบสำหรับคำถามดังต่อไปนี้

- ชุมชนใดที่สำนักงานจัดการผืนป่าตะวันตกควรต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษและมีวิธีการใดที่จะดึงเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
- ระบุกิจกรรมที่เหมาะสมซึ่งควรได้รับการสนับสนุนจาก Pilot Activity Fund
- บุคคลที่กรมป่าไม้ควรพิจารณาให้ดำเนินงานหรือทำงานส่งเสริมและประสานงานกับชุมชน ควรมีทักษะอะไรบ้าง
- ทำอย่างไรจึงจะกระตุ้นหรือสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ ให้เกิดแก่นักท่องเที่ยวผู้มีอิทธิพลหรืออำนาจตัดสินใจในท้องถิ่นและสาธารณชนทั่วไป
- หลักการ “Revenue Sharing Opportunity concept” สำหรับประชาชนท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ได้หรือไม่ อย่างไร สำหรับการจัดการผืนป่าตะวันตก

กิจกรรมด้านการฝึกอบรม

การจัดการฝึกอบรมตามโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศระยะที่ 1 (ปี 2543 - 2545) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในผืนป่าตะวันตกโดยตรง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก เช่น คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก (กอต.) ระดับจังหวัด สถาบันการศึกษาท้องถิ่น และชุมชนรอบผืนป่าตะวันตก เป็นต้น ซึ่งจากการดำเนินการฝึกอบรมตามโครงการฯ เป็นระยะเวลารวม 3 ปี มีผลการดำเนินงานดังนี้

1. การฝึกอบรมข้าราชการในผืนป่าตะวันตก

สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก โดยฝ่ายจัดการฝึกอบรม ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในส่วนของข้าราชการในผืนป่าตะวันตก โดยมีกิจกรรมการศึกษาดูงาน และการฝึกอบรม 3 กิจกรรม ดังนี้

1. การศึกษาดูงานการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ในประเทศออสเตรเลียของผู้บริหารโครงการและหัวหน้าอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในผืนป่าตะวันตก

2. การศึกษาดูงานด้านการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ของข้าราชการระดับผู้ช่วยที่ปฏิบัติงานในผืนป่าตะวันตกและกอต. โดยแบ่งการศึกษาดูงานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ศึกษาดูงานประเทศมาเลเซีย

ศึกษาดูงานการจัดการพื้นที่อนุรักษ์และการจัดการการท่องเที่ยวรัฐซาราวัก ณ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 9 – 16 ธันวาคม 2544 คณะผู้ศึกษาดูงานประกอบด้วยข้าราชการในผืนป่าตะวันตก เจ้าหน้าที่โครงการจัดการผืนป่าตะวันตก และคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด จำนวน 17 คน

กลุ่มที่ 2 ศึกษาดูงานประเทศเนปาล

การศึกษาดูงานการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ การจัดการพื้นที่ป่าชุมชน การจัดการการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติจิตวัน ณ ประเทศเนปาล ระหว่างวันที่ 9 – 16 ธันวาคม 2544 คณะผู้ศึกษาดูงานประกอบด้วยข้าราชการในผืนป่าตะวันตก เจ้าหน้าที่โครงการจัดการผืนป่าตะวันตก และคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด จำนวน 19 คน การศึกษาดูงานได้ดูงานด้านการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ที่อุทยานแห่งชาติจิตวัน การจัดการการท่องเที่ยว และการจัดการพื้นที่ป่าชุมชน

3. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ ของข้าราชการระดับผู้ช่วยที่ปฏิบัติงานในผืนป่าตะวันตก ดำเนินการระหว่างวันที่ 4 – 8 มีนาคม 2545 ณ คณะวนศาสตร์ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 17 คน

2. การฝึกอบรมพนักงานพิทักษ์ป่า (ลูกจ้างประจำ)

1. โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของพนักงานพิทักษ์ป่าในผืนป่าตะวันตก

การดำเนินจัดฝึกอบรมในส่วนของผู้พิทักษ์ป่าที่เป็นลูกจ้างประจำตำแหน่งพนักงานพิทักษ์ป่าวัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานพิทักษ์ป่าสามารถเป็นผู้นำหน่วยในการปฏิบัติงานและสามารถทำหน้าที่เป็นครูฝึกลูกจ้างชั่วคราวรายวันที่ปฏิบัติงานในผืนป่าตะวันตก ดำเนินการฝึกอบรม จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 – 25 มิถุนายน 2543 ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 23 คน และครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 19 พฤษภาคม - 3 ธันวาคม 2543 ณ ศูนย์ฝึกอบรมการป่าไม้เขาใหญ่ มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 20 คน

2. โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำหน่วยของพนักงานพิทักษ์ป่าในผืนป่าตะวันตก

การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำหน่วยของพนักงานพิทักษ์ป่าในผืนป่าตะวันตก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานพิทักษ์ป่าที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำหน่วยและควบคุมดูแล รวมทั้งให้คำแนะนำผู้ได้บังคับบัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมดังกล่าวดำเนินการ ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ระหว่างวันที่ 9 – 29 พฤศจิกายน 2544 มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสิ้น 24 คน

3. การฝึกอบรมผู้พิทักษ์ป่า

ในผืนป่าตะวันตกผู้ที่ปฏิบัติงานกระจายอยู่ในพื้นที่ทั้งผืนป่าตะวันตกคือผู้พิทักษ์ป่า ซึ่งมีอยู่ประมาณ 1,800 คน บุคคลเหล่านี้ประกอบไปด้วยลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวรายวัน ทำหน้าที่ในการลาดตระเวน ดูแลพื้นที่หรือหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ด้วยพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้พิทักษ์ป่ามีแตกต่างกัน การสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องให้กับผู้พิทักษ์ป่านั้นเป็นสิ่งสำคัญ ตามเป้าหมายโครงการได้กำหนดการฝึกอบรมผู้พิทักษ์ป่าในผืนป่าตะวันตกให้ได้ประมาณ 600 คน ในระยะเวลา 3 ปี (ธันวาคม 2542 – พฤศจิกายน 2545) ซึ่งได้ดำเนินการฝึกอบรมผู้พิทักษ์ป่าไปแล้ว 3 โครงการ ดังนี้

1. โครงการเสริมทักษะการปฏิบัติงานของผู้พิทักษ์ป่าเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

การเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ในผืนป่าตะวันตกโดยเฉพาะผู้พิทักษ์ป่าที่เป็นลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวรายวันเป็นวัตถุประสงค์หลักที่เริ่มดำเนินการในปี 2541 เป็นการดำเนินการตามโครงการเสริมทักษะการปฏิบัติงานของผู้พิทักษ์ป่าเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ก่อนเริ่มโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเพื่อเป็นการต่อเนื่อง สำหรับการดำเนินการฝึกอบรมผู้พิทักษ์ป่าตามโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกในปี 2543 ได้จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพผู้พิทักษ์ป่าแบ่งการอบรมออกเป็น 3 กิจกรรม คือ การฝึกอบรมขั้นพื้นฐานเพื่อปฏิบัติงาน มีผู้ผ่านการอบรมจำนวน 203 คน การฝึกอบรมเพื่อการป้องกันและปราบปราม มีผู้ผ่านการอบรมจำนวน 69 คน และการฝึกอบรมด้านการสื่อความหมายธรรมชาติ มีผู้ผ่านการอบรมจำนวน 48 คนซึ่งตามเอกสารโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกได้มอบหมายให้มูลนิธิสิรินกะเสถียรเป็นผู้ดำเนินการโดยร่วมกับสำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก

2. โครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้พิทักษ์ป่าในผืนป่าตะวันตก ปี 2544

การฝึกอบรมโครงการเสริมทักษะการปฏิบัติงานของพนักงานพิทักษ์ป่าในผืนป่าตะวันตก เป็นการฝึกอบรมต่อเนื่องจาก ปี 2543 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้มีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกในระดับพื้นฐานที่สามารถปฏิบัติงานในผืนป่าตะวันตกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีมาตรฐานเดียวกันทั้งผืนป่าตะวันตก โดยดำเนินการจัดฝึกอบรมต่อตามแนวทางที่ปรับปรุงใหม่อันเป็นไปตามความต้องการของพื้นที่แบ่งการอบรมออกเป็นโซน 4 โซน โดยให้มอบให้แต่ละโซนพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการหลักในการฝึกอบรม โดยมีหน่วยงานในผืนป่าตะวันตกเข้าร่วมโครงการจำนวน 17 หน่วยงาน ผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 291 คน

- รุ่นที่ 1 ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 13 -25 มีนาคม 2544 ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 48 คน
- รุ่นที่ 2 ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 27 มีนาคม – เมษายน 2544 ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 91 คน
- รุ่นที่ 3 ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 2 -14 พฤษภาคม 2544 ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 73 คน
- รุ่นที่ 4 ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 10 – 22 มิถุนายน 2544 ณ อุทยานแห่งชาติเขาแหลม จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 79 คน

3. โครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้พิทักษ์ป่าในผืนป่าตะวันตก ปี 2545

การดำเนินโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้พิทักษ์ป่าในปี 2545 เน้นเนื้อหาในการฝึกอบรมเป็นเรื่องของความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ป่าไม้และสัตว์ป่าในผืนป่าตะวันตก ซึ่งการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 รุ่น ดังนี้

- รุ่นที่ 1 ประกอบด้วย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ อุทยานแห่งชาติไทรโยค อุทยานแห่งชาติเขาแหลม อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ อุทยานแห่งชาติคลองงู และอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม – 12 มิถุนายน 2545 ณ อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ จำนวน 98 คน
- รุ่นที่ 2 ประกอบด้วย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า อุทยานแห่งชาติคลองลาน อุทยานแห่งชาติแม่หวัก อุทยานแห่งชาติพุเตย ดำเนินการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 18- 30 มิถุนายน 2545 ณ อุทยานแห่งชาติเขาแหลม จำนวน 83 คน

4. การฝึกอบรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตก โดยฝ่าย GIS ได้ดำเนินการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการอ่านแผนที่ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ภาพถ่ายดาวเทียม และ GPS โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

- เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง โครงการ WEFCOM ส่วนอุทยานแห่งชาติ ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า ส่วนวิจัยอุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า สำนักวิชาการป่าไม้ สำนักงานความหลากหลายทางชีวภาพ
- ส่วนภูมิภาค อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 17 แห่ง สำนักงานป่าไม้เขตนครสวรรค์ ตาก และบ้านโป่ง
- ระดับจังหวัด สำนักงานป่าไม้จังหวัด 6 จังหวัด และ คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ระดับจังหวัด (อบรมเฉพาะหลักสูตรที่ 1) พร้อมทั้ง กำหนดการฝึกอบรมเป็น 3 หลักสูตร คือ
หลักสูตรที่ 1 (Module 1)ความรู้เบื้องต้น GIS และ โปรแกรม ArcExplore
หลักสูตรที่ 1 (Module 2) ArcView 3.2 และ Spatial Analysis
หลักสูตรที่ 3 (Module 3) การประยุกต์ใช้ GIS เพื่อการวางแผนพื้นที่ป่าอนุรักษ์
ผลการดำเนินงาน สามารถสรุปได้ ดังนี้

หลักสูตร	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	ระดับจังหวัด
1	ดำเนินการแล้ว 20 คน	ดำเนินการแล้ว 20 คน	ดำเนินการแล้ว รวม 70 คน
2	ดำเนินการแล้ว รวม 20 คน		
3	ดำเนินการแล้ว รวม 20 คน		

5. การฝึกอบรมการสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตก โดยฝ่ายส่งเสริมและเครือข่ายชุมชน จัดการฝึกอบรมหลักสูตร “เทคนิคการสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมแบบเร่งด่วน” ระหว่างวันที่ 19 – 24 สิงหาคม 2543 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมมีความรู้ความเข้าใจ สามารถเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการผืนป่าตะวันตกโดยรวมต่อไป

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น 34 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป่าไม้เขตนครสวรรค์ บ้านโป่ง และนครสวรรค์ จำนวน 3 คน
2. เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป่าไม้จังหวัด 6 จังหวัด ในผืนป่าตะวันตก จำนวน 15 คน
3. เจ้าหน้าที่จากอุทยานแห่งชาติในผืนป่าตะวันตก จำนวน 12 คน
4. เจ้าหน้าที่จากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในผืนป่าตะวันตก จำนวน 4 คน

6. การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็ว

การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยทำการประเมินสถานภาพทางนิเวศวิทยาอย่างรวดเร็ว (Rapid Ecology Assessment, REA) เป็นกิจกรรมที่สำคัญโดยหวังให้เกิดประโยชน์กับผู้รับการฝึกอบรมให้ได้รับข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพจึงตั้งวัตถุประสงค์ไว้ คือ

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกเข้าใจถึงเหตุผลการทำ REA
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกเข้าใจถึงวิธีการเก็บข้อมูล
3. เพื่อสร้างเสริมทักษะในการใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นในการสำรวจ แผนที่ เข็มทิศ เครื่อง GPS

โดยให้ตัวแทนจากหน่วยพิทักษ์อุทยานและหน่วยพิทักษ์ป่าทั่วประเทศทั้งหมด 140 หน่วย โดยแบ่งเจ้าหน้าที่เป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 30 คน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม จึงได้เลือกสถานที่จัดในพื้นที่ที่สะดวก และใกล้กลุ่มพิทักษ์ใกล้บริเวณนั้นๆ ให้มากที่สุดโดยเริ่มอบรมตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2543 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่	สถานที่	วันที่ฝึกอบรม	จำนวนคน	สังกัดเจ้าหน้าที่
1	อช. คลองวังเจ้า	22-24 พ.ค. 43	25	อช.คลองวังเจ้า,อช.คลองลาน,อช.แม่่วงศ์,เขตฯเขาสนามเพ็ญ
2	อช.เอราวัณ	25-27 พ.ค. 43	27	อช.พุเตย,อช.เฉลิมรัตนโกสินทร์,เขตสลักพระ,อช.เอราวัณ
3	อช.เขื่อนศรีนครินทร์	29-31 พ.ค. 43	41	อช.เขื่อนศรีนครินทร์,อช.เขมหล่ม,อช.ทองผาภูมิ,อช.ลำคลองงู
4	เขตฯทุ่งใหญ่นเรศวร	1-3 มิ.ย. 43	21	เขตฯทุ่งใหญ่นเรศวร
5	เขตฯทุ่งใหญ่นเรศวร	5-7 มิ.ย. 43	26	เขตฯทุ่งใหญ่นเรศวร,เขตฯอุ้มผาง
		จำนวนทั้งสิ้น	140	

กิจกรรมด้านข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

หน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่าย MIS&GIS

ฝ่ายจัดการข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ มีหน้าที่รับผิดชอบใน 3 การกิจหลัก คือ

1. การจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ในพื้นที่ผืนป่าตะวันตก จำนวน 17 พื้นที่ ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ 11 แห่ง และ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ 6 แห่ง
2. การพัฒนาสมรรถนะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและระดับพื้นที่ ให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี GIS และ GPS เพื่อการจัดการผืนป่าตะวันตกและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
3. การให้บริการและสนับสนุนข้อมูล GIS เพื่อการวางแผนและการจัดการผืนป่าตะวันตก รวมทั้งการร่วมวิเคราะห์ข้อมูลสัตว์ป่าและเขตการจัดการของผืนป่าตะวันตก

ผลการดำเนินงาน

1. การจัดทาระบบจัดการฐานข้อมูล

ฝ่าย MIS&GIS ได้จัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทั้ง Hardware และ Software และจัดทำห้องปฏิบัติการ MIS & GIS ณ สำนักงานโครงการ WEFCOM มีระบบเครือข่ายเชื่อมโยงกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก กรมป่าไม้ (email: wefcom@forest.go.th, www.forest.go.th/wefcom)

2. การจัดทำฐานข้อมูล GIS

2.1 การสำรวจและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ฝ่าย MIS&GIS ได้สำรวจข้อมูล GIS ที่ได้จัดทำแล้วในพื้นที่ผืนป่าตะวันตกและใกล้เคียง และได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่ เช่น กรมป่าไม้ (ส่วนวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ ส่วนวิศวกรรมป่าไม้ และส่วนอุทยานแห่งชาติ) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม กรมการพัฒนาชุมชน กรมอุตุนิยมวิทยา และกรมชลประทาน เป็นต้น

2.2 การออกแบบมาตรฐานข้อมูล GIS และจัดทำ ฐานข้อมูล GIS (GIS Database Standard Design and Preparation)

ฝ่าย MIS&GIS ได้ร่วมกับฝ่ายอื่น ๆ ออกแบบมาตรฐานของข้อมูล GIS ทั้งนี้เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลของฝ่ายต่าง ๆ เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตรงตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน และมีความสะดวกในการเรียกค้นและแสดงผลข้อมูล และดำเนินการจัดทำข้อมูล GIS ของผืนป่าตะวันตกออกเป็น 2 ระดับ คือ ข้อมูล GIS ในภาพรวมของพื้นที่ป่าตะวันตกจะใช้มาตราส่วน 1:250,000 ซึ่งสามารถเห็นพื้นที่ทั้งหมด และข้อมูลแต่ละอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จะใช้มาตราส่วน 1:50,000 โดย ในแต่ละพื้นที่จะ

ประกอบด้วยชั้นข้อมูลแผนที่ (coverage or layer) จำนวน ประมาณ 50 ชั้นข้อมูล และตารางอธิบายข้อมูล (attribute data) ประมาณ 80-100 ตาราง และได้จัดทำคำอธิบายรหัสของข้อมูล (พจนานุกรมฐานข้อมูล GIS) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. จัดทำเอกสารทางวิชาการและเผยแพร่ และส่งพิมพ์

เจ้าหน้าที่ฝ่าย GIS ได้จัดทำเอกสารทางวิชาการและบทความหลายเรื่อง เช่น การประยุกต์ใช้ Remote Sensing และ GIS ในการประเมินพื้นที่ไฟไหม้ป่า (การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องไฟป่า) บทบาทของ GIS ในการจัดการผืนป่าตะวันตก (การประชุมคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด/ชีวปรัทัศน์) การดำเนินงานด้าน GIS ในโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก (การประชุมนักวิชาการ จัดโดยโครงการ BRT) และเขตการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ (ฉบับร่าง) เป็นต้น

นอกจากนี้ ฝ่าย MIS&GIS ได้จัดพิมพ์แผนที่และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดทำบอร์ดแสดงนิทรรศการ และการประชุมทางวิชาการและกิจกรรมที่สำคัญหลายอย่าง เช่น การประชุมไฟป่า การประชุม PCF การประชุมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการประชุมวันคุ้มครองสัตว์ป่า เป็นต้น และได้ดำเนินการจัดทำนิทรรศการ เพื่อติดตั้งในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ในผืนป่าตะวันตก จำนวน 12 แห่ง

4.การแบ่งเขตการจัดการผืนป่าตะวันตก

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตก โดยฝ่าย GIS ได้ดำเนินการจัดทำเขตการจัดการเชิงระบบนิเวศ (Ecosystem-based Management Zones) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 17 แห่ง ที่ผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ทั้งภาครัฐ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน ในท้องถิ่น รวมระยะเวลาประมาณ 2 ปี (พ.ศ. 2543 – 2545) โดยดำเนินการ 6 ขั้นตอน ที่สำคัญ คือ

- 1) การรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เช่น แผนที่และฐานข้อมูล GIS จากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ที่จัดเก็บเพิ่มเติม โดยวิธีการประเมินสถานภาพอย่างรวดเร็ว (rapid assessment) ดำเนินการโดยฝ่ายวิชาการ และผ่านส่งเสริมเครือข่ายชุมชน
- 2) การจัดทำฐานข้อมูล GIS ประกอบด้วยชั้นข้อมูลแผนที่ (coverage or layer) และข้อมูลอธิบายแผนที่ (attribute data)
- 3) การกำหนดร่างหลักเกณฑ์การแบ่งเขตการจัดการ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรึกษาหารือ ของผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย
- 4) การจัดทำร่างเขตการจัดการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้จากการประชุมข้างต้น
- 5) การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ภายใต้โครงการ จัดการผืนป่าตะวันตก สื่อมวลชน และผู้สนใจ รวมทั้งการปรับปรุงแผนที่ร่างเขตการจัดการ
- 6) การจัดทำแผนที่เขตการจัดการฉบับสมบูรณ์

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก ได้แบ่งเขตการจัดการผืนป่าตะวันตก เชิงระบบนิเวศ โดยใช้ปัจจัย 4 ปัจจัย คือ ระดับความชุกชุมของสัตว์ป่าชนิดที่สำคัญ ความสำคัญของชนิดป่าและความเป็นเอกลักษณ์ อัตราการชะล้างพังทลายของดิน และการใช้ประโยชน์พื้นที่ในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ที่อยู่อาศัยและแหล่งนันทนาการ และนำเทคโนโลยีระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ร่วมดำเนินการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการจัดทำเขตการจัดการผืนป่าตะวันตกและแผนที่แสดงศักยภาพของพื้นที่ผืนป่าตะวันตก เพื่อการจัดการ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) รวมทั้งการตรวจสอบข้อมูล และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้-เสีย ทำให้สามารถแบ่งเขตการจัดการได้ 4 เขตใหญ่ และ 9 เขตย่อย ดังนี้

1) เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการสงวนและคุ้มครองสภาพธรรมชาติอย่างเข้มงวด (*Preserved and protected Zone*) มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 6,364 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 32.92 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนมากพบในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ซึ่งเป็นพื้นที่ใจกลางผืนป่าตะวันตก และบางส่วนของอุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า อุทยานแห่งชาติคลองลานและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง ซึ่งเป็นพื้นที่สูงชันมีการชะล้างพังทลายของดินสูง หรือปกคลุมด้วยป่าดงดิบ ตามลำดับ รวมทั้งบริเวณอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ ที่มีพื้นที่เชื่อมต่อกับประเทศพม่า ซึ่งยังมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ

2) เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการคุ้มครองสภาพธรรมชาติสมบูรณ์มาก (*totally protected Zone*) มีพื้นที่ทั้งสิ้น 3,213 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 16.62 ของพื้นที่ทั้งหมด ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของอุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ และบริเวณแนวเชื่อมต่อระหว่างเขตที่ 1 ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร รวมทั้งพื้นที่ด้านบนที่อยู่ติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง

3) เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการคุ้มครองสภาพธรรมชาติสมบูรณ์ปานกลาง (*Moderately protected zone*) ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของอุทยานแห่งชาติเขาแหลม อุทยานแห่งชาติเอราวัณ อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ และอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีพื้นที่ทั้งสิ้น 5,970 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 30.78 ของพื้นที่ทั้งหมด

4) เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการคุ้มครองสภาพธรรมชาติสมบูรณ์น้อย (*Less protected zone*) พบกระจายทั่วไปทั้งพื้นที่ผืนป่าตะวันตก ที่ถูกเปลี่ยนสภาพหรือป่าดั้งเดิมถูกทำลาย ส่วนมากพบตามแนวเขตหรือใกล้หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งสิ้น 2,516 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 13.01 ของพื้นที่ทั้งหมด

5) เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการศึกษาและนันทนาการในพื้นที่เขต 1 (*Natural Education and Recreation Zone Within Zone 1*) เป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ การศึกษาธรรมชาติ และเป็นที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว ในปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 22 แห่ง ที่ซ้อนทับกับพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นเขตที่ 1

ซึ่งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 8 แห่ง และอุทยานแห่งชาติ จำนวน 14 แห่ง ซึ่งการจัดการพื้นที่แหล่งนันทนาการเหล่านี้ ควรมีเป้าหมายเพื่อลดผลกระทบจากกิจกรรมนันทนาการ และไม่สมควรที่จะพัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อการศึกษาธรรมชาติและนันทนาการเพิ่มเติม ทั้งนี้ เนื่องจากพื้นที่เหล่านี้มีระบบนิเวศที่เปราะบางและมีสัตว์ป่าที่สำคัญขุกชุม หากพื้นที่ถูกรบกวน อาจทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรมและฟื้นฟูสู่สภาพเดิมได้ยาก

6) เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการศึกษาและนันทนาการในพื้นที่เขต 2 (*Natural Education and Recreation within Zone 2*) มีจำนวนทั้งสิ้น 88 แห่ง ซึ่งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 19 แห่ง และอุทยานแห่งชาติ จำนวน 69 แห่ง ซึ่งการจัดการพื้นที่แหล่งนันทนาการเหล่านี้ ควรมีเป้าหมายในการลดผลกระทบจากกิจกรรมนันทนาการที่ไม่เหมาะสม และการจัดทำสื่อความหมายธรรมชาติที่มีคุณภาพในการให้ความรู้ต่อนักท่องเที่ยวและไม่สมควรที่จะพัฒนาสาธารณูปโภคหรือสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่

7) เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการศึกษาและนันทนาการในพื้นที่เขต 4 (*Natural Education and Recreation within Zone 4*) มีจำนวนทั้งสิ้น 10 แห่ง ซึ่งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 3 แห่ง และอุทยานแห่งชาติ 7 แห่ง ซึ่งไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตที่ 1 และ เขตที่ 2 ควรมีการจัดสาธารณูปโภคและสื่อความหมาย ที่เหมาะสม

8) เขตป่าอนุรักษ์ที่ต้องควบคุมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขต 1 (*Controlled utilization within Zone 1*) มีพื้นที่รวม 74.6 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 0.39 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งในพื้นที่นี้ต้องมีมาตรการจัดการที่เข้มงวด เพื่อมิให้ผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์เป็นอันตรายต่อสภาพธรรมชาติและมีการควบคุมไม่ให้มีการขยายพื้นที่ทำกินหรือที่อยู่อาศัยเพิ่มเติม และมีเป้าหมายในการลดพื้นที่ให้น้อยลงโดยใช้มาตรการจูงใจต่าง ๆ

9) เขตป่าอนุรักษ์ที่ต้องควบคุมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขต 2 (*Controlled utilization within Zone 2*) มีพื้นที่รวม 492 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 2.54 ของพื้นที่ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย ดังนั้น ควรมีมาตรการในการส่งเสริมอาชีพอื่นทดแทน ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่โดยไม่ใช้สารเคมี เป็นต้น ควบคู่กับการควบคุมไม่ให้มีการขยายพื้นที่ทำกินหรือที่อยู่อาศัยเพิ่มเติม

ตารางสรุปเขตการจัดการและพื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)

เขตการจัดการ	ตร.กม.	ร้อยละ
เขตที่ 1 เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการสงวนและ คุ้มครอง สภาพธรรมชาติ อย่างเข้มงวด	6,364.08	32.55
เขต 2.1 เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการคุ้มครอง สภาพธรรมชาติสมบูรณ์มาก	3,213.33	16.626
เขต 2.2 เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการคุ้มครอง สภาพธรรมชาติสมบูรณ์ปานกลาง	5,970.58	30.88
เขตที่ 2.3 เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการคุ้มครอง สภาพธรรมชาติสมบูรณ์น้อย	2,515.83	13.01
เขตที่ 3.1 เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการศึกษาและ นันทนาการในพื้นที่เขต 1	22 แห่ง	
เขตที่ 3.2 เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการศึกษาและ นันทนาการในพื้นที่เขต 2	88 แห่ง	
เขตที่ 3.3 เขตป่าอนุรักษ์เพื่อการศึกษาและ นันทนาการในพื้นที่เขต 4	10 แห่ง	
เขตที่ 4.1 เขตป่าอนุรักษ์ที่ต้องควบคุม การใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขต 1	74.60	0.39
เขตที่ 4.2 เขตป่าอนุรักษ์ที่ต้องควบคุม การใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขต 2	491.99	2.54
พื้นที่แหล่งน้ำ	702.00	3.63

หมายเหตุ เขตที่ 3 เป็นจุดแสดงตำแหน่งที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวไม่สามารถนำมาคำนวณเป็นจำนวนพื้นที่
ได้โดยแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มีการสำรวจทั้งหมด 135 แห่ง อยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 120 แห่ง และอยู่นอกพื้นที่
ผืนป่าตะวันตก 15 แห่ง

Village Location and Zoning of WEFCON

Zone

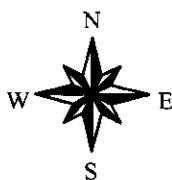
- Preserved and Protected Zone
- Totally Protected Zone
- Moderately Protected Zone
- Less Protected Zone
- Controlled Utilization Within Zone 1
- Controlled Utilization Within Zone 2
- Water / Dam

Legend

- Ranger Station
- Village
- Stream
- Brook, Creek
- Road
- Protected Area
- Frontire
- Refuge Camp
- Tee-Lor-Suu Water Fall

Myanmar

Scale

1 : 1,000,000

10 0 10 20 30 40 50 Kilometers

สนับสนุนโดย
Supported by

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์
Water Forest Complex
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

**กิจกรรมด้านการส่งเสริมและเครือข่ายชุมชน
เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน**

โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ขั้นต้น ในการจัดการผืนป่าตะวันตก ที่สำคัญ 2 ประการ

- ประการที่ 1** การมองผืนป่านี้เป็นผืนเดียวกันทั้งผืน และทั้งนี้จะต้องให้เกิดแนวทางการบริหาร การจัดการและการปฏิบัติที่เป็นหนึ่งเดียวทั้ง 17 พื้นที่อนุรักษ์ในผืนป่าตะวันตก
- ประการที่ 2** การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม บนพื้นฐานความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน ภายใต้หลักการที่ว่า ป่าเป็นสมบัติของคนทั้งชาติ และการจัดให้มีคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด

จากวิสัยทัศน์เบื้องต้น เพื่อให้การจัดการผืนป่าตะวันตกบรรลุเป้าหมายละเจตนารมณ์ที่ได้วางไว้ ในการรักษาระบบนิเวศของทั้งผืนป่าตะวันตก ทั้งนี้เพื่อให้ผืนป่าตะวันตกสามารถอำนวยความสะดวกให้กับทั้งชุมชนท้องถิ่นและประชาชนในภาพรวมได้อย่างยั่งยืน สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ จึงได้ดำเนินการสนับสนุนและสร้างการมีส่วนร่วม โดยการเปิดโอกาสให้กับทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าตะวันตก ตามเอกสารโครงการ (Project Document) ได้กำหนดว่าใน 6 จังหวัดที่อยู่ในผืนป่าตะวันตก โดยรอบน่าจะมีองค์กรที่ทำหน้าที่ในการอนุรักษ์ขึ้นมาจังหวัดละ 1 องค์กร ในเอกสารโครงการนั้น ใช้คำว่า PCF หรือ Provincial Conservation Forum หรือ คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด (กอต.)

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด (กอต.)

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด (กอต.) คือ กลุ่มบุคคล อันประกอบด้วยตัวแทนของกลุ่มองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่รวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในจังหวัดต่าง ๆ ที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวกับผืนป่าตะวันตก รวมทั้งสิ้น 6 จังหวัด คือ จังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสุพรรณบุรี และ จังหวัดกาญจนบุรี

ตัวอย่างการเรียกชื่อ

- คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดตาก (กอต.ต.)
- คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกำแพงเพชร (กอต.กพ.)
- คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดนครสวรรค์ (กอต.นว.)
- คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดอุทัยธานี (กอต.อน.)
- คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี (กอต.สพ.)

- คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี (กอต.กจ.)

การจัดตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ระดับจังหวัด (กอต.)

1. กอต. ของแต่ละจังหวัดเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มแกนหลักสำคัญ ประกอบด้วยหัวหน้าผู้ควบคุมพื้นที่อนุรักษ์ในผืนป่าตะวันตก อันได้แก่ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และ/หรือ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ กับตัวแทนขององค์กรเอกชน อันได้แก่ อนุกรรมการเครือข่ายท้องถิ่นเดิมหรือที่ปรึกษาด้านเครือข่ายท้องถิ่น ที่มีความเคลื่อนไหวในเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละจังหวัด ร่วมกันประชุมรับทราบหลักการและปรึกษาหารือเพื่อสรรหาตัวแทนหน่วยงานของทั้งภาครัฐและเอกชน ในจังหวัดที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อผืนป่าตะวันตกในส่วนของจังหวัดนั้นๆ เพื่อเชิญเชิญเข้าร่วมตัวกันเป็นคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัด

2. กอต. ในแต่ละจังหวัดจะประชุมร่วมกันเพื่อรับทราบข้อมูลและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ตลอดจนกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย บทบาทหน้าที่ของกอต. รวมทั้งจัดรูปแบบของกอต. และกำหนดแนวทางหรือกิจกรรมเพื่อการบรรลุสู่เป้าหมายตามความเหมาะสมภายในดุลพินิจของกอต. แต่ละจังหวัด

3. กอต. ในแต่ละจังหวัดจัดสร้างรายชื่อคณะกรรมการ ให้สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก เพื่อรับทราบและส่งเรื่องต่อกรมป่าไม้เพื่อโปรดพิจารณาแต่งตั้งต่อไป (การออกคำสั่งแต่งตั้งได้ดำเนินการแล้ว โดย คำสั่งกรมป่าไม้ ที่ 712/2545 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ระดับจังหวัด)

การสนับสนุนคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกจะทำหน้าที่ประสานงานและให้การสนับสนุน กอต. ในแต่ละจังหวัดในด้านต่าง ๆ อาทิ

1. ประสานงานและอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานของ กอต. นับตั้งแต่การดำเนินการเตรียมการจัดตั้ง

2. รวบรวมความต้องการอันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์และประเมินขีดความสามารถของ กอต. ในแต่ละจังหวัด ในกรณีจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กร และจะจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อนของกอต. ในแต่ละจังหวัด ตามความต้องการ

3. ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการศึกษาดูงานและเยี่ยมชมเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในระหว่าง กอต. ในแต่ละจังหวัด

4. ประสานงานและอำนวยความสะดวกในกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาดูงานในพื้นที่อนุรักษ์อื่น ๆ ภายใต้โครงการฯ รวมทั้งการขยายผลและการประยุกต์สิ่งที่ได้จากการศึกษาดูงานมาใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

5. ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการนำปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ ผืนป่าตะวันตกในแต่ละจังหวัดส่งให้คณะที่ปรึกษาวิชาการ และ/หรือ คณะที่ปรึกษาเครือข่ายท้องถิ่น รวมทั้งเชื้อเชิญตัวแทนของ กอต. เจ้าของเรื่องเข้าร่วมชี้แจงและรับฟังข้อพิจารณาของคณะที่ปรึกษานั้น ๆ รวมทั้งดำเนินการต่อเนื่องในลักษณะทำนองเดียวกัน สำหรับในกรณีที่คณะที่ปรึกษามีความเห็นสมควร ส่งเรื่องให้คณะกรรมการอำนวยการโครงการพิจารณาหาข้อยุติ

6. ประสานและอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมสัมมนาหรือการรับฟังข้อคิดเห็นต่อ กรณีการนำเสนอแผนงานหรือผลงานของฝ่ายต่าง ๆ ที่ดำเนินงานในผืนป่าตะวันตก เช่น การร่วมรับฟังและ ให้ข้อคิดเห็นต่อการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ผืนป่าตะวันตก เป็นต้น

7. ประสานงานและอำนวยความสะดวกในกรณีการจัดทำและนำเสนอโครงร่างของกิจกรรม นำร่องรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อการพิจารณาโครงร่างกิจกรรม นำร่องนั้น ๆ ในทุกขั้นตอนเพื่อความยั่งยืนของกิจกรรมนั้น ๆ รวมทั้งติดตามประเมินผลตลอดจนการ ส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ นั้นด้วย

ความคาดหวังของโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกต่อคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ระดับจังหวัด (กอต.) 6 จังหวัด

1. ทั้ง 6 จังหวัด โดยรอบผืนป่าตะวันตก อันประกอบด้วย จังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี จะมีคณะกรรมการชุดนี้อยู่ ทุกจังหวัด

2. กอต. ในทุกจังหวัดจะต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของผืนป่าตะวันตกในจังหวัดของตนเอง ตลอดจนสามารถนำเสนอตัวอย่างของกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในผืนป่าตะวันตกได้อย่างยั่งยืน

3. สถาบันหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งหรือหลายองค์กรในแต่ละจังหวัดทั้ง 6 จังหวัด จะต้อง สร้างและพัฒนาขีดความสามารถที่จะรับข้อมูลพื้นฐานของผืนป่าตะวันตก ในลักษณะข้อมูลทาง GIS รวมทั้งสามารถเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวให้กับผู้สนใจทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและ นอกจากนั้นในอนาคตจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อมูล ดังกล่าวใน จังหวัดของตนเองให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

4. กอต. ในแต่ละจังหวัดจะต้องมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับองค์กรชาวบ้านและชุมชนรอบ ๆ ผืนป่า เพื่อร่วมกันสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก พร้อมกับจะต้องมีเครือข่ายเชื่อมโยง กันในระหว่าง กอต. ในทั้ง 6 จังหวัด โดยรอบผืนป่าตะวันตก

5. กอต. จะต้องเป็นองค์กรหลักของการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกและจะต้องมีความยั่งยืน รวมทั้งมีการพัฒนาขีดความสามารถความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกบนพื้นฐานของ

นิเวศวิทยา ตลอดจนประสานสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีภูมิปัญญาและวิถีชีวิตแห่งชุมชนที่ไม่ขัดแย้งกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าตะวันตก

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดตาก (กอต.ตก.)

เป้าหมายการดำเนินงาน

ร่วมกันดำเนินงานเพื่ออนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกและพื้นที่ป่าธรรมชาติอื่น ๆ ของจังหวัดตาก ให้คงอยู่อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

บทบาท หน้าที่

1. กำหนดแนวทาง มาตรการหรือแผนงาน รวมทั้งแต่งตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการอันเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกและพื้นที่ป่าธรรมชาติอื่น ๆ ของจังหวัดตาก
2. เร่งรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกในด้านการอนุรักษ์แก่ประชาชน
3. สนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความยั่งยืนของผืนป่าตะวันตก
4. ร่วมกันพิจารณาและให้ความเห็นในการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินของชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
5. จัดทำโครงการเสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการโครงการเพื่อดำเนินการป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในผืนป่าตะวันตก
6. จัดหาทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกจังหวัดตาก
7. ประสานการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนข้อมูล สร้างเครือข่าย ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ กับคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดต่าง ๆ

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกำแพงเพชร (กอต.กพ.)

เป้าหมายการดำเนินงาน

เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผืนป่าตะวันตกในจังหวัดกำแพงเพชร ให้คงอยู่อย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

บทบาท หน้าที่

1. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตามโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร
2. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผลักดันให้เกิดกระบวนการเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในเรื่องการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก และป่าธรรมชาติในจังหวัดกำแพงเพชร
3. ส่งเสริมและสนับสนุนรวมทั้งมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในผืนป่าตะวันตกและป่าธรรมชาติในจังหวัดกำแพงเพชร
4. ดำเนินการอื่นใด เพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกตามที่คณะกรรมการอำนวยการฯ หรือ คณะที่ปรึกษาโครงการฯ ร้องขอหรือมอบหมาย

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดนครสวรรค์ (กอด.นว.)

เป้าหมายการดำเนินงาน

เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูผืนป่าสัตว์ป่าที่มีอยู่ทั้งป่าอนุรักษ์และป่าธรรมชาติของจังหวัด นครสวรรค์ ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

บทบาท หน้าที่

1. ประสานงาน ขยายเครือข่าย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
2. ส่งเสริมการฟื้นฟูและดูแลป่ากันชนให้เป็นป่าธรรมชาติในรูปแบบป่าชุมชนและรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมรวมทั้งสร้างชุมชนให้เข้มแข็งรอบผืนป่า
3. ส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
4. เฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล แก้ไขปัญหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะมีผลเสียหายนะทบต่อความยั่งยืนของผืนป่าตะวันตก
5. ประสานงานและดำเนินกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกของจังหวัดอื่น ๆ

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดอุทัยธานี (กอต.อน.)

เป้าหมายการดำเนินงาน

อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ในผืนป่าตะวันตกและป่าธรรมชาติในจังหวัดอุทัยธานี ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

บทบาท หน้าที่

1. ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดอื่น ๆ ในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
2. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฟื้นฟู จัดตั้งและสร้างเครือข่ายเพื่อการอนุรักษ์
4. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลของจังหวัดอุทัยธานีเพื่อเป็นแหล่งรวบรวม ปรับปรุง ตรวจสอบและเผยแพร่ข้อมูลของผืนป่าตะวันตกและป่าธรรมชาติ
5. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ห้วยขาแข้งและป่าธรรมชาติอื่น ๆ ของจังหวัดอุทัยธานี
6. เฝ้าระวัง ป้องกัน สอดส่อง ดูแล สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ติดตามและประเมินผล ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อความยั่งยืนของผืนป่าตะวันตก

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี (กอต.สพ.)

เป้าหมายการดำเนินงาน

เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของผืนป่าตะวันตก โดยประชาชนมีส่วนร่วม

บทบาท หน้าที่

1. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ คุณค่าความสำคัญของผืนป่าตะวันตก
2. ให้ความรู้ โดยใช้กระบวนการต่างๆที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกอย่างยั่งยืน
3. ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การจัดการผืนป่าตะวันตกอย่างยั่งยืน
4. ประสานงาน สร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกอย่างยั่งยืน
5. ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกจังหวัดอื่นๆ ในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

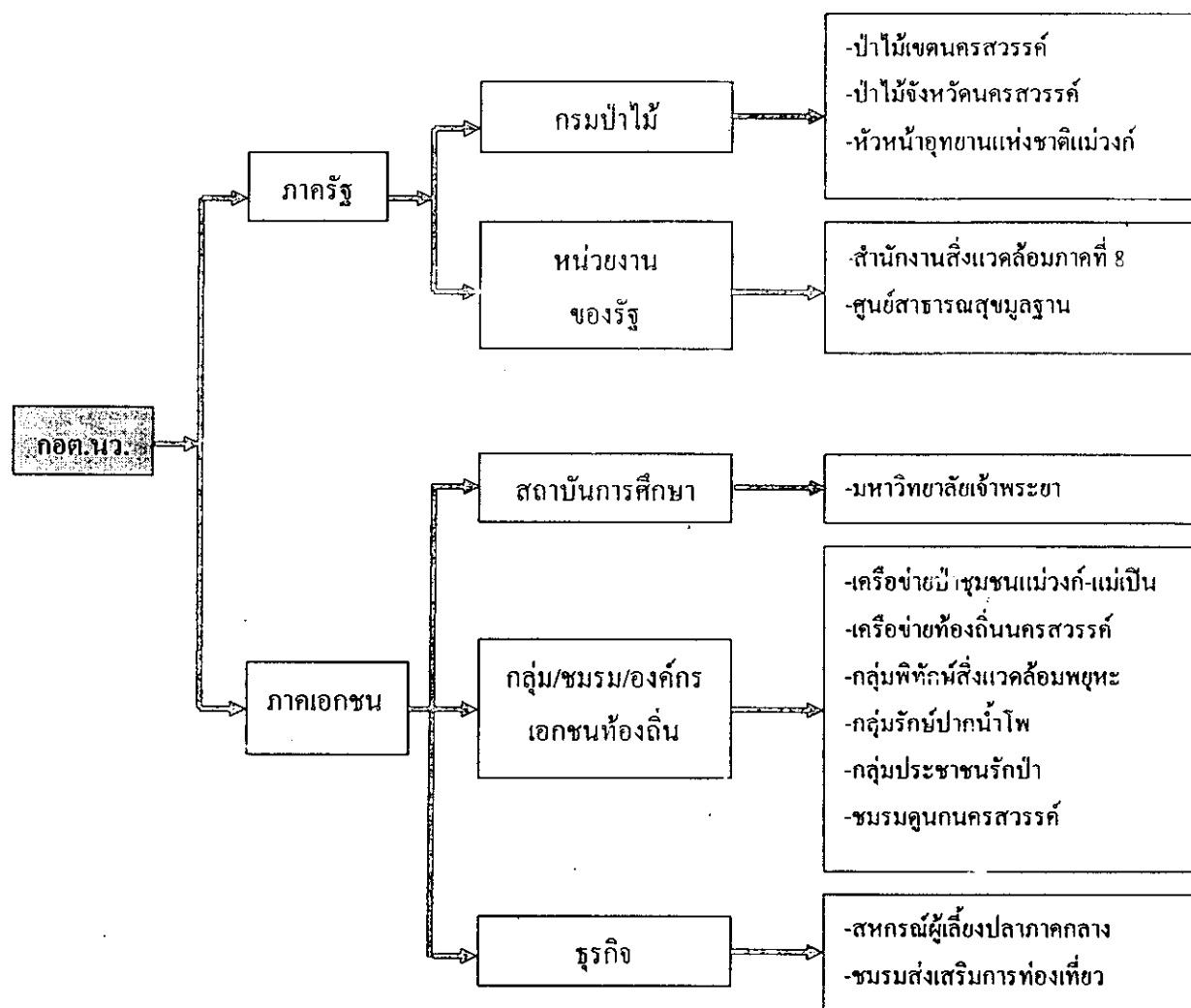
คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี (กอต.กจ.)

เป้าหมายการดำเนินงาน

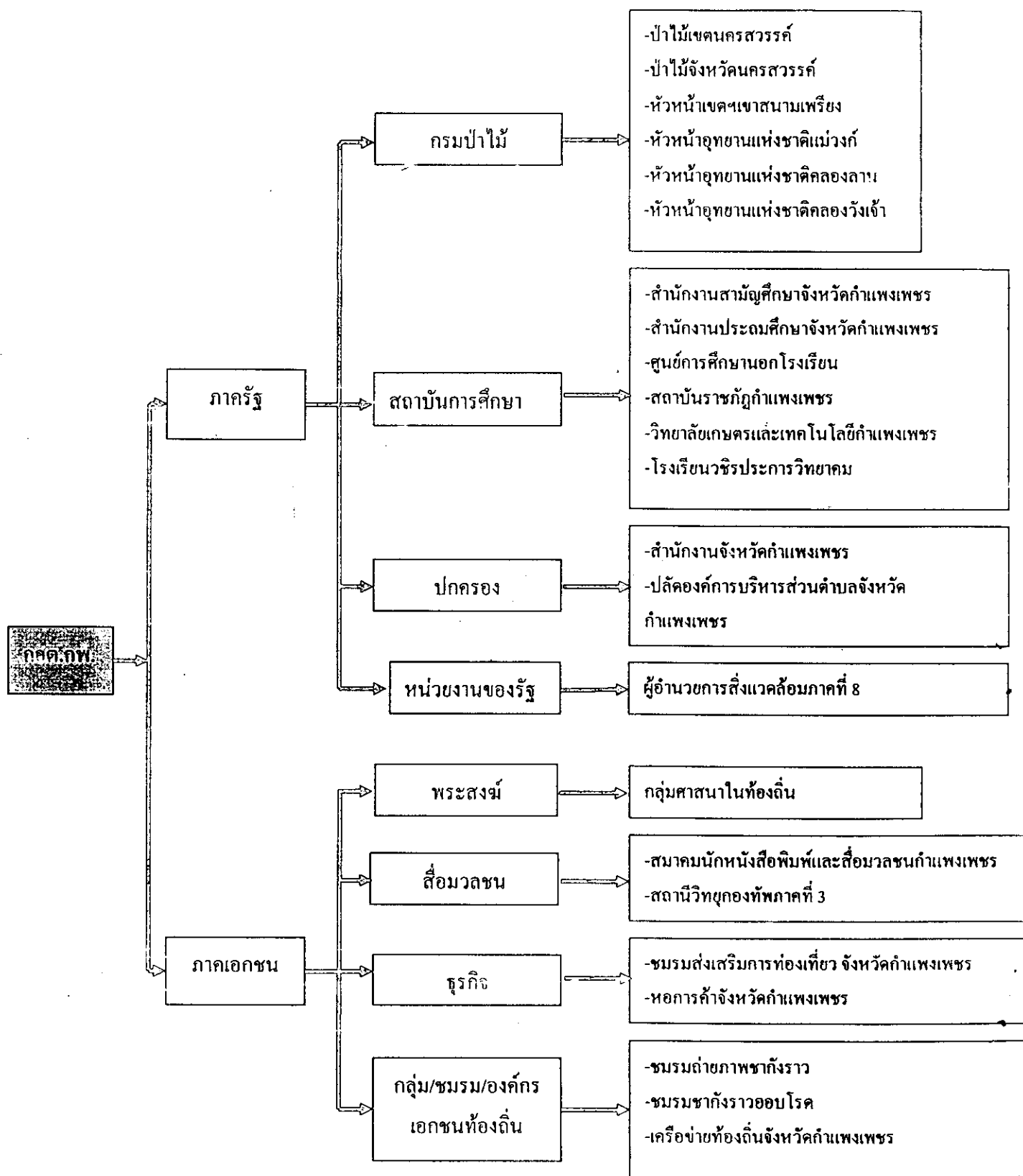
เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในผืนป่าตะวันตกและพื้นที่ป่าใกล้เคียงของจังหวัดกาญจนบุรีให้คงอยู่อย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
บทบาท หน้าที่

1. ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในทุกจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
2. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ธรรมรงค์ สร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ รวมทั้งมุ่งสร้างจิตสำนึกให้กลุ่มเป้าหมาย ต่อดูแลรักษาคุณค่า ความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากร
3. ช่วยระวัง สอดส่องดูแล และช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและแก้ไขความเสียหายจากกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดผลเสียหายต่อความยั่งยืนของผืนป่าตะวันตก
4. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์และให้ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกลูกจ้างชั่วคราวรายวัน ที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น
5. ส่งเสริมวิถีทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากร
6. ให้ความเห็นต่อแผนการจัดการผืนป่าตะวันตก
7. ร่วมจัดทำโครงการนำร่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน ในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
8. มีส่วนร่วมในการศึกษา ตรวจสอบ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่อย่างถูกต้องและเหมาะสม
9. เป็นแหล่งรวบรวม เผยแพร่ข้อมูล ปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพ ในการติดตาม ตรวจสอบ ข้อมูลของป่าตะวันตกให้เป็นปัจจุบัน
10. ส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการศึกษาวิจัยในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

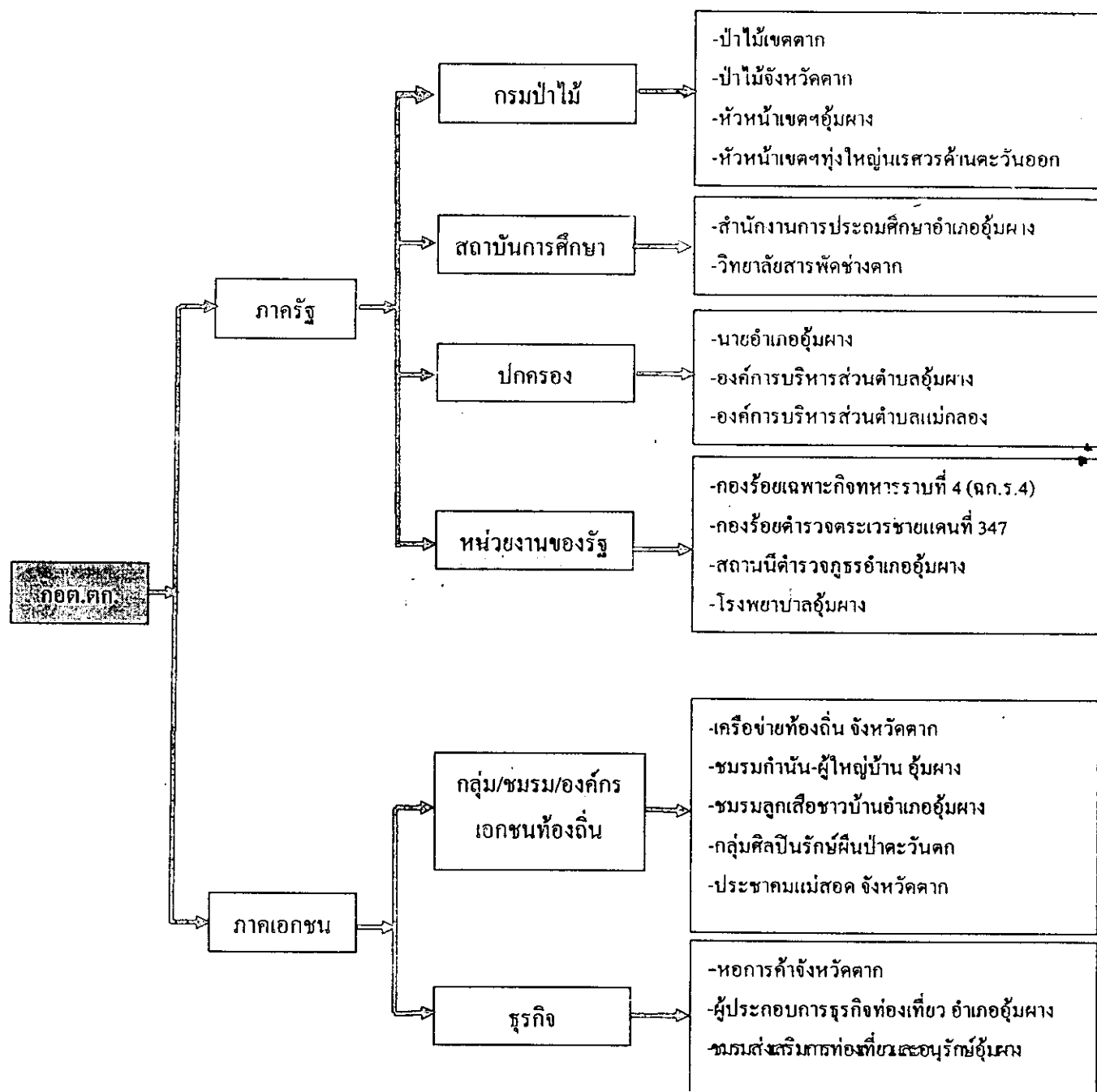
ภาพรวมองค์ประกอบของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดนครสวรรค์

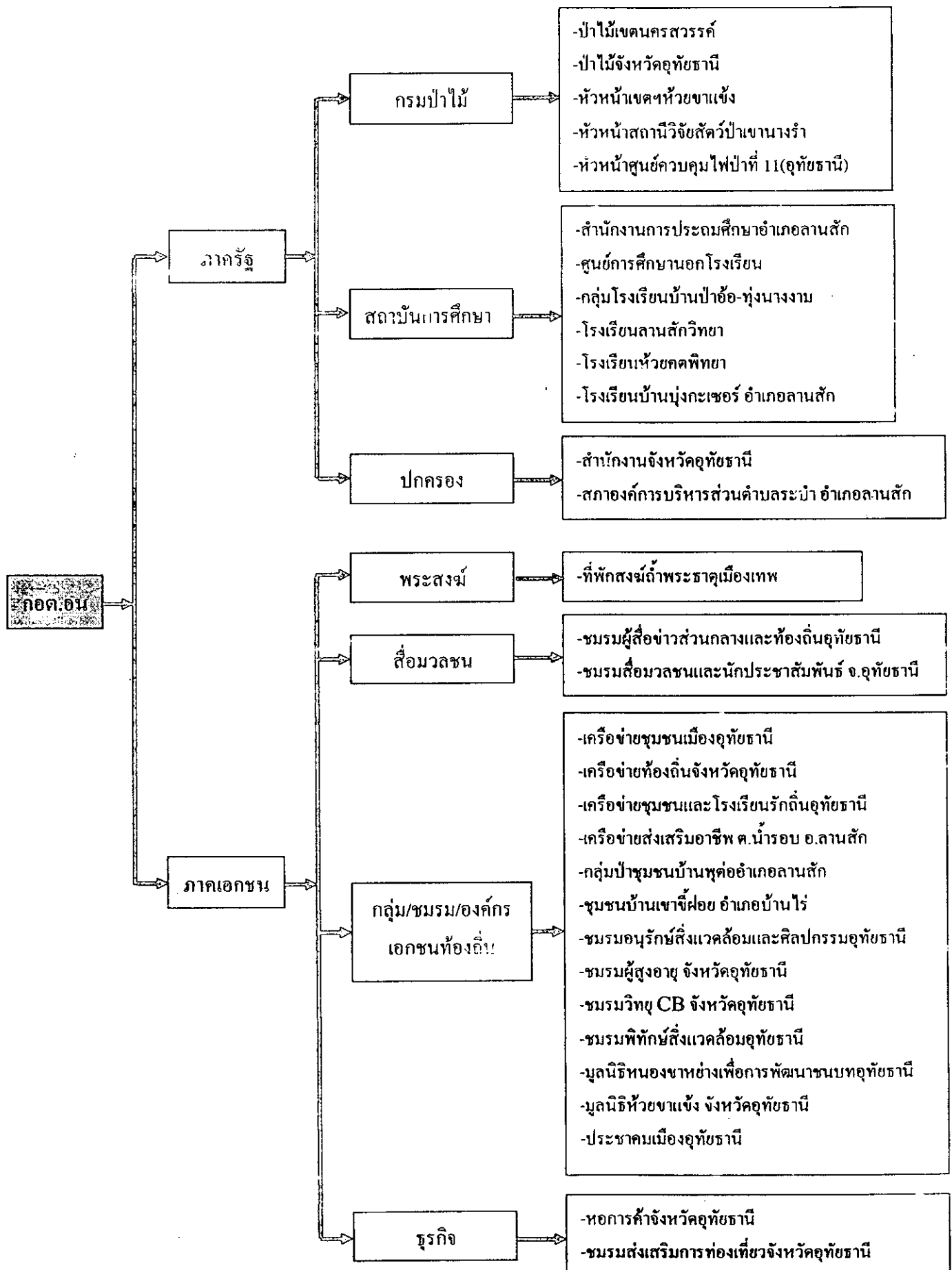
ภาพรวมองค์ประกอบของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกำแพงเพชร

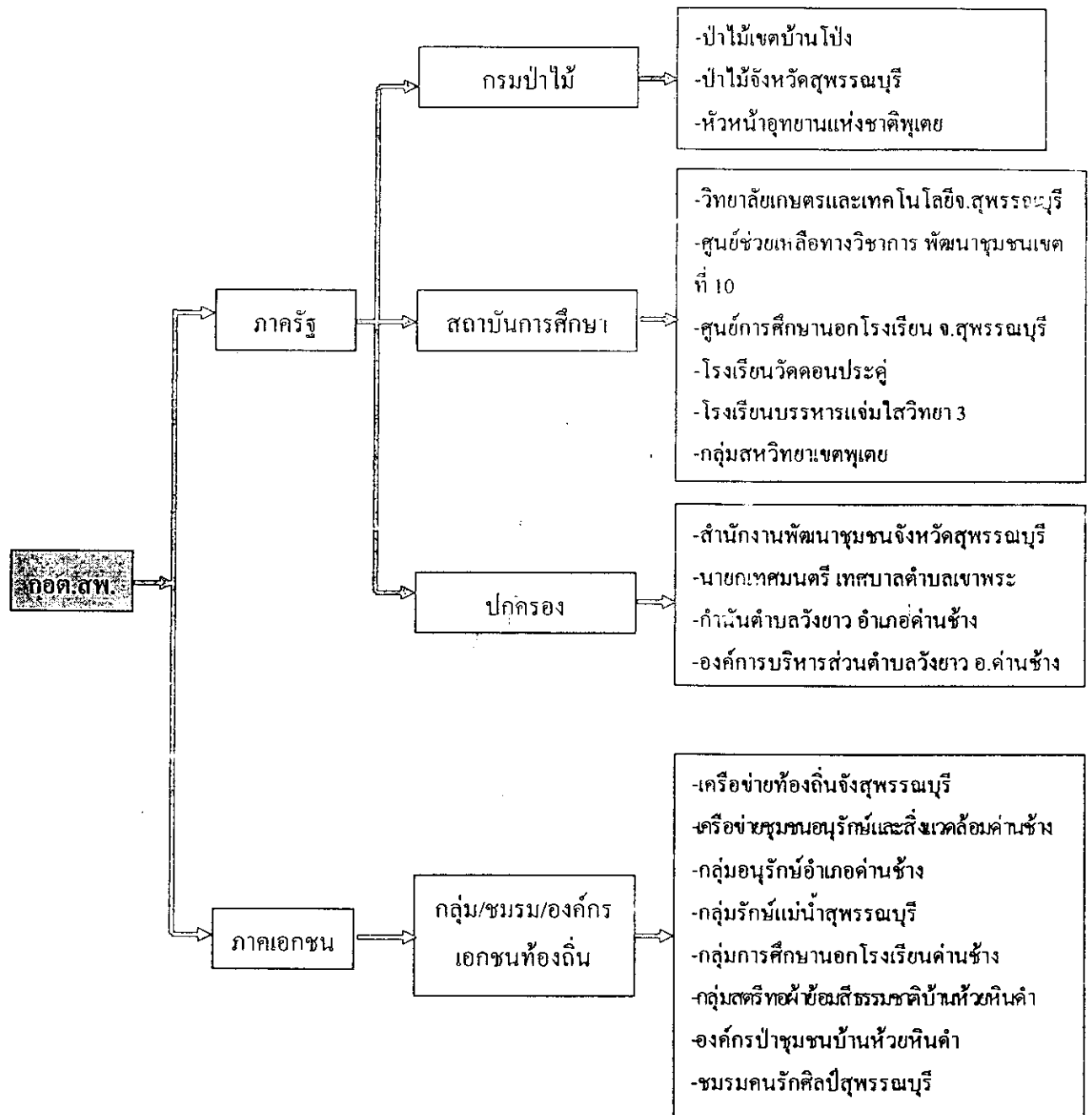
ภาพรวมองค์ประกอบของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดตาก

ภาพรวมองค์ประกอบของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดอุทัยธานี

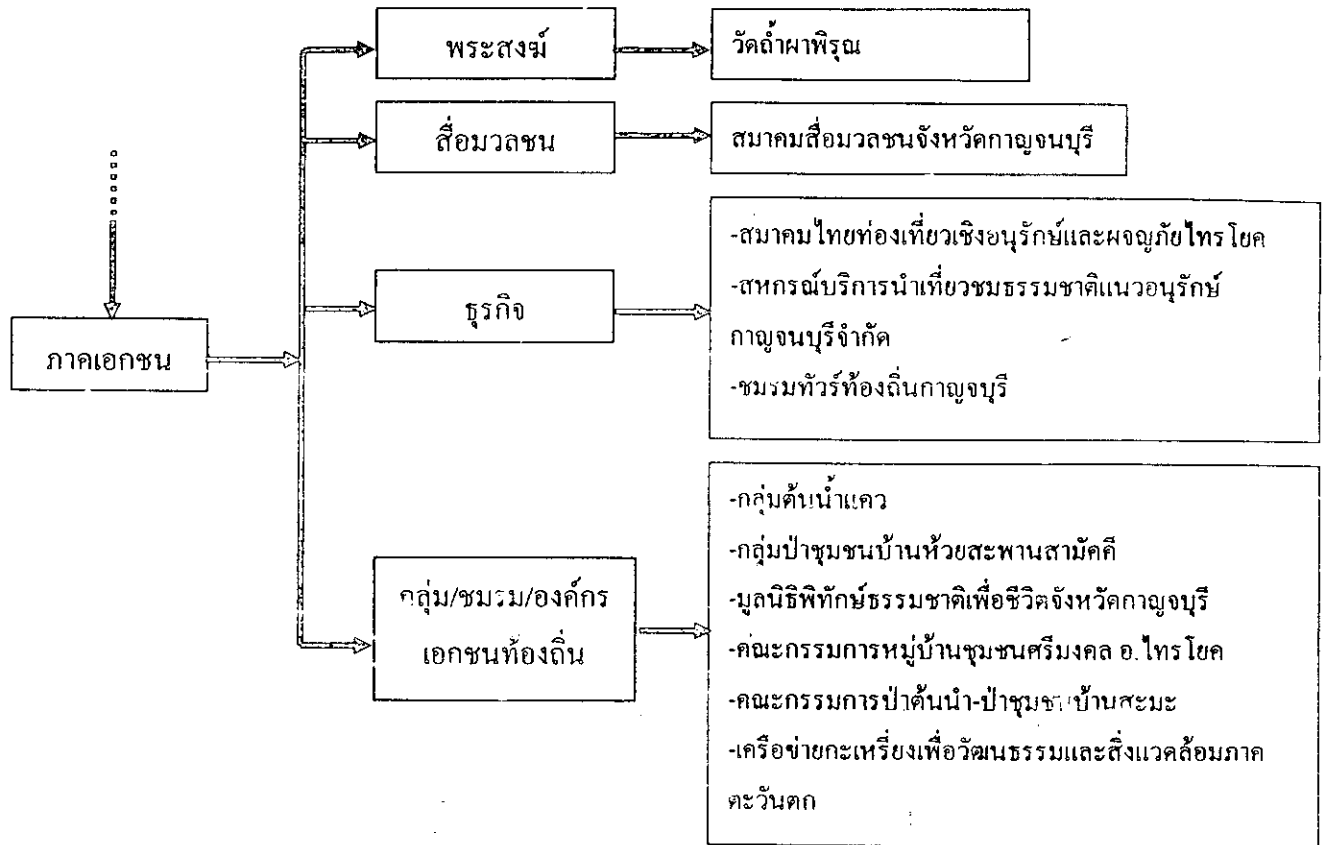

ภาพรวมองค์ประกอบของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพรวมองค์ประกอบของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี

การดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนท้องถิ่นและพื้นที่อนุรักษ์

โครงการนำร่องของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ระดับจังหวัด

ปัญหาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรในผืนป่าตะวันตก อันส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปทั้งในระดับท้องถิ่นและแผ่กระจายออกไปสู่วงกว้าง ทั้งในรูปของปัญหาโดยตรง และในรูปของปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

จากหลักการพื้นฐานของโครงการฯ ที่มุ่งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จึงเป็นที่มาของแนวความคิดในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินกิจกรรมนำร่องภายใต้กองทุนเพื่อกิจกรรมนำร่องที่ได้จัดตั้งขึ้นเป็นกองทุนรวม โดยยึดคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในแต่ละจังหวัด โดยรอบผืนป่าเป็นหลักเบื้องต้นของกิจกรรม

เป้าหมายของโครงการนำร่อง ประกอบด้วย

1. เพื่อเสริมความพยายามของโครงการฯ ที่มุ่งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกอย่างเป็นรูปธรรม
2. เพื่อรองรับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
3. เพื่อสร้างโอกาสในการทดสอบและเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดยุทธศาสตร์ และวิธีการเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
4. เพื่อมุ่งสนับสนุนให้มีการติดต่อประสานการปฏิบัติในระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งพื้นที่ผืนป่าตะวันตก รวมทั้งสร้างความเข้าใจในปัญหา ตลอดจนแนวความคิดและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในภาพรวม

แนวทางในการดำเนินการเสนอโครงการนำร่อง

1. เมื่อการจัดตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในทั้ง 6 จังหวัดโดยรอบผืนป่าได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการอนุรักษ์ดังกล่าวในแต่ละจังหวัดจะได้จัดประชุมเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาส่งเสนอโครงการกิจกรรมนำร่องต่อคณะที่ปรึกษาโครงการฯ และคณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ เพื่อขอรับความเห็นชอบรวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ต่อไป
2. โครงการกิจกรรมนำร่องจะต้องนำเสนอโดยกรรมการในคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในฐานะตัวแทนขององค์กรที่ตนเองสังกัดอยู่ ต่อคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในระดับจังหวัดและเมื่อโครงการใด ๆ ได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอต่อคณะ

ที่ปรึกษาโครงการและคณะกรรมการอำนวยการโครงการ โครงการนั้นให้ถือว่าเป็นโครงการของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบร่วมกันไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการนำเสนอการร่วมดำเนินการหรือการติดตามประเมินผล

3. คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในแต่ละจังหวัด จะรวบรวมโครงการเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก (กิจกรรมนาร่อง) ที่นำเสนอโดยกรรมการหรือองค์กรที่กรรมการเป็นตัวแทน และนัดหมายประชุมพิจารณาให้คะแนนต่อแต่ละโครงการร่วมกัน โดยผู้นำเสนอโครงการจะต้องนำเสนอตลอดจนตอบข้อซักถามจนเป็นที่พอใจของคณะกรรมการฯ ตามสมควร จากนั้นกรรมการฯ แต่ละคนจะพิจารณาให้คะแนนต่อโครงการต่าง ๆ ทุกโครงการและมีมติเรียงลำดับโครงการตามความมากน้อยของคะแนน
4. คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในแต่ละจังหวัดจะนำเสนอโครงการเข้าสู่การพิจารณาของคณะที่ปรึกษาโครงการฯ ซึ่งคณะที่ปรึกษาโครงการจะให้ความเห็นต่อโครงการต่าง ๆ เป็นรายโครงการ (ความเห็นของคณะที่ปรึกษาจะเน้นดูในส่วนของคุณภาพสอดคล้องของโครงการต่อหลักการวัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์ของโครงการ WEF COM. เป็นหลัก) รวมถึงข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงโครงการรวมทั้งแนวทางเพื่อการปรับปรุงเพิ่มเติมโครงการตามที่เห็นควร
5. โครงการที่ผ่านความเห็นและปรับปรุงตามที่ระบุแล้วจะนำเสนอให้คณะกรรมการอำนวยการโครงการให้ความเห็นชอบและอนุมัติการสนับสนุน รวมทั้งกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมในการติดตามประเมินผลต่อไป

คุณสมบัติเบื้องต้นของโครงการนาร่อง

1. เป็นโครงการที่จะส่งผลโดยตรงต่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
2. เป็นโครงการที่สนับสนุน/ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและองค์กรระดับท้องถิ่นในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
3. เป็นโครงการที่มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือกันระหว่างองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. เป็นโครงการที่แสดงให้เห็นปัญหาและมีผลในการมุ่งแก้ปัญหาหรือนำเสนอทางออกของปัญหานั้น
5. เป็นโครงการที่ไม่ขัดแย้งกับสมคูลย์แห่งทรัพยากรอื่น ๆ
6. เป็นโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์ในเชิงระบบนิเวศ

7. เป็นโครงการที่ได้รับการยอมรับในเบื้องต้นเป็นมติจากคณะกรรมการอนุรักษ์ในระดับจังหวัดและต้องถือว่าเป็นโครงการภายใต้การรับผิดชอบของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในจังหวัดนั้น ๆ
8. เป็นโครงการที่มีส่วนสัมพันธ์กับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในผืนป่าตะวันตกตามกฎเกณฑ์สถานการณ์
9. เป็นโครงการที่มีความยั่งยืน และจะต้องแน่ใจว่าจะมีการสนับสนุนจากงบประมาณในทางอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นเครื่องค้ำประกันความยั่งยืนของโครงการต่อไปในอนาคต

ข้อสังเกตประกอบกิจกรรมในโครงการนำร่อง

1. กิจกรรมนำร่องต้องนำเสนอโดยกรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในจังหวัดนั้น ๆ ต่อคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกที่ตนเองเป็นกรรมการอยู่ ภายใต้เงื่อนไขและช่วงเวลาที่เหมาะสมของคณะกรรมการในแต่ละจังหวัดกำหนด
2. คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในแต่ละจังหวัดจะเป็นผู้พิจารณากิจกรรมนำร่องต่าง ๆ ที่มีการนำเสนอ และหากให้ความเห็นชอบต่อกิจกรรมใด กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องนับเป็นกิจกรรมของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งจะต้องเป็นองค์การรับผิดชอบในการนำเสนอต่อคณะกรรมการในระดับอื่นรวมทั้งติดตามการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จของกิจกรรมต่อไป
3. บรรดากิจกรรมที่นำเสนอในแต่ละจังหวัด จะต้องมีความประสานสอดคล้องซึ่งกันและกัน และจะต้องสามารถเรียงร้อยเป็น package เดียวกันได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการในแต่ละจังหวัดจะต้องประชุมและหาแนวทางเพื่อการปรับกิจกรรมให้มีความเชื่อมโยงถึงกันเพื่อความสะดวกในการตรวจติดตาม รวมถึงการวางแผนการงบประมาณเพื่อการอำนวยความสะดวกและบริหารกิจกรรมให้บรรลุสู่เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องมีความยั่งยืน แม้จะสิ้นสุดโครงการ WEFCON. ไปแล้ว กิจกรรมเหล่านั้นควรจะสามารถดำเนินการต่อไปได้โดยจะต้องสามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าจะสามารถได้รับงบประมาณจากแหล่งอื่นมาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง
5. กิจกรรมที่ไม่สามารถปรับเข้ามาใน package ต่าง ๆ ได้ คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกระดับจังหวัดจะต้องส่งข้อเสนอกิจกรรมนั้น ๆ คืนให้กับผู้นำเสนอเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกก่อนจะจัดเรียงลำดับของกิจกรรมต่าง ๆ ตามผลการพิจารณา เพื่อการนำเสนอขอรับงบประมาณดำเนินการต่อไป

ข้อปฏิบัติเบื้องต้นต่อการอนุมัติใช้กองทุน

1. ให้ยึดถือระเบียบปฏิบัติของ DANCED ร่วมกับระเบียบของทางราชการ
2. องค์กรพัฒนาภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น หรือราชการ สามารถใช้กองทุนนี้ได้ ภายใต้เงื่อนไขของการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด
3. ไม่สามารถใช้เงินทุนนี้เพื่อเป็นรางวัลหรือสนับสนุนตัวบุคคล
4. ไม่สามารถใช้เงินทุนนี้เพื่อการสนับสนุนโครงการที่มีหลักการขัดแย้งกับโครงการ WEF COM. หรือเพื่อประโยชน์โดยตรงต่อบุคคลหรือองค์กร
5. ผู้ปฏิบัติงานในโครงการจะต้องมีประวัติการทำงานที่มุ่งเน้นกับชุมชนในพื้นที่ผืนป่าตะวันตก หรือมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัด โดยรอบผืนป่าตะวันตก จังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง

การดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับพื้นที่อนุรักษ์

ภายหลังจากการดำเนินการตามขั้นตอนเบื้องต้น คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ระดับจังหวัด ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1. โครงการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในผืนป่าตะวันตก บ้านอัมผางคี
โดย คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดตาก
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการรักษาฟื้นฟูผืนป่าตะวันตก จังหวัดกำแพงเพชร
โดย คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกำแพงเพชร
3. โครงการวนเกษตรแนวกันชน
โดย คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดนครสวรรค์
4. โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลรักษาป่า
โดย คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดอุทัยธานี
5. โครงการศูนย์การเรียนรู้การอนุรักษ์ดินและป่าอย่างยั่งยืน
โดย คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี

กิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วม ในรูปแบบคณะกรรมการจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์

1. คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน (กทช.คลองลาน) จังหวัดกำแพงเพชร
2. คณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง (กสป.เขาสนามเพรียง)
จังหวัดกำแพงเพชร

ภาคผนวก

**รายงานผลการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
และคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กอส.)
ตามแนวนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์เชิงระบบนิเวศ
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)**

ในอดีตที่ผ่านมา งานด้านป่าไม้ทั้งหมด อันได้แก่ งานอุทยานแห่งชาติ งานด้านสัตว์ป่า งานต้นน้ำ งานวนวัฒนวิจัย งานปลูกบำรุงป่า งานด้านป้องกันปราบปราม และงานไฟป่า ล้วนขึ้นตรงกับกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งสิ้น แต่ภายหลังจากที่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๑๕ ตอนที่ ๔๕ ก. ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ ให้จัดตั้งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขึ้น และให้อยู่ในสังกัดของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีภารกิจหลักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช จากภารกิจดังกล่าว กรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงได้มอบหมายให้สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ป่าไม้เขตเดิม) ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่ ทำหน้าที่บริหารจัดการป่าอนุรักษ์ จัดการทรัพยากรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า งานอุทยานแห่งชาติ งานอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธาร งานจัดการไฟป่า งานป้องกันปราบปรามการบุกรุกทำลายป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ฯลฯ

สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 (บ้านโป่ง) , 6 (นครสวรรค์) และ 12 (ตาก) เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ในผืนป่าตะวันตกทั้ง 17 พื้นที่ จึงถือได้ว่าสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทั้ง 3 แห่ง เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการดำเนินโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ

จากแนวนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์) เรื่องการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์เชิงระบบนิเวศ ในกรณีของพื้นที่ผืนป่าตะวันตก ว่าควรมีสูนย์ประสานงานเฉพาะในผืนป่าตะวันตก เพื่อการบริหารจัดการที่เป็นเอกภาพ มีการบูรณาการแผนงาน แผนบุคลากร และแผนงบประมาณ โดยไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับการบริหารจัดการที่มีอยู่เดิม โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ จึงได้จัดประชุมผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบศูนย์ประสานงานผืนป่าตะวันตก เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546 จากมติของที่ประชุมดังกล่าว กรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานผืนป่าตะวันตก รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก โดยมีรองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่อธิบดีมอบหมายเป็นประธานคณะกรรมการ ฯ และใช้สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก(อาคารอนุสรณ์ป่าไม้ 84 ปี ชั้น 3) เป็นสถานที่ดำเนินงานของศูนย์ประสานงานส่วนกลาง และเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมอุทยานแห่งชาติฯ จึงได้มอบหมายให้ สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 , 6 และ 12 พิจารณาดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกขึ้น เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน

กับศูนย์ประสานงานส่วนกลาง โดยมีภารกิจหลักในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลระบบนิเวศ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5, 6 และ 12 จึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ขึ้น (เอกสารประกอบที่ 1)

เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ และศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5, 6 และ 12 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ที่ประชุมการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ ในพื้นที่สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2546 ณ ศูนย์ฝึกอบรมที่ 5 จังหวัดตาก จึงได้มีมติเห็นชอบว่าควรมีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาในระดับสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมี সদสวณ องค์ประกอบ และแนวทางในการดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อยางเป็นเอกภาพ

ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5, 6 และ 12 ได้ดำเนินการจัดตั้ง คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5, 6 และ 12 ขึ้น โดยใช้ชื่อย่อว่า กอส. และอธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ลงนาม ในคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ 2088 / 2546 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2546 เรื่อง แต่งตั้ง คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กอส.) 5, 6 และ 12 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว (เอกสารประกอบที่ 2)

(ลำเนา)

คำสั่งสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

ที่ 3766 / 2546

เรื่อง จัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่
ป่าอนุรักษ์ 5 และให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำปฏิบัติงาน

ตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ค่วนที่สุด ที่ ทส 0944/12195 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2546 แจ้งให้สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 พิจารณาดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 โดยมีภารกิจหลักในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลระบบนิเวศและด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ผืนป่าตะวันตก

สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของการจัดการเชิงระบบนิเวศ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการแผน บุคลากรและงบประมาณ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของผืนป่า จึงให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 โดยให้มีการแบ่งงานและให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

นายวิสิทธิ์ ว่องสนั่นศิลป์ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 7 ทำหน้าที่ หัวหน้าศูนย์
ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

นายจรูญรัตน์ พิริยธุระ นักวิชาการป่าไม้ 7 ทำหน้าที่ ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ประสานงาน
เพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

หน้าที่รับผิดชอบ

1.1 เป็นสำนักงานเพื่อการประสานงาน รวบรวมข้อมูล และนำเสนอแผนงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยรวม ลงมหลักการจัดการเชิงนิเวศต่อสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 เพื่อผลในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับทั้งผืนป่า

1.2 ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานกิจการของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ต่อเนื่อง และ
คาบเกี่ยวกับตลอดจนภารกิจที่มีความจำเป็นต้องระดมกำลังในการปฏิบัติกรร่วมกันให้บรรลุผล

1.3 ประสานงานเพื่อการจัดทำส่งมอบและรับมอบข้อมูล ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานด้านข้อมูลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 และศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (สำนักงานกลาง)

1.4 ประสานงานและสนับสนุนงานด้านวิชาการ การติดตามปัจจัยความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อระบบนิเวศในระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อความยั่งยืนของผืนป่าตะวันตก

1.5 ประสานงานและสนับสนุนการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้เหมาะสมกับภารกิจในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

1.6 ประสานงานและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทั้งระดับพื้นที่ป่าอนุรักษ์และระดับจังหวัดโดยรอบผืนป่าตะวันตกในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

1.7 ดำเนินการอื่นใดตามที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 มอบหมาย

2 ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

นายจรูญรัตน์ หิรัญชูหะ นักวิชาการป่าไม้ 7ว	กลุ่มจัดการต้นน้ำ ทำหน้าที่ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายสุนทร วรินันทกิจ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6	อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายสมโภชน์ เทียงจิตต์ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6	อุทยานแห่งชาติห้วยสอย เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายอุทิศ ภูเกตุ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6	อุทยานแห่งชาติเขาแหลม เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายสุจิตร์ เสวตชาติ นายช่างสำรวจ 6	ส่วนพัฒนาและทรัพยากรที่ดินป่าไม้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายวีรศักดิ์ เสียงหวาน นักวิชาการป่าไม้ 5	ส่วนพัฒนาและทรัพยากรที่ดินป่าไม้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายชัยรัตน์ วัฒนสาสุวรรณ เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5	ส่วนส่งเสริมและฟื้นฟูการปลูกป่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายวิพนธ์ กาญจนภิญโญ เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5	อุทยานแห่งชาติไทรโยค เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
นายรัช สอนิสิริ เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร (ด้านตะวันตก) เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม
	นายวีระ...

นายวีระ ขุนไชยรักษ์ เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5

นายประกอบ ช่วยศรีนวล พนักงานพิทักษ์ป่า

ส่วนป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม

อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์

เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม

หน้าที่รับผิดชอบ

2.3 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากระบบนิเวศ (สังคม – ชุมชน) ของผืนป่าตะวันตกและพื้นที่กันชนโดยรอบในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

2.4 ประสานงานด้านข้อมูลระบบนิเวศ (สังคม – ชุมชน) กับสำนักงานกลาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยรอบพื้นที่ รวมทั้งการปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2.5 ติดตามปัจจัยความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อระบบนิเวศของผืนป่าตะวันตกในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

2.6 รับผิดชอบการฝึกอบรมและศึกษาดูงานของเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องงานด้านสังคม – ชุมชนทั่วไป

2.7 นำเสนอข้อมูลและร่วมกำหนดขอบเขตทางระบบนิเวศในบริเวณพื้นที่ผืนป่าตะวันตก

2.8 ประสานงานสร้างเครือข่ายและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรต่าง ๆ เพื่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

3 ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

นายอนุรุทธิ์ สุทธิวารินทร์กุล นักวิชาการป่าไม้ 6ว

นายมานะ เพิ่มพูน นักวิชาการป่าไม้ 5

นายสุรเทพ ทองเสริม เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5

นายคมเชษฐา จรุงพันธุ์ เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5

นายมนต์ชัย มุ่งไพศาล เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5

นายสมศักดิ์ แฉ่มเย็น ช่างไฟฟ้าป่าสื่อสาร 5

ว่าที่ ร.ท.รุ่งศักดิ์ ขุนวิเศษ นักวิชาการป่าไม้ 4

ส่วนส่งเสริมและฟื้นฟูการปลูกป่า

ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

ส่วนปฏิบัติการไฟป่า

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

ส่วนปฏิบัติการไฟป่า

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

อุทยานแห่งชาติเอราวัณ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

ฝ่ายบริหารทั่วไป

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

ส่วนพัฒนาและทรัพยากรที่ดินป่าไม้

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

นายประจักษ์...

นายประวุธ เปรมปรีดิ์ เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 4

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ
เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

หน้าที่รับผิดชอบ

3.3 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านระบบนิเวศ (พืช-สัตว์ป่า) ของผืนป่าตะวันตกและพื้นที่กันชนโดยรอบ ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

3.4 ประสานงานด้านข้อมูลระบบนิเวศ (พืช - สัตว์ป่า) กับสำนักงานกลางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยรอบผืนป่า รวมทั้งปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3.5 ติดตามปัจจัยความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อระบบนิเวศของผืนป่าตะวันตก

3.6 รับผิดชอบการจัดการฝึกอบรมและศึกษาดูงานของเจ้าหน้าที่ในผืนป่าตะวันตกและผู้เกี่ยวข้องในงานด้านวิชาการทั่วไป

3.7 นำเสนอข้อมูลและร่วมกำหนดขอบเขตทางนิเวศวิทยาในบริเวณพื้นที่ผืนป่าตะวันตก

4 สถานที่ดำเนินงาน

ให้ใช้อาคารชุมชนวิจิตรนคร เป็นสถานที่ดำเนินงานศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

สำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานอื่นอยู่แล้วให้ปฏิบัติงานตามคำสั่งนี้อีกหนึ่งหน้าที่หนึ่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

(ลงนาม) วิฑูร เจริญวิรัตน์

(นายวิฑูร เจริญวิรัตน์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5

สำเนา

คำสั่งสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ 6

ที่ ๕36/2546

เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
ใน สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ 6

ตามหนังสือสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส 0100/1891 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2546 ข้อ 4.1 ให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานโครงการจัดการผืน
ตะวันตกขึ้น ในแต่ละสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ โดยให้มีการะกิจหลักในการปฏิบัติ
ด้านข้อมูลระบบนิเวศ และดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติและให้มีการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
ส่วนกลางและจังหวัดในพื้นที่ ตลอดจนร่วมกันพัฒนามีขีดความสามารถให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ 6 พิจารณาแล้ว เพื่อให้เป็นไปตามคำบัญชา

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงให้มีการจัดตั้งศูนย์
ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ในสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ 6 ณ อาคารที่
ตรงกันข้ามกับสำนักงานของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ 6 เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของ
ศูนย์ฯ โดยข้าราชการและลูกจ้างชั่วคราวปฏิบัติงานประจำศูนย์ดังนี้.-

คณะผู้บริหารศูนย์

1. นายอนิวัติ อารัมมณทิตราลัย นักวิชาการป่าไม้ 7๑ ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง
2. นายกำพล โมลย์รักษ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง
3. นายอนันต์ สิงหาชาติ นายช่างสำรวจ 6 ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง
4. นายกิตติชัย นุซชม นักวิชาการป่าไม้ 5 ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ฯ อีกหน้าที่หนึ่ง

หน้าที่และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามแผนงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก (WEFCOM)

และแก้ไขปัญหาอุปสรรค เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกประจำสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ 6

มีหน้าที่การะกิจที่ต้องปฏิบัติงานด้านข้อมูลระบบนิเวศ,ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก, ประสานงานและรวบรวมข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูลกับศูนย์ประสานงานฯ
ส่วนกลาง และจังหวัดในพื้นที่ ตลอดจนร่วมกันพัฒนามีขีดความสามารถให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
ในสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่านุรักษ์ 6 และมีความรู้ความเข้าใจในโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก

องค์ประกอบของศูนย์

2.1 ฝ่ายข้อมูล GIS มีหน้าที่จัดทำข้อมูล,รวบรวมข้อมูล,บริหารข้อมูลในโครงการผืนป่าตะวันตก (WEFCOM) ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6 โดยมี นางสุจิตรา ตระกูลเลิศรัตน์ นักวิชาการป่าไม้ 5 ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายข้อมูล GIS อีกหน้าที่หนึ่ง

2.1.1 นางอัจฉรา ชิมเจริญ นักวิชาการป่าไม้ 5 ประจำฝ่ายข้อมูล GIS อีกหน้าที่หนึ่ง

2.1.2 นายยุทธนา ทองบุญเกิด นักวิชาการป่าไม้ 4 ประจำฝ่ายข้อมูล GIS อีกหน้าที่หนึ่ง

2.1.3 นายสมบูรณ์ จำปาอุป นักวิชาการป่าไม้ 4 ประจำฝ่ายข้อมูล GIS อีกหน้าที่หนึ่ง

2.1.4 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล (ปริญญาตรี) ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน

2.2 ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีหน้าที่ประสานงานกับ กอต. ระดับจังหวัดในพื้นที่จังหวัด นครสวรรค์,กำแพงเพชร และ อุทัยธานี เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการผืนป่าตะวันตก โดยมีนายกำพล โมลย์รักษ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายฯ อีกหน้าที่หนึ่ง

2.2.1 นายกำพล โมลย์รักษ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 เป็นผู้แทนสำนักบริหารฯ 6

ทำหน้าที่ผู้ประสานงานประจำจังหวัดนครสวรรค์ อีกหน้าที่หนึ่ง

2.2.2 นายดุสิต อาทิตยवार เจ้าหน้าที่งานป่าไม้ 5 เป็นผู้แทนสำนักบริหารฯ 6

ทำหน้าที่ผู้ประสานงานประจำจังหวัดอุทัยธานี อีกหน้าที่หนึ่ง

2.2.3 นายพรชัย สุวรรณประเสริฐ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 เป็นผู้แทนสำนักบริหารฯ 6

ทำหน้าที่ผู้ประสานงานประจำจังหวัดกำแพงเพชร อีกหน้าที่หนึ่ง

2.2.4 นายกิตติชัย นุชชม นักวิชาการป่าไม้ 5 ประจำฝ่ายส่งเสริมฯ อีกหน้าที่หนึ่ง

2.2.5 เจ้าหน้าที่ธุรการ ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน

3. ที่ปรึกษาศูนย์ มีหน้าที่

- 1) แนะนำ ให้คำแนะนำด้านสหราชอาณาจักรที่เหมาะสมมาปฏิบัติงาน
- 2) ติดตาม ตรวจสอบ กำกับดูแล การปฏิบัติงานในภาคสนาม
- 3) วางนโยบายด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนงานของกรมฯ กระทรวงฯ และโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ โดยมี นายสรสิทธิ์ กนิษฐสุด เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 7 ทำหน้าที่ที่ปรึกษาศูนย์อีกหน้าที่หนึ่ง

ทั้งนี้ให้ข้าราชการ ลูกจ้าง ตามคำสั่งนี้ถือปฏิบัติ และแผนการปฏิบัติงานและแบบแปลน มาฉบับนี้ รับ และตามนโยบายของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 นครสวรรค์

บริหารจัดการในพื้นที่ปอูนุรักษ์ 6 และให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ที่ไปปฏิบัติงานในท้องที่ให้นยานพาหนะส่วนกลาง เป็นยานพาหนะเดินทาง ให้เบิกจ่ายค่าฟิล์ม, ค่าล้างอัดภาพ และค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยเบิกจ่ายจากงบโครงการจัดการพื้นที่ป่าตะวันตก

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2546

ตั้ง ณ วันที่ 14 สิงหาคม 2546

(ลงนาม) วรวิทย์ เชื้อสุวรรณ

(นายวรวิทย์ เชื้อสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ปอูนุรักษ์ 6

สำเนาถูกต้อง

(นางอิจรา จัมเจริญ)

นักวิชาการป่าไม้ 5

(สำเนา)

คำสั่งสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12

ที่ 420 / 2546

เรื่อง จัดตั้ง - ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 - และให้ราชการการปฏิบัติงาน

ด้วยสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 ได้รับหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ส่วนที่ ๓๓๓ ที่ ทส ๐๙๔๔/๑๒๑๙๗ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก และจัดตั้งคณะกรรมการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ ประจำสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๒ ส่งสำเนาหนังสือสำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๑๐๐/๑๘๙๑ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การเดินทางไปตรวจราชการเพื่อตรวจเยี่ยมเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในท้องที่จังหวัดอุทัยธานี และนครสวรรค์แจ้งให้สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๒ พิจารณาดำเนินการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๒ โดยให้มีภารกิจหลักในการปฏิบัติงานด้านข้อมูลระบบนิเวศและด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ผืนป่าตะวันตก พร้อมกับให้พิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ และ/หรือ คณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่ผืนป่าตะวันตกที่เกี่ยวข้องกับสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๒ โดยให้รายงานความคืบหน้าให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบโดยด่วนด้วยความละเอียดแจ้งอยู่ ดังนี้

สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๒ พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของการจัดการเชิงระบบนิเวศ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการแผนงาน บุคลากร และงบประมาณ และเพื่อเป็นการยับยั้งและแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของผืนป่าตะวันตกได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ จึงให้จัดตั้ง "ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๒" โดยให้มีการปฏิบัติงานและให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๒ มีบทบาทหน้าที่ (พื้นฐาน) ดังนี้

๑.๑ เป็นสำนักงานเพื่อการประสานงาน รวบรวมข้อมูลและนำเสนอแผนงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยรวม ตามหลักการจัดการเชิงระบบนิเวศต่อสำนักบริหาร

จัดการ...

จัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 เพื่อผลในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกันทั้ง
ผืนป่า

- 1.2 ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ต่อเนื่องและคาบ
เกี่ยวกับ ตลอดจนภารกิจที่มีความจำเป็นต้องระดมกำลังในการปฏิบัติการร่วมกันให้
บรรลุผล
- 1.3 ประสานงานเพื่อการส่งมอบและรับมอบข้อมูล ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงาน
ด้านข้อมูลในระหว่างศูนย์ประสานงานผืนป่าตะวันตกของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่
ที่ป่าอนุรักษ์อื่นๆ โดยรอบผืนป่ารวมทั้งศูนย์ประสานงานฯ (ส่วนกลาง)
- 1.4 ประสานงานและสนับสนุนงานด้านวิชาการ ตลอดจน การติดตามปัจจัยระบบนิเวศและ
ผลกระทบต่อระบบนิเวศ
- 1.5 ประสานงานและสนับสนุนการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้มีส่วนเกี่ยว
ข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้เหมาะสมกับภารกิจในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
- 1.6 ประสานงานและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ผ่านคณะกรรมการเพื่อการ
อนุรักษ์ ทั้งระดับพื้นที่ป่าอนุรักษ์และระดับจังหวัดโดยรอบผืนป่าตะวันตก
- 1.7 ดำเนินการขึ้นใดตามที่ สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 มอบหมาย

2. การแบ่งงานภายใน

2.1 ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม

หน้าที่รับผิดชอบ

- 2.1.1 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านระบบนิเวศ (สังคม – ชุมชน) ของผืนป่า
ตะวันตกและพื้นที่กันชนโดยรอบ
- 2.1.2 ประสานงานด้านข้อมูลระบบนิเวศ (สังคม – ชุมชน) กับสำนักบริหารจัดการใน
พื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยรอบผืนป่าตะวันตกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการ
ปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- 2.1.3 ติดตามปัจจัยความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลการทับต่อระบบนิเวศของผืนป่าตะวันตก
- 2.1.4 ดำเนินการจัดการฝึกอบรม และการศึกษาดูงานให้กับเจ้าหน้าที่ในโครงการ
ผืนป่าตะวันตก และผู้เกี่ยวข้องในงานด้านสังคม – ชุมชนทั่วไป
- 2.1.5 นำเสนอข้อมูลและร่วมกำหนดรอบเขตทางระบบนิเวศในบริเวณพื้นที่ผืนป่า
ตะวันตก

2.1.6 ประสานงานในการสร้างเครือข่ายและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรต่างๆ
เพื่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก

2.2 ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

หน้าที่รับผิดชอบ

2.2.1 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านระบบนิเวศ (พืช - สัตว์ป่า) ของผืนป่า
ตะวันตกและพื้นที่กันชนโดยรอบ

2.2.2 ประสานงานด้านข้อมูลระบบนิเวศ (พืช - สัตว์ป่า) กับสำนักบริหารจัดการใน
พื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยรอบผืนป่าตะวันตกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง
ปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2.2.3 ติดตามปัจจัยความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของผืนป่าตะวันตก

2.2.4 ดำเนินการจัดการฝึกอบรม และศึกษาดูงานของเจ้าหน้าที่ในโครงการผืนป่า
ตะวันตก และผู้เกี่ยวข้องในงานด้านวิชาการทั่วไป

2.2.5 นำเสนอข้อมูลและร่วมกำหนดขอบเขตทางระบบนิเวศในบริเวณพื้นที่ผืนป่า
ตะวันตก

3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

3.1 นายวีระ ลิ้มสมบัติ

นักวิชาการป่าไม้ 7ว ตำแหน่งเลขที่ 4170

หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ สำนักบริหารจัดการในพื้นที่
ป่าอนุรักษ์ 12 ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ประสานงานเพื่อ
การอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก อีกหน้าที่หนึ่ง

3.2 นายกุศล สุวรรณภรณ์

นักวิชาการป่าไม้ 6ว ตำแหน่งเลขที่ 4173

กลุ่มงานวิชาการ สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่า
อนุรักษ์ 12 ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการมี
ส่วนร่วม นอกเหนือจากงานที่ปฏิบัติอยู่เดิม
อีกหน้าที่หนึ่ง

3.3 นายคมกริช เศรษฐบุบผา

นักวิชาการป่าไม้ 5 ตำแหน่งเลขที่ 4175

กลุ่มงานวิชาการ สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่า
อนุรักษ์ 12 ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายสนับสนุนวิชาการ
นอกเหนือจากงานที่ปฏิบัติอยู่เดิม อีกหน้าที่หนึ่ง

4. สถานที่ดำเนินการ

ไปใช้อาคาร สำนักงานกลุ่มงานวิชาการ เป็นสถานที่ตั้ง "ศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12"

ในการปฏิบัติงานให้ใช้รถยนต์ราชการ หมายเลขทะเบียน น-2831 ตาก และหมายเลขทะเบียน น-3361 ตาก เป็นยานพาหนะ โดยให้ใช้งบประมาณของกลุ่มงานวิชาการ งบงานวิจัยการป่าไม้ รหัสบัญชี 0201 โดยให้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2546

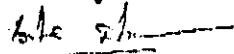
(ลงนาม)

วชิระ ม่วงแก้ว

(นายวชิระ ม่วงแก้ว)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12

สำเนาถูกต้อง

(นายกุศล สุวรรณภรณ์)

นักวิชาการป่าไม้ 6ว

สำเนา

คำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ที่ 2088 /2546

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กอส.) 5, 6 และ 12

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแล้วเพื่อให้การจัดการผืนป่าตะวันตก
เชิงระบบนิเวศและศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ดำเนินไปอย่างเป็นเอกภาพภายใต้
หลักการนิเวศวิทยาและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและ
ความหลากหลายทางชีวภาพในผืนป่าตะวันตก จึงแต่งตั้งให้ผู้มีรายชื่อตามบัญชีแนบท้ายคำสั่งนี้
เป็นคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก ประจำสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 (กอส.5) สำนัก
บริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6 (กอส.6) และสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 (กอส.12) โดยให้
คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดังกล่าวอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการ
ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5, 6 และ 12 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2546

(ลงนาม) สมชัย เพียรสถาพร

(นายสมชัย เพียรสถาพร)

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำเนาถูกต้อง

(นายสมชัย เพียรสถาพร)
นักวิชาการป่าไม้ 7 ว

บัญชีรายชื่อคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 (กอส.5)
แนบท้ายคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ 2088 /2546
ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2546

องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5	ประธานกรรมการ
2. นายไพฑูรย์ เสวตมาลาพันธ์ นักวิชาการป่าไม้ 8 ว
หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก	รองประธานกรรมการ
3. ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและจัดการทรัพยากรที่ดินป่าไม้	รองประธานกรรมการ
4. ผู้อำนวยการส่วนป้องกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	รองประธานกรรมการ
5. ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและฟื้นฟูการปลูกป่า	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการไฟป่า	กรรมการ
7. หัวหน้ากลุ่มอุทยานแห่งชาติ	กรรมการ
8. หัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์สัตว์ป่า	กรรมการ
9. หัวหน้ากลุ่มจัดการต้นน้ำ	กรรมการ
10. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุพรรณบุรี	กรรมการ
11. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาญจนบุรี	กรรมการ
12. ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี	กรรมการ
13. ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี	กรรมการ
14. ดร.ชัยวัฒน์ ไชยรัตน์ ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหิดล	กรรมการ
15. นางสาวปิยะพร คงอุบล ผู้แทนสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี	กรรมการ
16. นายวิชัย ปทุมชาติพัฒน์ ผู้แทนสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	กรรมการ
17. พลโทหญิงภัทราวรรณ ตระกูลทอง ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
18. นายไพฑูรย์ ศรีรอด ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
19. นายบุญทอง สุขสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
20. นายประโคม รัชเวทย์ ผู้แทนจังหวัดกาญจนบุรี (ฝ่ายปกครอง)	กรรมการ
21. ผู้แทนจังหวัดสุพรรณบุรี (ฝ่ายปกครอง)	กรรมการ
22. หัวหน้าศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5	กรรมการและเลขานุการ

บัญชีรายชื่อคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6 (กอส.6)
แนบท้ายคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ 2088 /2546
ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2546

องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6
(ที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6 มอบหมาย)	รองประธานกรรมการ
3. หัวหน้ากลุ่มอุทยานแห่งชาติ	กรรมการ
4. หัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์สัตว์ป่า	กรรมการ
5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดกำแพงเพชร	กรรมการ
6. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดนครสวรรค์	กรรมการ
7. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดอุทัยธานี	กรรมการ
8. ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกำแพงเพชร หรือผู้แทน	กรรมการ
9. ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดนครสวรรค์ หรือผู้แทน	กรรมการ
10. ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดอุทัยธานี หรือผู้แทน	กรรมการ
11. ผู้แทนจังหวัดกำแพงเพชร (หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมท้องถิ่น)	กรรมการ
12. ผู้แทนจังหวัดนครสวรรค์ (หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมท้องถิ่น)	กรรมการ
13. ผู้แทนจังหวัดอุทัยธานี (หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมท้องถิ่น)	กรรมการ
14. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา หรือผู้แทน	กรรมการ
15. อธิการบดีสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร หรือผู้แทน	กรรมการ
16. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี หรือผู้แทน	กรรมการ
17. นายแพทย์สมพงษ์ ยุงทอง ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
18. นายอนันต์ ผลอำนวย ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
19. นายแก้ว ภูริผล ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
20. หัวหน้าศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 6	กรรมการและเลขานุการ

บัญชีรายชื่อคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 (กอส.12)
แนบท้ายคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ 2088 /2546
ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2546

องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12
(ที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12 มอบหมาย)	รองประธานกรรมการ
3. หัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์สัตว์ป่า	กรรมการ
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตาก	กรรมการ
5. ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดตาก หรือผู้แทน	กรรมการ
6. หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตาก	กรรมการ
7. อาจารย์ช่อลดา ดิยะบุตร รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยดุ่มน้ำปิง	กรรมการ
8. อาจารย์ลักขณา บุญปลั่ง อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
วิทยาลัยดุ่มน้ำปิง	กรรมการ
9. นายพันธ์ ทาอินทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
10. หัวหน้าศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 12	กรรมการและเลขานุการ

บทบาทหน้าที่

การดำเนินงานของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กอส.) 5, 6 และ 12 เป็นการดำเนินงานบทบาทหน้าที่บนหลักการเพื่อความเป็นเอกภาพและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติในผืนป่าตะวันตก ตามแนวทางที่คณะกรรมการอำนวยการศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก (ส่วนกลาง) ได้ร่วมกันกำหนด โดยบทบาทและหน้าที่หลักของคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (กอส.) 5, 6 และ 12 ประกอบด้วย

1. ให้การสนับสนุนข้อมูลด้านระบบนิเวศของผืนป่าตะวันตกและพื้นที่ป่ากันชนโดยรอบแก่หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
3. ดำเนินการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันระหว่างศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในพื้นที่กับศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกในส่วนกลาง
4. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ผืนป่าตะวันตก
5. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการอำนวยการศูนย์ประสานงานเพื่อการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก (ส่วนกลาง) มอบหมาย

วาระการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการอยู่ในวาระคราวละ 2 ปี

การจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน
จังหวัดกำแพงเพชร (กอช.คลองลาน)

คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนการจัดตั้ง

๑. ประธาน กอต.กพ. เลขาธิการ กอต. กพ. และ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติคลองลาน ได้หารือร่วมกันและเห็นว่า คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก จังหวัดกำแพงเพชร ควรเริ่มจัดตั้งคณะบุคคลจากฝ่ายต่างๆ และกรรมการใน กอต. เพื่อร่วมกับหัวหน้าอุทยานในการบริหารและพัฒนาอุทยานแห่งชาติ โดยเริ่มจากอุทยานแห่งชาติคลองลานเป็นแห่งแรก ซึ่งที่ประชุม กอต.กพ. ครั้งที่ ๔/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ที่ ๖ เมษายน ๒๕๔๕ พิจารณาความเห็นนี้แล้ว มีมติให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน โดยเชิญบุคคลฝ่ายต่างๆ จำนวน ๑๔ คน มาร่วมประชุมกับ กอต.กพ. เพื่อพิจารณารายละเอียด

๒. ในการประชุมคณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตกจังหวัดกำแพงเพชร ครั้งที่ ๕/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ มีการพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน ร่วมกับคณะบุคคลที่เชิญมาร่วมประชุมจัดตั้ง ตามมติ กอต.กพ. ครั้งที่ ๔/๒๕๔๕

ที่ประชุมพิจารณาแล้วลงมติ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน และเชิญบุคคล จำนวน ๒๕ คน มาประชุมจัดตั้ง โดยนำเสนอหน้าที่ และ ให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน ดังนี้

๒.๑ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติคลองลาน คือ หัวหน้าอุทยาน .ผู้แทนลูกจ้างประจำ ๑ คน . และผู้แทนลูกจ้างชั่วคราว ๑ คน

๒.๒ บุคคลจากส่วนราชการ

- ป่าไม้
- องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย อบจ. . อบต. . กำนัน . ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ
- ข้าราชการอื่น

๒.๓ ประชาชนในท้องถิ่น

๒.๔ ผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๕ องค์กรเอกชน (NGOs)

๓. มีการประชุมจัดตั้ง เป็นการประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ณ อุทยานแห่งชาติคลองลาน มีผู้เข้าประชุม ๕๒ คน เพื่อพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเกี่ยวกับหน้าที่ วาระการเป็นกรรมการ และผู้ร่วมเป็นคณะกรรมการ

หน้าที่ของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน

๑. นำเสนอให้เกิด “กรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน” โดยมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับ
๒. สนับสนุน ให้ข้อคิดเห็น และ ติดตามงาน ในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติคลองลาน
๓. ร่วมกำหนดมาตรการและพิจารณา หรือเสนอแนะ แก่ไข่ ติดตาม และประเมินผล แผนการปฏิบัติงานของอุทยานแห่งชาติคลองลาน ให้เป็นไปตามหลักการจัดการอุทยานแห่งชาติ
๔. ร่วมพิจารณารับรอง การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์พื้นที่ (Zoning) ของพื้นที่ป่าละเมาะ ป่าดิบแล้ง ป่าดิบเขา อุทยานแห่งชาติคลองลาน และติดตามดูแลให้เป็นไปตามนั้น
๕. ให้คำแนะนำและหรือดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนามาตามมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติคลองลาน

วาระการเป็นกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน

กำหนดวาระไว้คราวละ ๒ ปี แต่ถ้ากรรมการท่านใดไม่มาประชุมติดต่อกับถึง ๓ ครั้ง และคณะกรรมการเสียงข้างมากในการประชุม พิจารณาแล้วว่าการไม่มาประชุมเช่นนี้ ไม่มีเหตุผลอันสมควร และกรรมการท่านนั้นไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ของคณะกรรมการเลย ให้เลขานุการของคณะกรรมการ รายงานประธาน กอต.กพ. เพื่อออกคำสั่งปรับปรุงคณะกรรมการ โดยนับอายุของคณะกรรมการต่อจากที่มีคำสั่งแต่งตั้งใหม่

รายนามคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน และ ที่มา

ชื่อ	ที่มา
๑. พระครูอรุณกิจนันทคุณ	ประธานคณะกรรมการอนุรักษ์ต้นปาดะวันตล จ.กพ.
๒. นายเกษม แสงเมือง	เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติคลองลาน
๓. นางสาวเกษศิริจันทร์ คงคา	เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติคลองลาน
๔. นายจรัญ เทพา	ราษฎร หมู่ ๒ ต.คลองลานพัฒนา
๕. นายชลอ แซ่กือ	ผช.ผดบ. หมู่ ๑ ต.คลองลานพัฒนา
๖. นายชำนาญ วรรณิกา	กรรมการบริหาร อบต. โป่งน้ำร้อน
๗. นายชาญศักดิ์ กนกสิงห์	โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน
๘. นายไชยยุทธ สุโขคาย	ประธานกรรมการบริหาร อบต. คลองลานพัฒนา
๙. นายทองโปรย บุญบำรุง	ประธานประปาภูเขาบ้านแม่ฟ้า
๑๐. นายทองหล่อ กันทะชมพู	โรงเรียนอนุบาลคลองลาน
๑๑. นายธานี สุโขคาย	กรอ. อ. คลองลาน
๑๒. นางนาตยา ชวนชื่น	กรรมการบริหาร อบต.คลองน้ำไหล
๑๓. นางนิภาพร รุณยุทธ	ผู้แทนกำนัน ต.คลองลานพัฒนา

๑๔. นายบุญมี หมื่นไพรวม
 ๑๕. นายบุญส่ง แหว่นำ
 ๑๖. นายประกอบ อินธุพงษ์
 ๑๗. นายประพันธ์ จิตถ้ำ
 ๑๘. นายพงษ์ศักดิ์ สมสะอาด
 ๑๙. นายพลเดช ศรีเปงวงศ์
 ๒๐. นายไพฑูรย์ อ่อนเกล
 ๒๑. นายเพิ่มบุญ จูระเดมีย์
 ๒๒. นางสาววนใจ ชินวงษ์
 ๒๓. นางยุวดี คงอินทร์
 ๒๔. นายวิเชียร สิมพลกุล
 ๒๕. นายวินัย สิกิ
 ๒๖. นายวิสูตร เปี่ยมไพบูลย์
 ๒๗. นายสุชาติ บดีรัฐ
 ๒๘. นายคณศักดิ์ พงษ์พาลี
 ๒๙. นายสกลธร วัชรวิเศษ
 ๓๐. นายสมชาย พงษ์ภากร
 ๓๑. นายสมพงษ์ พงศ์สุทธินาถ
 ๓๒. นายสอึง กันขะมูล
 ๓๓. นายสุเจียน จิตรม้น
 ๓๔. นายสุพล เลิศสกุลจินดา
 ๓๕. นางสุภาพร แสงแก้ว
 ๓๖. นายอนุชา เกตุเจริญ
 ๓๗. นายอุดม เตชะ
 ๓๘. หัวหน้าอุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า หรือผู้แทน (นายสุรัชย์ ทิพย์เนตร)
 ๓๙. หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ หรือผู้แทน
 ๔๐. หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง หรือผู้แทน
- กลุ่มอนุรักษ์แม่น้ำปิงตอนล่าง
สาธารณสุขอำเภอคลองลาน
ประธาน กอศ.นครสวรรค์
สจ. เขตอำเภอคลองลาน
พญ. หมู่ ๘ ต.คลองลานพัฒนา
ประชาชน อ.คลองลาน
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลคลองลาน
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติคลองลาน
เครือข่ายเยาวชนก๊าวที่กล้า
สจ. เขตอำเภอคลองลาน
ประธานกรรมการบริหาร อบต. สักงาม
ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนคลองลานวิทยา
ราษฎรตำบลคลองน้ำไหล
ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองลานวิทยา
เจ้าหน้าที่ภาคสนามมูลนิธิสืบ นาคะเสถียร กอศ.ภพ.
ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม อบจ. ภพ.
ห้องภาพสัตว์ คลองลาน
ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์
ประชาชน อ.คลองลาน
กอศ. กำแพงเพชร
โรงเรียนชุมชนบ้านคลองลาน
เลขานุการ กอศ. กำแพงเพชร
ผู้แทนประชาคม หมู่ ๒ ต.คลองน้ำไหล

ผู้มีหน้าที่ของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน (กอบ.คลองลาน)

๑. พระครูอรุณกิจนันทคุณ	ที่ปรึกษา
๒. นายธานี สุโขทัยน	ประธาน
๓. นายสุภชาติ บศิริรัฐ	รองประธาน
๔. นางสุภาพร แสงแก้ว	เลขานุการ
๕. นายสุเชียน จิตรมัน	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖. นายวินัย สิกิ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๗. นางสาวเกษศิริรินทร์ คงคา	เหรัญญิก และ ผู้ประสานงาน
๘. นายสมพงษ์ พงษ์สุทธิยากร	ประชาสัมพันธ์
๙. นายสมชาย พงศ์นิการ	ปฏิคม

การประชุมคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน (กอบ.คลองลาน)

- ประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ เมื่อวันอังคาร ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕
ณ โรงพยาบาลคลองลาน อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร
- ประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ เมื่อวันอังคาร ที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕
ณ โรงเรียนคลองลานวิทยา อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร
- ประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๕ เมื่อวันอังคาร ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๕
ณ โรงเรียนคลองลานวิทยา อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร
- ประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๔๕ เมื่อวันอังคาร ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕
ณ โรงเรียนคลองลานวิทยา อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร
- ประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๔๕ เมื่อวันศุกร์ ที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๕
ณ โรงเรียนคลองลานวิทยา อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร
- ประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๔๕ เมื่อวันพุธ ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕
ณ โรงเรียนคลองลานวิทยา อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร

กิจกรรมและผลงานของ กอบ. คลองลาน

๑. ได้ร่วมแก้ไขปัญหาร่องทุกข์ของวัดป่าคลองพลู ซึ่งขาดแคลนน้ำเพราะชาวสวนส้มปิดกั้นทางน้ำในเขตอุทยาน ฯ เพื่อสูบน้ำไปใช้ในสวนส้ม
๒. ทำความเข้าใจขั้นตอนการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติ แก่กลุ่มประปาบ้านแม่พิช - แปลงสี่ เพชรจะขอ ,คลองสวนหมาก ,คลองน้ำไหล ,คลองพลู ,คลองน้ำขาว และชาวสวนส้ม เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างราษฎรและอุทยาน ฯ

๓. เริ่มดำริโครงการทดลองเรื่องหนองไผ่ในเขตอุทยาน ฯ
๔. เริ่มโครงการแก้ไขปัญหาน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อป้องกันการตัดไม้จากป่าต้นน้ำในเขตอุทยาน ฯ ของกลุ่มชาวบ้านผู้ยากจน บ้านแม่พิช - แปลงสี่
๕. ร่วมวางแผนทางปฏิบัติสำหรับการเข้าศึกษาธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติ ของกลุ่มนักเรียนนอกโรงเรียนต่าง ๆ
๖. เริ่มศึกษาผลกระทบจากการใช้น้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำจากอุทยาน ฯ เช่น ชาวสวนส้ม และประปาภูเขา รับฟังการบรรยาย เรื่อง การจัดการเชิงระบบนิเวศ จากหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกและจัดการบรรยายดังกล่าวให้แก่ักเรียนโรงเรียนคลองลานวิทยา
๗. รับฟังการบรรยาย เรื่อง การจัดการเชิงระบบนิเวศจากหัวหน้าวิชาการ สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกและจัดการบรรยายดังกล่าว ให้แก่นักเรียนโรงเรียนคลองลานวิทยา
๘. เข้าร่วมประชุมกับ กอต. ๖ จังหวัด สำนักงานโครงการจัดการผืนป่าตะวันตก และ มูลนิธิสืบมนุษยชาติ ที่ โรงแรมมารวยการ์เด็น กรุงเทพมหานคร เพื่อระดมความคิดในการจัดทำโครงการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก
๙. เข้าร่วมประชุมจัดตั้งคณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งและการดำเนินงานของ กอช.คลองลาน
๑๐. ตั้งคณะทำงานศึกษาผลการทดลองให้หาหนองไผ่ในเขตอุทยาน ฯ
๑๑. ตั้งคณะสำรวจกรณีการขอนำเครื่องจักรเข้าซ่อมถนนบริเวณรอบนอกเขตอุทยานแห่งชาติคลองลานที่บ้านคลองเตย ต.คลองลานพัฒนา
๑๒. ร่วมจัดการประชุมเพื่อสำรวจพื้นที่ในเขตอำเภอคลองลาน ประกอบการพิจารณากำหนดเขตการจัดการ ผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ (zoning)
๑๓. จัดผ้าห่มกันหนาว เสื้อ และยา ให้แก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติคลองลาน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
๑๔. ประสานงานและจัดหาเงินยืมสำรองเพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติคลองลาน ในช่วงที่ยังเบิกเงินค่าจ้างไม่ได้ โดยร้านค้าในชุมชนตลาดคลองลานให้ซื้อเชื้อเพลิงแก๊ส LPG
๑๕. แจกกล้าไผ่ให้ชุมชนบริเวณรอบเขตอุทยานแห่งชาติคลองลาน เพื่อส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าที่เป็นแหล่งอาหารในชุมชน และลดการเข้าบุกรุกหาหนองไผ่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในเขตอำเภอคลองลาน
๑๖. พิจารณาปรับปรุงที่จอดรถ และภูมิทัศน์ บริเวณน้ำตกคลองลาน และสำนักงานอุทยานแห่งชาติคลองลาน
๑๗. พิจารณาการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
๑๘. พิจารณาจัดระเบียบการเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวบริเวณ “วังน้ำลึก”
๑๙. เริ่มดำริโครงการจัดการท่องเที่ยวโดย อบต.

๒๐. เริ่มดำริโครงการอบรมเรื่องการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ อบต. ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้

๒๑. พิจารณাবัณฐานถึงบริเวณน้ำตกคลองลานและขอคำปรึกษาทางวิชาการจากสำนักงานโครงการจัดการฝายป่าตะวันตก

๒๒. เริ่มดำริการจัดตั้งอาสาสมัคร เพื่อเข้าช่วยงานอุทยานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งอาสาสมัครพิทักษ์ป่า

๒๓. พิจารณาสงวนความคิดเห็นเรื่องการขกเว้นหรือลดหย่อนค่าธรรมเนียม เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในพื้นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติ

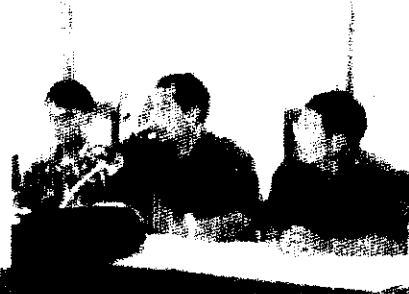
การจัดตั้งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน (กอช.คลองลาน)

ประธาน กอช.กช.
(พระมหารัตนกิจโกศล)

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
จากหลายฝ่าย ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน
ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ
องค์กรต่าง ๆ (NGO) เข้าร่วมการประชุม
ทุกครั้ง

ประธาน กอช.คลองลาน
(นายชวโน สุไวดา)

การประชุม
คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติคลองลาน
(กอบ.คลองลาน)

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติคลองลาน
และอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ใน
พื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร เข้าร่วม
ประชุมกับภาคประชาชน เพื่อให้
ข้อมูล และรับฟังความคิดเห็นใน
การพัฒนาอุทยานฯ และการอนุรักษ์
สัตว์ป่าตะวันตก

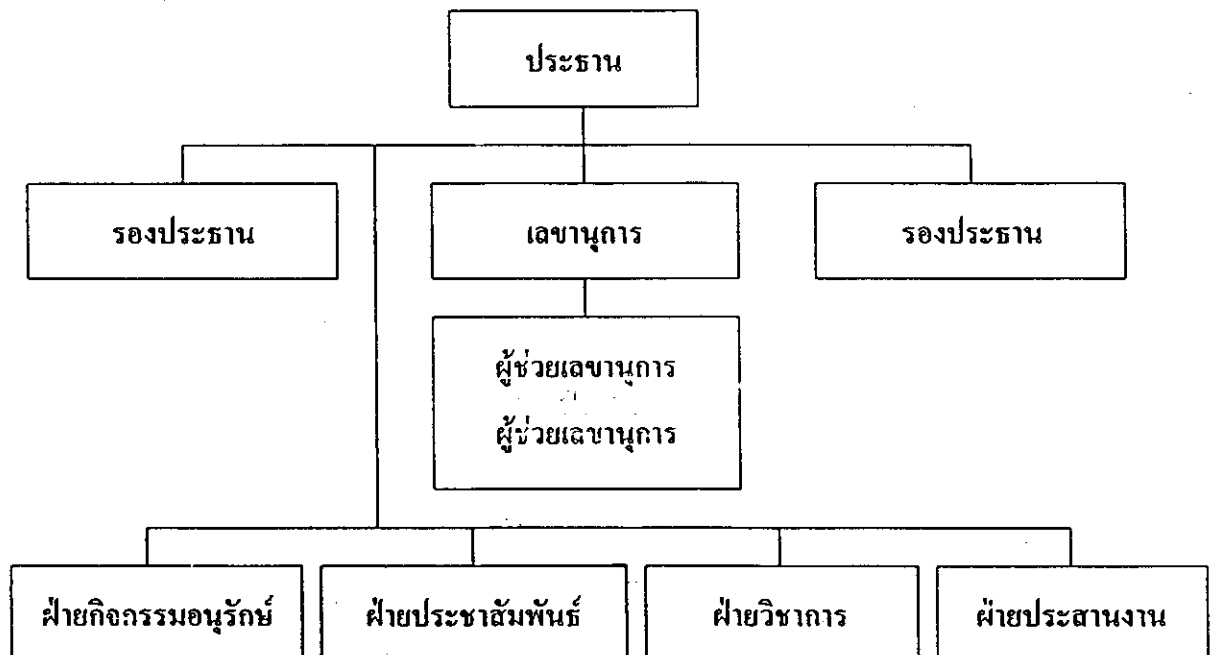

การจัดตั้งคณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง
จังหวัดกำแพงเพชร (กสป.เขาสนามเพรียง)

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง
(กสป.เขาสนามเพรียง)

๑. ก่อตั้งคณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง จากผู้ประสงค์เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง
๒. ร่วมพิจารณาและกำหนดแผนปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุน แก้ไขปัญหา พร้อมทั้งตรวจติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการเขตฯ ที่ยั่งยืน
๓. ร่วมพิจารณาระเบียบและติดตามดูแลการจัดการพื้นที่ (Zoning) ให้ถูกต้องและเป็นปัจจัยในส่วนของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง
๔. ให้คำแนะนำและดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง
๕. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติ เพื่อปลูกจิตสำนึกในการรักษาสมดุลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ จนถึงการจัดตั้งเป็นศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาประจำผืนป่าตะวันตก
๖. นำองค์ความรู้จากการจัดการผืนป่าเชิงระบบนิเวศ ขยายผลไปสู่ความผาสุกของชุมชนใกล้เคียง
๗. ประชาสัมพันธ์งานของคณะกรรมการ และหลักการจัดการผืนป่าเชิงระบบนิเวศ

โครงสร้างการบริหารจัดการคณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง

การจัดตั้งคณะกรรมการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนมเพรียง (กสป.เขาสนมเพรียง)

ประธาน กอศ.กช. (บรรดอรอดกิจนันทคุณ)
ร่วมนำในการจัดตั้ง

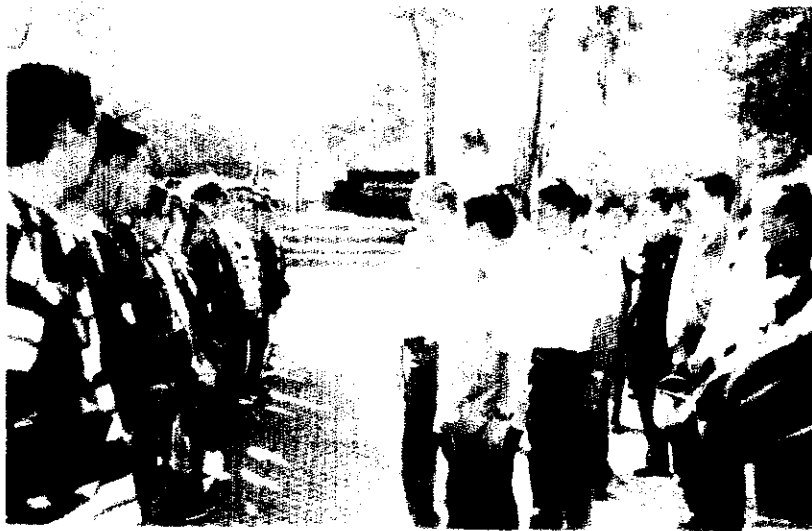
หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่าเขาสนมเพรียง
ให้ข้อมูลกับคณะกรรมการ
อีกแห่งของการเริ่มต้น
ที่ดี ในการมีส่วนร่วม
อนุรักษ์เขาสนมป่า โดย
ภาคประชาชน

ประมวลภาพเหตุการณ์

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง แนวทางการดำเนินโครงการจัดการ
ผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ ระยะที่ 2
วันที่ 12 – 13 ธันวาคม 2545
ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
2. คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก 6 จังหวัด
เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม วันที่ 27 มกราคม 2546
ณ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บันทึกภาพเหตุการณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง โครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิงระบบนิเวศ ระยะที่ 2
วันที่ 12 -13 ธันวาคม 2545
ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์) ประธานในพิธีฯ เดินทางมาถึง
บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาค้อใหญ่
(นายประวิติ โวหารดี) กล่าวต้อนรับ
ผู้เข้าร่วมประชุม

นางรศยา จันทรเทียร
กรรมการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร
กล่าวรายงานความเป็นมา และวัตถุประสงค์
ของการประชุมครั้งนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)
กล่าวเปิดการประชุม และบรรยายพิเศษ เรื่องนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์แบบมีส่วนร่วม

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช บรรยายพิเศษ “แนวทางการ
จัดการพื้นที่อนุรักษ์แบบมีส่วนร่วม”

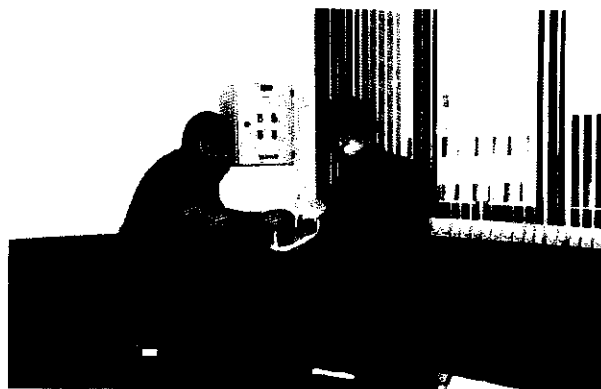
บรรยากาศระหว่างการรับฟังการบรรยายพิเศษ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม และอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

กลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุป
บทเรียนจากโครงการจัดการผืนป่าตะวันตกเชิง
ระบบนิเวศ ระยะที่ 1 (พ.ศ.2542 – พ.ศ.2546)
และร่วมกำหนดแผนงานและกิจกรรม
โครงการฯ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2546 – พ.ศ.2550)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)

รับมอบของที่ระลึกจาก คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก 6 จังหวัด

ภาพเหตุการณ์

คณะกรรมการอนุรักษ์ผืนป่าตะวันตก 6 จังหวัด เข้าพบเพื่อหารือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)
วันที่ 27 มกราคม 2546 ณ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์)
มอบนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์เชิงระบบนิเวศ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

